

Legemiddelforbruket
i Norge 2005-2009

Drug Consumption
in Norway 2005-2009

Legemiddelforbruket i Norge

Drug Consumption in Norway

2005 - 2009

En statistisk fremstilling av legemiddelforbruket i Norge for årene 2005 - 2009 basert på omsetning fra grossister

A statistical presentation of the drug consumption in Norway during the years 2005 - 2009 based on sales data from wholesalers

Marit Rønning
Solveig Sakshaug
Hanne Strøm
Christian Lie Berg
Irene Litleskare
Hege Salvesen Blix
Tove Granum

Legemiddelstatistikk 2010:1

Nasjonalt folkehelseinstitutt

Tittel/Title:

Legemiddelforbruket i Norge 2005 - 2009
Drug Consumption in Norway 2005-2009

Redaktør/Editor:

Marit Rønning

Forfattere/Authors:

Solveig Sakshaug
Hanne Strøm
Christian Lie Berg
Irene Lilleskare
Hege Salvesen Blix
Marit Rønning

Publisert av/Published by:

Nasjonalt folkehelseinstitutt
PB 4404 Nydalen
0403 Oslo
Norway

Tel: +47 21077000

E-mail: folkehelseinstituttet@fhi.no

www.fhi.no

Design/front page:

Grete Sømmer/Tove Granum

Layout:

Tove Granum

Forsideillustrasjon/Front page illustration:

Photo Disc/Moderen Technologies

Trykk/Print:

Nordberg Trykk AS

Opplag/Number printed:

500

Bestilling/Order:

publikasjon@fhi.no

Fax: 21078105

Tel: 21078200

ISBN 978-82-8082-397-7 (trykk)

ISBN 978-82-8082-398-4 (elektronisk)

ISSN 1890-9647

Suggested citation: Rønning, M (ed), Drug Consumption in Norway 2005-2009 (Legemiddelforbruket I Norge 2005-2009), Oslo, Norwegian Institute of Public Health, March 2010

Tidligere utgaver:

Previous editions:

1977: Legemiddelforbruket i Norge 1974 - 1976
1978: Legemiddelforbruket i Norge 1975 - 1977
1980: Legemiddelforbruket i Norge 1975 - 1979
1981: Legemiddelforbruket i Norge 1980
1982: Legemiddelforbruket i Norge 1977 - 1981
1984: Legemiddelforbruket i Norge 1979 - 1983
1985: Legemiddelforbruket i Norge 1984
1986: Legemiddelforbruket i Norge 1981 - 1985
1987: Legemiddelforbruket i Norge 1986
1988: Legemiddelforbruket i Norge 1987
1989: Legemiddelforbruket i Norge 1984 - 1988
1990: Legemiddelforbruket i Norge 1989
1991: Legemiddelforbruket i Norge 1986 - 1990
1992: Legemiddelforbruket i Norge 1991
1993: Legemiddelforbruket i Norge 1988 - 1992
1994: Legemiddelforbruket i Norge 1989 - 1993
1995: Legemiddelforbruket i Norge 1990 - 1994
1996: Legemiddelforbruket i Norge 1991 - 1995
1997: Legemiddelforbruket i Norge 1992 - 1996
1998: Legemiddelforbruket i Norge 1993 - 1997
1999: Legemiddelforbruket i Norge 1994 - 1998
2000: Legemiddelforbruket i Norge 1995 - 1999
2001: Legemiddelforbruket i Norge 1996 - 2000
2002: Legemiddelforbruket i Norge 1997 - 2001
2003: Legemiddelforbruket i Norge 1998 - 2002
2004: Legemiddelforbruket i Norge 1999 - 2003
2005: Legemiddelforbruket i Norge 2000 - 2004
2006: Legemiddelforbruket i Norge 2001 - 2005
2007: Legemiddelforbruket i Norge 2002 - 2006
2008: Legemiddelforbruket i Norge 2003 - 2007
2009: Legemiddelforbruket i Norge 2004 - 2008

FORORD

I mai 1976 ble mulighetene for en bedre utnyttelse av legemiddelstatistikk diskutert på et møte i Helsedirektoratet. Møtet resulterte i at en arbeidsgruppe fikk i oppdrag å utarbeide et forslag til presentasjon og utnyttelse av Norsk Medisinaldepots legemiddelstatistikk med medisinsk fagpersonell som målgruppe. Norsk Medisinaldepot (NMD) hadde i perioden 1957-1995 monopol på omsetning av legemidler til apotek og sykehus i Norge. I desember 1976 ble det vedtatt å utgi en årlig publikasjon over legemiddelforbruket i Norge basert på omsetning fra grossist, og etter de retningslinjer og det mønster arbeidsgruppen hadde trukket opp.

Årets utgave, som er 32. utgave av *Legemiddelforbruket i Norge*, er i det vesentlige bygget opp som tidligere utgaver. For å bedre tilgjengeligheten av det norske tallmaterialet internasjonalt, utgis boken som en kombinert norsk/engelsk versjon. Hovedkapitlene med statistikk for hver ATC hovedgruppe er delvis oversatt til engelsk. ATC koder er angitt foran de enkelte legemiddelnavn for å øke forståelsen for utenlandske lesere. Generelle kommentarer til totalomsetningen finnes i innledningskapitlet. Kommentarer til forbruksutviklingen for enkelte legemiddelgrupper finnes i tilknytning til de aktuelle kapitlene for ATC hovedgruppene.

Årets utgave omfatter tallmateriale for perioden 2005-2009 og er basert på salgsdata fra alle legemiddelgrossister i Norge og er inklusive salg av legemidler til dagligvarehandelen. Alle legemiddelgrossister har fra og med 2002 månedlig rapportert alt salg av legemidler per kunde (f.eks. apotek og sykehus) til Nasjonalt folkehelseinstitutt. Et nasjonalt resept-basert legemiddelregister (Reseptregisteret) er fra januar 2004 etablert ved Folkehelseinstituttet. Registeret inneholder reseptopplysninger fra alle apotek om utlevering av legemidler til pasienter, forskrivere og institusjoner. Registeret gir mer detaljert kunnskap om legemiddelbruken i befolkningen. Informasjon fra Reseptregisteret er tilgjengelig i en egen rapport som utgis årlig fra 2008 og på nettsiden www.reseptregisteret.no. Noen prevalenstall fra Reseptregisteret er inkludert i kommentarene til enkelte ATC gr. i denne boken.

En liste over ATC og DDD endringer foretatt 1. januar 2010 finnes på s. 119.

Innledningen gir mer informasjon om den statistiske fremstillingen av legemiddelforbruket. Vi vil presisere at det er viktig for forståelsen av det statistiske materialet at innledningskapitlet leses først.

Henvendelser vedrørende statistikken i boken kan sendes som e-post til lmfin@fhi.no. Boken er i sin helhet tilgjengelig på nettsiden: www.legemiddelforbruk.no

Oslo, mars 2010

PREFACE

The possibilities of better utilization of drug consumption statistics were discussed at a meeting at the Norwegian Board of Health in May 1976. At this meeting a working group was assigned the task of formulating recommendations for how to present and use the data compiled at the Norwegian Medicinal Depot (NMD), aiming at the medical professions. NMD was in the period 1957-1995 the only wholesaler of medicines in Norway. In December 1976 it was decided to issue an annual publication containing information on the consumption of drugs in Norway based on wholesale statistics.

This is the 32th edition of the report "Drug Consumption in Norway". It is mainly organized according to the previous editions. In order to improve the international access of the Norwegian data, we have chosen to present the report as a combined Norwegian/English edition. The main chapters containing statistics for each ATC group are only partly translated into English. ATC codes are included for all the substances in order to increase the comprehension for foreign readers. The first part of the report includes general comments on trends in the total drug consumption. Specific comments to some ATC groups are included in the introduction to the respective main ATC groups.

The present edition includes data for the period 2005-2009 and the figures are based on sales from all drug wholesalers in Norway including sales to non-pharmacy outlets. As from 2002 all wholesalers in Norway report total sales of medicines directly to the Norwegian Institute of Public Health on a monthly basis. A Norwegian Prescription database (NorPD) was from January 2004 established at the Norwegian Institute of Public Health. NorPD includes prescribing information at the individual patient level from all Norwegian pharmacies. NorPD offers more detailed information about the drug use in the population. More information regarding the NorPD is available in a separate report (published annually from 2008) and on www.norpd.no. Prevalence data from NorPD are included in the introduction chapters to some of the main ATC groups in this book.

A list of ATC and DDD changes valid from 1 January 2010 is included on p. 119.

For more information on the statistical presentation of drug consumption, please confer the introduction. In order to fully understand the statistical material in this book we recommend reading the introduction.

Requests regarding the statistics can be forwarded by email to lmfin@fhi.no. This report is also available on the website: www.drugconsumption.no

Oslo, March 2010

INNHold

Forord.....	6
Innledning.....	9
Anatomisk terapeutisk kjemisk (ATC) klassifikasjon.....	9
Måleenheter (Definert døgndose (DDD) og Kroner)	10
Vurdering og anvendelse av legemiddelstatistikk	12
Nordisk statistikk	13
Generelle kommentarer til salgsutviklingen	14
Totalomsetningen.....	14
Reseptbelagte legemidler	15
Reseptfrie legemidler	15
Legemiddelsalg utenom apotek.....	15
Omsetning pr legemiddelgruppe.....	17
Fylkesstatistikk	17
Folkemengde etter alder 2005-2009.....	24
Forkortelser	26
STATISTIKK PR ATC HOVEDGRUPPE:	
A Fordøyelsesorganer og stoffskifte.....	27
B Blod og bloddannende organer.....	39
C Hjerte og kretsløp.....	45
D Dermatologiske midler	55
G Urogenitalsystem og kjønnshormoner	57
H Hormoner til systemisk bruk, ekskl. kjønnshormoner og insuliner	65
J Antiinfektiva til systemisk bruk	69
L Antineoplastiske og immunmodulerende midler	77
M Muskler og skjelett	83
N Nervesystemet	91
P Antiparasitære midler, insekticider og insektmidler	105
R Respirasjonsorganer.....	107
S Sanseorganer	115
V Varia.....	117
Endring av ATC koder og DDD 2010	119
DDD for kombinasjonspreparater	122

CONTENTS

Preface	6
Introduction	9
The Anatomical Therapeutic Chemical (ATC) classification system	9
Units of measurement (Defined Daily Dose (DDD) and Costs).....	10
Evaluation and application of drug statistics based on sales figures from wholesalers	12
Nordic Statistics	13
General comments to consumption trends	14
Total sales.....	14
Prescription Only Medicines (POM)	15
Non-prescription medicines (OTC).....	15
Sales of OTC medicines outside pharmacies	15
Turnover per ATC main group.....	17
County statistics	17
Population by age 2005 - 2009	24
Abbreviations	26

STATISTICS FOR EACH ATC MAIN GROUP:

A	Alimentary tract and metabolism.....	27
B	Blood and blood forming organs	39
C	Cardiovascular system.....	45
D	Dermatologicals	55
G	Genito urinary system and sex hormones.....	57
H	Systemic hormonal preparations, excl. sex hormones and insulins	65
J	Antiinfectives for systemic use.....	69
L	Antineoplastic and immunomodulating agents	77
M	Musculo-skeletal system.....	83
N	Nervous system	91
P	Antiparasitic products, insecticides and repellents	105
R	Respiratory system	107
S	Sensory organs.....	115
V	Various.....	117
	Changes in ATC codes and DDD 2010.....	119
	DDDs for combinations products	122

INNLEDNING

Statistikken i denne boken omfatter alt salg av legemidler med godkjent markedsføringstillatelse fra grossist til apotek, sykehus og dagligvarehandelen. I enkelte grupper er også salg av apotekpreparater eller uregistrerte legemidler inkludert i tallene. Dette vil alltid være markert med en fotnote. Vi gjør spesielt oppmerksom på at fylkesoversikter og salgstall oppgitt i kroner kun omfatter legemidler med godkjent markedsføringstillatelse.

Tallene som presenteres er basert på salg fra grossister til detaljist. Alle legemidler som blir solgt fra grossister blir ikke nødvendigvis brukt. Grunnlaget for tallmaterialet må alltid tas med i tolkninger og vurderinger av legemiddelforbruket, og nødvendige reservasjoner må knyttes til konklusjonene.

Statistikken er ordnet etter ATC klassifikasjonssystemet og definert døgndose (DDD) er benyttet som måleenhet i bearbeidelsen av tallmaterialet.

ATC/DDD versjon gjeldende fra januar 2010 er benyttet i boken.

ANATOMISK TERAPEUTISK KJEMISK (ATC) KLASSIFIKASJON

I ATC systemet inndeles legemidlene i grupper på 5 nivåer. På 1. nivå fordeles legemidlene på 14 anatomiske hovedgrupper. Det neste nivået (2. nivå) er en terapeutisk eller farmakologisk undergruppe. 3. nivå og 4. nivå er terapeutiske, farmakologiske eller kjemiske undergrupper, mens 5. nivå representerer den kjemiske substansen/virkestoffet.

ATC koden

En fullstendig klassifikasjon av spironolakton med ATC koden C03DA01 kan illustrere oppbyggingen av ATC systemet:

C	Hjerte og kretsløp (1. nivå, anatomisk hovedgruppe)
03	Diuretika (2. nivå, terapeutisk undergruppe)
D	Kaliumsparende midler (3. nivå, farmakologisk undergruppe)
A	Aldosteronantagonister (4. nivå, farmakologisk undergruppe)
01	Spironolakton (5. nivå, kjemisk substans)

Alle spironolakton preparater (Aldactone[®] og Spirix[®]) gis i dette systemet koden C03DA01.

Ved hjelp av dette klassifikasjonssystemet kan man lage statistikker over legemiddelforbruk gruppert på

INTRODUCTION

The statistics in this book include total sales of medicinal products with an approved marketing authorisation in Norway. The figures included in this book represent sales from wholesalers to pharmacies, hospitals and non-pharmacy outlets.

The figures in the book give an overview of sales from wholesalers to retailers. It should be emphasised that sales from wholesalers are not necessarily equal to what is actually consumed. The source of the data should always be considered when interpreting and evaluating drug use and the necessary limitations should be included in the conclusions.

The statistical material is sorted according to the ATC classification system, and Defined Daily Doses are employed as units of measurement.

The ATC/DDD version valid from January 2010 is used in this edition.

THE ANATOMICAL THERAPEUTIC CHEMICAL (ATC) CLASSIFICATION SYSTEM

In the ATC system the drug substances are classified into groups at 5 different levels. The drugs are divided into fourteen main groups (1st level), then further divided into pharmacological/therapeutic subgroups (2nd level). The 3rd and 4th levels are chemical, pharmacological or therapeutic subgroups and the 5th level is the chemical substance/active ingredient.

The ATC code

A complete classification of *spironolactone* with the ATC code C03DA01 illustrates the structure of the ATC system:

C	Cardiovascular system (1st level, anatomical main group)
03	Diuretics (2nd level, therapeutic subgroup).
D	Potassium-sparing agents (3rd level, pharmacological subgroup)
A	Aldosterone antagonists (4th level, pharmacological subgroup)
01	Spironolactone (5th level, chemical substance)

All products containing spironolactone (Aldactone[®] and Spirix[®]) are assigned the code C03DA01.

The ATC classification system makes it possible to

5 ulike nivåer, fra tall som viser totalforbruket av alle preparater klassifisert f.eks. under hovedgruppe C - *Hjerte og kretsløp* (1. nivå), tall for de ulike undergruppene (2., 3. og 4. nivå) og ned til tall som viser forbruket av det enkelte virkestoff.

ATC kode for hvert enkelt preparat er angitt i *apotekenes vareregister*, og i preparatomtalen (SPC) som er publisert i *Felleskatalogen*. Ved å bruke "Anatomisk terapeutisk kjemisk legemiddelregister" (Felleskatalogens gule del), vil man få en oversikt over hvilke produktnavn hver enkelt ATC kode omfatter.

WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology

I 1982 opprettet WHO et koordineringssenter ved NMD i Oslo, *WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology* med tilknytning til WHOs Europakontor i København. I mai 1996 ble senteret tilknyttet WHOs hovedkontor i Genève for å ivareta den globale utbredelse av ATC/DDD systemet. WHO senterets oppgaver er å klassifisere legemidler i henhold til ATC systemet, fastsette definerte døgndoser for legemidler som har en ATC kode og videreutvikle ATC/DDD. Dette arbeidet utføres i nært samarbeid med en global ekspertgruppe med medlemmer fra 12 ulike land. Fra 2002 har WHO senteret vært lokalisert ved Nasjonalt folkehelseinstitutt.

MÅLEENHETER

Definert døgndose (DDD)

Prisendringer over tid, mellom alternative preparater og mellom land, gjør at statistikker angitt i verdi (kroner) er til liten faglig nytte. Mengdeangivelser kan gi et bedre grunnlag for faglige vurderinger. Disse vil være uavhengige av prisendringer og endringer i valutakurser. Sammenligninger mellom ulike legemidler som benyttes alternativt på samme indikasjoner, er imidlertid vanligvis ikke mulig ved statistikker basert på mengdeangivelser som antall tabletter, pakninger osv.

Ved å benytte definerte døgndoser (DDD) som måleenhet, får man bedre mulighet for sammenligninger mellom alternative legemidler uavhengig av prisdifferanser. Vurdering av legemiddelforbruket gjennom lengre tidsperioder, nasjonalt og internasjonalt, blir enklere og bedre ved bruk av definerte døgndoser. Måleenheten er definert som *den antatt gjennomsnittlige døgndose brukt ved preparatets hovedindikasjon hos voksne*.

Døgndosene fastsettes på bakgrunn av en vurdering av bruken internasjonalt, selv om de nasjonale terapitradisjonene kan variere fra et land til et annet (f.eks. bruksområde og doseringsanbefalinger). Den definerte døgndose (DDD) bør derfor betraktes som en teknisk verdi.

compile drug statistics on 5 different levels, that is, figures showing total consumption of all products classified in main group C - *Cardiovascular system* (1st level), figures for the various subgroups (2nd, 3rd and 4th levels), and down to figures showing consumption of each active ingredient.

The ATC code for all pharmaceuticals on the Norwegian market can be found in *the pharmacy medicinal product register* and in the monographs of the national drug catalogue *Felleskatalogen*.

The WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology

In 1982 the WHO Regional Office for Europe established a coordinating centre at NMD in Oslo; *the WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology*. In May 1996 the Centre was attached to the WHO Headquarter in Geneva due to the increasing global use of the ATC/DDD system. The main tasks of the WHO Centre are to classify drugs according to the ATC system, assign Defined Daily Doses and to further develop the ATC/DDD system. This work is performed in close cooperation with a global expert group representing 12 different countries. As from 2002 the Centre has been located at the Norwegian Institute of Public Health.

UNITS OF MEASUREMENT

The Defined Daily Dose (DDD)

Prices change with time, prices differ between alternative preparations and between countries. Statistics based on currency is hence of little professional value. Other quantities, independent of price changes and changing exchange rates, may offer a better basis for professional evaluations. But, when using quantities such as number of tablets, number of packages etc., comparisons between different drugs used alternatively on the same indications, will often not be possible.

The use of DDDs as units of measurement offers better possibilities for comparisons between alternative medicaments, independent of price differences. The evaluation of drug consumption over time, nationally and internationally, is simplified and improved by the use of DDDs. A DDD is defined as *the assumed average maintenance dose per day for a drug used on its main indication in adults*.

The DDDs are determined on the basis of evaluation of *international* use of the substance in question, bearing in mind that national therapy traditions (indications, dosages) often differ greatly. Each DDD should therefore be regarded as a technical measuring unit.

Legemidler som benyttes ved forskjellige indikasjoner kan by på spesielle problemer som det må tas hensyn til ved vurdering av døgndosestatistikk. Dosen ved hovedindikasjonen benyttes slik at f eks for antipsykotika (ATC N05A) har man valgt psykosedoser som grunnlag for fastsettelse av DDD og ikke de lavere dosene som benyttes ved nevroser. Med unntak for spesielle barnepreparater benyttes doseringer for voksne. Ofte vil DDD for ulike administrasjonsformer være like med unntak av der biotilgjengeligheten er svært forskjellig. For preparater der man benytter en støtdose og en vedlikeholdsdose, vil døgndosen være basert på vedlikeholdsdosen. Hvis mulig er den definerte døgndosen angitt i mengde aktiv substans. Er det umulig, som f eks ved kombinasjonspreparater og enkelte flytende preparater, angis den definerte døgndose som antall enkelt-doser (antall tabletter, kapsler, milliliter osv).

DDD representerer ikke nødvendigvis den mest foreskrevne eller brukte dose, noe som må tas i betraktning når tallene vurderes. Det vil derfor ofte være vanskelig å beregne antall brukere ved kun å bruke DDD som måleenhet. Dette gjelder særlig der doseringsanbefalingene kan variere mye etter bruksområde.

Salgstallene i denne boken er angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn og beregnes på følgende måte:

$$\frac{\text{Samlet forbruk i DDD} \times 1000}{365 \times \text{antall innbyggere}}$$

Dette tallet vil gi et estimat av andelen av befolkningen i promille som får en bestemt medikamentell behandling. Et estimert salg av et legemiddel på 10 DDD/1000 innbyggere/døgn indikerer at 10 av 1000 personer (dvs. 1 % av befolkningen) daglig kan bruke dette legemidlet. **Dette estimatet blir imidlertid kun riktig dersom det er samsvar mellom DDD og dosen som faktisk brukes.**

For enkelte legemiddelgrupper som vesentlig brukes i kortere perioder, kan det være hensiktsmessig å presentere salgstallene i antall DDD/innbygger/år. Et estimert salg på 5 DDD/innbygger/år indikerer at hver innbygger kan få en kur på 5 dager i løpet av et år. Hvis standard behandlingen er 7 dager kan man alternativt estimere antall kurer å 7 dager ved å dividere totalt antall solgte døgndoser med kurvarigheten. De døgndosene som er benyttet i statistikkene er for de fleste legemidlene oppført i parentes bak navnet på legemiddelsubstansen. En oversikt over DDD fastsatt for kombinasjonspreparater finnes på side 122. Prinsippene for ATC systemet og fastsettelse av DDD er nærmere beskrevet i publikasjonen **Guidelines for ATC classification and DDD assignment 2010**, Oslo 2009.

ATC Index with DDDs, som inneholder en liste over alle fastsatte DDD, kan bestilles fra WHO senteret. Begge publikasjonene finnes i engelsk og spansk versjon. Publikasjonene er også tilgjengelig på

Drugs used for more than one indication are a challenge. For antipsychotics the doses used in psychoses and not the lower doses used in the treatment of neuroses, are chosen as the basis for assignment of the DDDs. With the exception of some specific pediatric products, adult dosages are used. The DDD for a substance will often be one and the same, irrespective of the route of administration. Drugs with different bioavailabilities for different routes of administrations may, however, have more than one DDD, each of them linked to a specific dosage form. For products where a booster dose is followed by a smaller maintenance dosage, the maintenance dose will form the basis for the DDD. Whenever possible, the DDD is indicated as the quantity of active substance. When this is impossible, as is the case with combination products and some liquid products, the DDD is given as the number of unit doses (no of tablets, millilitres etc.).

The DDDs are not necessarily the most frequently prescribed or used doses. This must be considered when evaluating the data. Accordingly it will often be difficult to estimate the number of users by using the DDD as the measuring unit.

The sales figures are given as the number of DDDs/1000 inhabitants/day, calculated as follows:

$$\frac{\text{Total consumption measured in DDDs} \times 1000}{365 \times \text{number of inhabitants}}$$

This figure offers an estimation of what proportion of the population that may receive a certain drug treatment. An estimated drug consumption of 10 DDDs/1000 inhabitants/day corresponds to a daily use of this drug by 1% of the population. **This estimate is, however, only valid if there is good correlation between the DDD and the actual consumed dose.**

For some drug groups mainly used during shorter periods, a presentation of the sales data as the number of DDDs/inhabitant/year may be more convenient. An estimated sale of 5 DDDs/inhabitant/year will indicate that each inhabitant may undergo a treatment of 5 days duration. If the standard treatment lasts 7 days, one may alternatively estimate the number of 7-day courses by dividing the total number of sold DDDs by the course duration. The DDDs used in this book are for most drugs indicated in adjacent brackets. DDDs for combination products in Norway, see page 122. The principles of the ATC/DDD system are more thoroughly described in the publication **Guidelines for ATC classification and DDD assignment 2010**, Oslo 2009.

The **ATC index with DDDs** includes all assigned DDDs for plain products. Both the Guidelines and the ATC/DDD Index can be ordered from the WHO Centre. Access to the Guidelines and ATC/DDD

senterets nettside som har følgende adresse:
www.whooc.no.

Kroner

Omsetningen i kroner for perioden 2005-2009 er inkludert i separate tabeller per ATC 3. nivå. Disse tabellene er plassert i tilknytning til hver ATC hovedgruppe og er angitt i apotekenes utsalgspris (AUP) som er beregnet ut fra faktisk fakturert innkjøpspris fra grossist (AIP). Frem til 2001 var omsetningen i AUP beregnet ut fra maksimal utsalgspris godkjent av Statens legemiddelverk, mens fra 2002 er omsetningen i AUP beregnet ut fra faktisk fakturert innkjøpspris (AIP). Dette innebærer at det til faktisk fakturert innkjøpspris (AIP) til apotek og sykehus er lagt til normal apotekavanse, og gebyrer samt merverdiavgift.

På bakgrunn av at offentlig prisfastsettelse på reseptfrie legemidler ble opphevet fra 1. januar 1995, er det vanskelig å få et eksakt bilde av omsetningen av reseptfrie legemidler i AUP. Nasjonalt folkehelseinstitutt har ikke oversikt over utsalgsprisene for reseptfrie legemidler i apotek og dagligvarehandelen. Totalomsetningen i kroner beregnes ut fra rapporterte innkjøpspriser fra grossist til apotek/dagligvarehandel som omregnes til AUP ved å multiplisere med en faktor på 2.1.

Tallene som gjelder omsetning i kroner må betraktes som estimerte tall og er sannsynligvis minimumstall i forhold til reelle omsetningstall i AUP.

Tall fra Reseptregisteret (www.reseptregisteret.no) vil gi omsetning i faktisk utsalgspris fra apotek for alle legemidler som er forskrevet på resept.

VURDERING OG ANVENDELSE AV LEGE-MIDDELSTATISTIKK

Legemiddelstatistikk basert på salgstall fra grossist er i utgangspunktet en forholdsvis presis form for helsestatistikk, og er et viktig hjelpemiddel til å foreta medisinske og helseøkonomiske vurderinger og evt. foreslå konkrete tiltak. Statistikken kan benyttes til å:

- kartlegge og vurdere forbruket og dermed terapi på ulike nivåer og over tid
- måle effekten av kontrollpolitiske og informative tiltak
- definere behovet for videre undersøkelser av forskrivningspraksis

Statistikken har imidlertid en del begrensninger som man bør ta hensyn til:

- alle legemidler solgt fra grossister blir ikke nødvendigvis brukt

index is also available from the website of the Centre: www.whooc.no.

Costs in Norwegian currency

Estimates of the expenditure in NOK for the period 2005-2009 are specified in separate tables for each ATC 3rd level. These tables are included in connection with each ATC main group and the costs are expressed in pharmacy retail price (AUP). The calculation of the pharmacy retail price is from 2002 based on the invoiced pharmacy purchase price added the pharmacy margin including fees and VAT. This implies that the actual pharmacy retail price can be higher than the estimated AUP values.

From January 1995, there has been no price regulation of non-prescription medicines in Norway and it is therefore difficult to estimate the OTC sales in terms of pharmacy retail prices. The Norwegian Institute of Public Health has not an overview of actual retail prices for OTC medicines. The turnover in retail prices is calculated by using the purchase prices multiplied with a factor of 2.1.

It should be emphasized that the estimated cost given in pharmacy retail prices in this report probably underestimates the actual cost.

Figures retrieved from the Norwegian Prescription Database (NorPD) (www.norpd.no) will give the actual cost in pharmacy retail prices of prescription medicines.

EVALUATION AND APPLICATION OF DRUG STATISTICS

Drug statistics from wholesalers are basically relatively precise and offer important tools for medical and health economic evaluations and for the suggestions of appropriate regulatory changes, campaigns etc. The statistics can be used to:

- survey consumption, and hence therapy, on different levels and during time
- measure the effect of legislative changes and informational efforts
- define needs for further investigation of drug therapy traditions

The following limitations should however be kept in mind when using the statistics:

- all medicaments sold from the wholesalers are not necessarily consumed

- salg til primærhelsetjenesten og helseinstitusjoner er ikke atskilt i det statistiske materialet i denne boken
- Det er ikke tatt hensyn til demografiske forskjeller, f eks alder, kjønn, lege- og apotektetthet, sykehusdekning eller andre sosiale faktorer

NORDISK STATISTIKK

Boken Nordic Statistics on Medicines utgitt av Nordisk legemiddelnemnd (NLN) foreligger i 7 utgaver. Bøkene inneholder salgsstatistikk for de nordiske landene for en del viktige legemiddelgrupper. 1. utgave omfatter perioden 1975-1977, 2. utgave 1978-1980, 3. utgave 1981-1983, 4. utgave 1984-1986, 5. utgave 1987-1989, 6. utgave 1990-1992 og 7. utgave dekker perioden 1993 - 1995.

NOMESKOS årlige publikasjon *Health Statistics in the Nordic Countries* inneholder også noe legemiddelstatistikk for de nordiske landene. Publikasjonen *Health Statistics in the Nordic Countries 1999* (utgitt i 2001) omhandler temaseksjonen legemiddelbruk i Norden, og det er gitt en vurdering av datagrunnlaget for legemiddelstatistikken. En egen publikasjon om legemiddelbruk, *Medicines Consumption in the Nordic Countries 1999-2003*, ble utgitt i 2004. Denne rapporten er en oppfølging av temaseksjonen i 1999 publikasjonen. Publikasjonene fra NOMESKO kan bestilles fra Nordic Medico-Statistical Committee (Islands Brygge 67, DK-2300 København) eller fra deres webside: www.nom-nos.dk

- sales intended for use in general practice and institutions are not treated separately in this book's statistical material
- Variations in population structure (age, sex), number of medical practitioners, pharmacies and hospitals are not considered

NORDIC STATISTICS

The book Nordic Statistics on Medicines published by the Nordic Council on Medicines (NLN) is available in 7 editions and comprises sales statistics for the Nordic countries for certain important drug groups. The first edition includes the period 1975-1977, the second edition includes the period 1978-1980, the 3rd edition 1981-1983, the 4th edition 1984-1986, the 5th edition 1987-1989, the 6th edition 1990-1992, and the 7th edition covers the period 1993-1995.

The annual publication from NOMESCO, *Health Statistics in the Nordic Countries*, also comprises sales statistics for the Nordic countries for some drug groups. A special publication concerning medicines consumption, *Medicines Consumption in the Nordic Countries 1999-2003*, was published in 2004. This report is a follow-up to the theme section of *Health Statistics in the Nordic Countries 1999*. The publications can be ordered from the Nordic Medico-Statistical Committee (Islands Brygge 67, DK-2300 Copenhagen, Denmark), or from the website: www.nom-nos.dk

GENERELLE KOMMENTARER TIL SALGS- UTVIKLINGEN

Totalomsetning

Totalt salg av legemidler fra grossist til apotek, sykehus og dagligvare beløp seg til 12,5 milliarder kroner (AIP) i 2009, en økning på 6,0 % i forhold til 2008. Angitt i utsalgspris fra apotek (AUP) tilsvarer dette en omsetning på 18,5 milliarder kroner eller rundt 3900 kr pr. innbygger. Den prosentvise økningen var noe høyere i 2009 enn i 2008. En noe større vekst i 2009 skyldes i hovedsak pandemi influensavaksine samt influensa legemidler. Innenfor gruppen immunmodulerende legemidler (ATC gruppe L) har det imidlertid vært en sterk vekst de senere årene, og i 2009 økte salget med 4 % (tabell 7, s. 23). Veksten i legemiddelomsetningen har vært lav de siste 5 årene sammenlignet med perioden 2000-2004 (se figur 1, s. 19).

AUP omsetningen som presenteres i denne boken er basert på faktisk fakturert AIP med påslag av apotekavanse, gebyrer og merverdiavgift (dvs. samme prisformel som Statens legemiddelverk bruker ved beregning av maksimal AUP). Dette kan gi noe avvik spesielt innenfor grupper der det foreligger særskilte innkjøpsavtaler til blant annet sykehus (LIS avtalen) og for legemidler som blir innkjøpt til en lavere pris enn godkjent maks AIP (Statens legemiddelverk). Den reelle utsalgsprisen kan derfor være høyere enn den som blir beregnet ut fra faktiske innkjøpspriser. For legemidler som utleveres etter resept, kan faktisk omsetning fra apotek hentes ut fra Reseptregisteret (www.reseptregisteret.no).

For å redusere de offentlige kostnadene til legemidler som refunderes via "blåreseptordningen", innførte myndighetene i mars 2003 en ny beregning av priser for enkelte legemidler, såkalte "indeksgruppepreparater". I 2005 ble indekspris erstattet av trinnpris som innebærer en prisreduksjon når legemidlenes patenttid har utløpt. Disse endringene er gjort for å redusere prisene på legemidler med høyt salg og har medført at kostnadsveksten har vært relativt lav i perioden 2004-2009 og i enkelte ATC hovedgrupper har kostnadene gått ned i 2009 (tabell 7, s. 23). I tillegg innførte myndighetene nye refusjonsvilkår for kolesterolsenkende legemidler fra 1. juni 2005 som innebar at simvastatin skulle være foretrukket legemiddel. I 2006, 2007 og 2008 ble det innført foretrukne legemidler for henholdsvis antihistaminer, legemidler for behandling av reflukssykdom (A02BA og A02BC) og legemidler til behandling av migrene (triptaner, ATC gr N02CC).

Salg målt i antall doser (DDD) økte med 2,3 % i 2009, mens økningen i 2008 var på 3,7 %. I perioden 2000-2009 har den årlige volumveksten, målt i definerte døgnososer, variert fra 2,3 % til 7,0 % (se figur 1, s. 19).

GENERAL COMMENTS TO CONSUMPTION TRENDS

Total sales

In 2009 the sales of medicinal products from the wholesalers to pharmacies, hospitals and non-pharmacy outlets totalled 12.5 billion NOK, a 6.0% increase relative to 2008. The estimated retail costs (AUP) correspond to 18.5 billion NOK or about 3900 NOK per inhabitant. The cost increase in 2009 was somewhat higher than in 2008. The higher cost increase in 2009 compared with 2008 is mainly due to the sales of pandemic flu vaccine and flu medicines. Sales of immunomodulating agents (ATC group L) has increased sharply in the latest years, and in 2009 the sales increased by 4% (table 7, p. 23). The total increase in cost has been low during the latest 5 years period compared to the period 2000-2004 (see figure 1, p. 19).

The calculation of sales in pharmacy retail price is based on the invoiced pharmacy purchase price added the pharmacy margin, fees and VAT (i.e. using the Norwegian Medicines Agency price formula in calculation of the approved maximum retail price). The estimated costs presented in this book may therefore deviate from real costs especially in groups where special purchase agreements exist e.g. for hospitals or pharmacies where the purchase prices are lower than the approved maximum purchase prices. In these cases, the real pharmacy retail costs may be higher than the estimated pharmacy retail costs (AUP) presented in this book. For prescription medicines, the real costs can be retrieved from the NorPD (www.norpd.no).

In order to reduce reimbursement costs, a new pricing system (the "index price" system) for some reimbursable medicines (i.e. active ingredients) was introduced in Norway in March 2003. In 2005 the index price system was replaced by a new system, the graded price model, implying a price reduction when generic alternatives are marketed. Implementation of these new price regulations has reversed the cost increase in important drug groups and overall the total costs increase has been limited in the period 2005-2009 and the costs have decreased in some ATC groups in 2009 (table 7, p. 23). In June 2005 new reimbursement regulation was implemented for lipid modifying agents making simvastatin the drug of choice and this has further influenced the costs. Drug of choice has also been introduced for antihistamines (R06), drugs for treatment of gastro-esophageal reflux (A02BA and A02BC) and for agents for treatment of migraine (triptans N02CC) in 2006, 2007 and 2008 respectively.

The sales measured in number of DDDs increased by 2.3% in 2009 while the increase in 2008 was 3.7%. During 2000-2009 the annual volume growth, measured in DDDs, varied from 2.3% to 7.0% (figure 1, p. 19).

I løpet av 2009 kom det rundt 35 nye legemidler på markedet i Norge (beregnet som nye ATC 5. nivå, dvs nye virkestoff eller nye kombinasjoner). Antall nye legemidler har vært relativt konstant de siste 5 årene.

Kommentarer til utviklingen i legemiddelsalg for enkelte legemiddelgrupper finnes i tilknytning til kapitlene for de aktuelle ATC hovedgruppene.

Reseptbelagte legemidler

Reseptbelagte legemidler utgjorde 83 % av omsetningen i doser (DDD) og 88 % av kroneomsetningen i 2009. Denne andelen har holdt seg relativt konstant over lang tid.

Tabell 2 og 3 (s. 20) viser en oversikt over de 10 mest solgte reseptbelagte legemidlene rangert etter omsetningen i henholdsvis kroner (AUP) og doser (DDD).

Reseptfrie legemidler

Salg av reseptfrie legemidler målt i DDD gikk ned med 3 % i 2009. Andelen reseptfrie legemidler utgjorde 17 % av totalt antall solgte doser mens de i kroner utgjorde rundt 12 %, og disse andelen har holdt seg relativt uendret over tid.

Totalt ble det omsatt reseptfrie legemidler i overkant av 1 milliard kroner (pris til apotek/ dagligvare) i 2009 og dette er en økning på 5 % i forhold til 2008.

Det er ingen prisgodkjenning for reseptfrie legemidler, og basert på grossistenes rapportering er det derfor ikke mulig å si noe om kostnadsutviklingen fra detaljist. For beregning av AUP for reseptfrie legemidler se side 12.

Tabell 4 og 5 (s. 21) viser en oversikt over de 10 mest solgte reseptfrie legemidlene rangert etter omsetningen i henholdsvis kroner (AUP) og doser (DDD).

Legemiddelsalg utenom apotek

Nikotinholdige legemidler til røykeavvenning ble tillatt solgt utenom apotek fra januar 2003. Fra november 2003 ble salg av legemidler utenom apotek utvidet med en rekke andre reseptfrie legemidler i henhold til en liste utarbeidet av Statens legemiddelverk. Salget i dagligvarehandelen (inklusive bensinstasjoner og kiosker) startet imidlertid først for fullt i 2004.

Tabell 6, s. 22, viser totalt reseptfritt salg i perioden 2005-2009 og andelen i dagligvare. Tabellen gir en oversikt over de mest solgte legemidlene utenom apotek. Nesespray og smertestillende midler inngår i det sortimentet som skal være tilgjengelig ved alle utsalgssteder.

Around 35 new chemical entities (NCE) were marketed in Norway in 2009 (calculated as new ATC 5th levels, i.e. new active ingredients or new fixed combinations). The annual number of NCE has been relatively stable in the latest 5 years.

Specific comments to some ATC groups are included in the introduction to the respective main ATC groups.

Prescription Only Medicines (POM)

The 2009 POM turnover amounted to 83% of total number of DDDs and 88% of sales in terms of cost. These fractions have remained almost unchanged over time.

Tables 2 and 3 (p. 20) list the top ten POMs ranged according to turnover, measured in estimated pharmacy retail price sales and in DDDs, respectively.

Non-prescription medicines (OTC)

The sales measured in DDDs for OTC medicines decreased by 3% in 2009. OTC medicines had a share of 17% of total sales measured in DDDs and about 12% of total costs. These shares have remained almost unchanged over time.

In 2009 the total sales of OTC medicines amounted to about 1 billion NOK (pharmacy purchase prices) an increase of 5% relative to 2008.

Since there is no price regulation for OTC medicines, it is difficult to measure the actual cost in pharmacy retail prices (AUP) based on sales from wholesalers. For estimation of AUP for OTC medicines see page 12.

Tables 4 and 5 (p. 21) show the top ten OTCs, based on estimated pharmacy retail prices and DDDs respectively.

Sales of OTC medicines outside pharmacies

Retail sale for some nicotine replacement medicines was allowed outside pharmacies from 1st January 2003. From 1st November 2003 this regulation was extended to include a selection of other OTC medicines according to a list issued by the Norwegian Medicines Agency. The sales from non-pharmacy outlets (e.g. from supermarkets, petrol stations etc.) were, however, not fully effective before 2004.

Table 6, p. 22, shows the sales of OTC medicines and the share of the non-pharmacy sales 2005-2009. The table gives an overview of the top selling medicines that is available both in and outside pharmacies. Analgesics (ibuprofen and paracetamol) and nasal decongestants (xylometazoline or oxymetazoline) should be available in most non-pharmacy outlets.

Totalt økte salget av de mest solgte legemidler i dagligvare med 0,3 % målt i doser i 2009 sammenlignet med 2008 (tabell 6).

Andelen solgt i dagligvarehandelen var stabil i 2009 i forhold til 2008. Andelen i 2009 var på 40 % (tabell 6 side 22).

Utvalget av legemidler som kan selges utenom apotek ble fra 1. januar 2009 utvidet av Statens legemiddelverk. Nødprensjon, allergimidler (tabletter, øyedråper og nesedråper), hydrokortison salve/krem mot utslett/eksem og flere midler mot halsbrann og sure oppstøt kan selges utenom apotek. Dagligvarekjedene har bare i begrenset omfang valgt å utvide sitt sortiment. Salget av andre legemidler enn kjente merkevarer er begrenset.

Utviklingstrekk i 2005-2009, se tabell 6 (s. 22)

Nødprensjon

Totalt ble det solgt 166 300 doser nødprensjon i 2009 hvorav 8600 (5 %) ble solgt fra dagligvaregrossistene. Total økte salget med 4 % i 2009 sammenlignet med 2008. Denne økningen ligger på samme nivå som da nødprensjon bare kunne selges fra apotek. Økt tilgjengelighet av nødprensjon har ikke medført en kraftigere økning i forbruket enn det som har vært tendensen tidligere.

Smertestillende midler (se også s. 91)

Målt i doser økte salget av reseptfrie smertestillende legemidler som selges både i apotek og dagligvarehandelen med 0,3 % i 2009 sammenlignet med 2008. Salget av paracetamol var konstant mens salg av reseptfritt ibuprofen økte med 3 % i 2009.

Reseptfrie pakninger av paracetamol og ibuprofen utgjorde en andel på henholdsvis 54 % og 57 % av totalt salg av disse legemidlene i 2009. Denne andelen har blitt gradvis redusert for paracetamol siden 2003 da reseptfrie pakninger utgjorde 70 %.

Legemidler mot nesetetthet ved forkjølelse

Dagligvarehandelen selger bare ett av legemidlene (xylometazolin) innenfor gruppen og andelen i dagligvare var på 53 % i 2009. Totalsalg av disse har vært stabilt i 2009 i forhold til 2008.

Legemidler med nikotin til røykeavvenning

Salget av røykeavvenningsmidler (f. eks. nikotintyggummi) var relativt stabilt i 2009 i forhold til 2008. Apotekene har fortsatt hovedandelen (over 80 %) av dette markedet.

Andre legemidler

Slimløsende hostesaft, reisesyketabletter og allergimedisin selges i dagligvarehandelen, men andelen er fortsatt lav (tabell 6, s. 22). I tillegg til legemidler vist i tabell 6 selges det et lite volum av andre legemidler blant annet midler mot halsbrann/sure oppstøt, midler mot diaré, vitaminer og midler til sårbehandling.

The total increase of the top selling drugs in non-pharmacy outlets increased by 0.3% measured in DDDs in 2009 compared to 2008 (table 6).

The share of non-pharmacy sales of OTC medicines was 40% in 2009 and has been relatively unchanged compared to 2008 (table 6, p. 22).

From January 2009 the selection of medicines in non-pharmacy outlets was extended by the Norwegian Medicines Agency. Emergency contraception, allergy medicines, hydrocortisone dermatologicals and agents used for treatment of dyspepsia/heartburn were allowed in non-pharmacy outlets, The non-pharmacy outlets still sell only a limited number of drugs.

Trends in sales in 2005-2009 – see table 6 (p. 22)

Emergency contraception

Overall sale of emergency contraceptives was 166 300 doses in 2009 and of these 8600 doses (5%) was sold in non-pharmacy outlets. The increase in number of doses was 4% compared to 2008 and this increase is at the same level as previous years and thus increased availability of emergency contraception has not influenced the level of use.

Analgesics (see also p. 91)

In 2009 the sales measured in DDDs of OTC analgesics that are available also outside pharmacies increased by 0.3% compared to 2008. The sale of paracetamol was constant while the sale of ibuprofen increased by 3% compared to 2008.

In 2009 the fraction of OTC sales of paracetamol and ibuprofen in terms of DDDs accounted for 54% of 57% respectively of the total sales. For paracetamol this share has been gradually reduced from 2003 when the OTC share was 70%.

Nasal decongestants

Only one of the products (xylometazoline) in this group is available outside pharmacies and the market share was 53% in 2009. The sale of decongestants has been constant in 2009 compared to 2008.

Nicotine replacement products

The sale of nicotine replacement products was relatively constant in 2009 compared to 2008. The majority of sale is still in pharmacies (over 80%).

Other medicines

The sales of expectorants, motion sickness tablets and antihistamines are still limited outside pharmacies and the pharmacy share is still high (table 6, p. 22). Apart from the medicines listed in table 6, a selection of other medicines including vitamins and wound healing medicines are also available outside pharmacies.

Omsetning pr legemiddelgruppe

Tabell 7 (s. 23) gir en oversikt over salg i 2009 pr legemiddelgruppe i millioner doser (DDD) og i millioner kr (AIP).

ATC gruppe L - *Antineoplastiske og immunmodulerende midler* utgjør en stadig økende andel av legemiddelutgiftene og dette skyldes blant annet økt salg innenfor gruppen av nyere legemidler (ATC gruppe L04) som brukes i behandling av blant annet leddgikt. ATC gruppe L utgjorde 19 % av totalomsetningen i 2009 og er nå den gruppen med størst omsetning i kroner.

Det har vært en stor kostnadvekst innenfor gruppe J - *Antiinfektiva til systemisk bruk* i 2009, en økning på 42 % i forhold til 2008. Dette skyldes pandemi influensavaksine samt andre influensamedisiner.

ATC gruppe C - *Hjerte og kretsløp* har hatt en synkende andel av omsetningen fra 2003 og dette skyldes at kostnadene har gått ned ved innføring av indekspris/trinnpris og innføring av simvastatin som foretrukket legemiddel. Økningen i antall doser i ATC gruppe C var på 4 % i 2009.

Fylkesstatistikk

Fylkes oversikter er tatt med i de enkelte kapitler for en del legemiddelgrupper.

Vi gjør oppmerksom på at fylkesoversiktene er basert på salg fra grossist til apotek/sykehjem/dagligvare, og ikke ut fra hvor de som bruker legemidlene bor.

I tillegg blir salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger registrert på fylket der firmaet er registrert. Siden det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet, kan det forekomme at salget blir registrert på et annet fylke enn der det brukes. I Østfold ligger det en slik enhet og det har gitt en større økning i salget her enn i andre fylker.

I Reseptregisteret kan salg fra apotek knyttes til bosted for de som henter legemidler på resept. Dette innebærer at fylkestallene kan variere noe avhengig av datagrunnlaget. Data fra Reseptregisteret kan hentes fra nettsiden www.reseptregisteret.no.

Fylkesforskjellene holder seg relativt konstante over tid. Dette innebærer at et fylke med et høyt forbruk ett år, også har et tilsvarende høyt forbruk når en sammenligner tallene fra andre år.

I de fylkene hvor andelen eldre er høy, vil dette kunne forklare noe av årsaken til et høyt legemiddelforbruk. Hvilket aldersutsnitt man skal bruke, vil være avhengig av hvilken legemiddelgruppe man skal presentere. Tabell som viser folkemengden etter alder for alle fylkene finnes på s. 24 og 25.

Turnover per ATC main group

Table 7 (p. 23) lists the 2009 sales per ATC main group measured in million DDDs and in million NOK, pharmacy purchase price (AIP).

ATC group L - *Antineoplastic and immunomodulating agents*, has had a gradual increasing share of total sales which can be explained by increased use of new medicines (ATC group L04) for the treatment of e.g. rheumatoid arthritis. ATC group L had a share of 19% of total costs in 2009 and is the largest group in cost in 2009.

There has been a large increase in cost in ATC group J - *Antiinfectives for systemic use* in 2009 compared to (42%) and this is due to sales of the pandemic flu vaccines and flu medicines.

Since 2003 ATC group C - *Cardiovascular system* has a gradually decreasing share of total costs, which can be explained by the introduction of price regulating systems (index price/graded price model) and implementation of a new reimbursement regulation for the statins (i.e. making simvastatin the drug of choice). Measured in DDDs the sales of cardiovascular drugs increased by 4% in 2009.

County statistics

Tables showing inter-county differences are included in some drug groups in the different ATC chapters.

It should be emphasised that the sales per county are based on sales from wholesalers to pharmacy/nursery homes/hospitals and not according to the residence of the consumers.

In NorPD, however, the sales from pharmacies of prescription medicines could be registered according to the residence of the patients. County statistics may therefore vary somewhat based on what sources are used. Data from NorPD can be retrieved from the website www.norpd.no.

The inter-county differences have been relatively stable over time. A county with a high consumption one year normally shows a correspondingly high consumption in previous years.

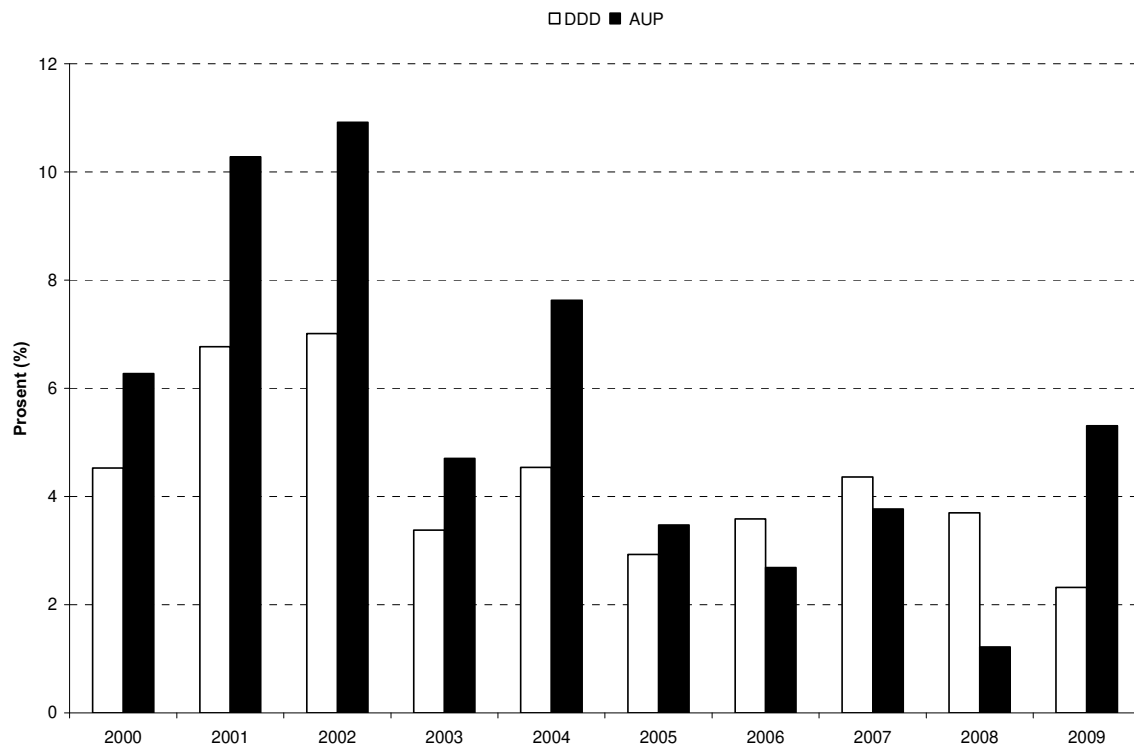
A large relative proportion of elderly inhabitants will in some counties partly account for a relatively large consumption of medicaments.

The relevant age group will of course vary with the medicament group in question. A table listing the number of inhabitants according to age for all counties is included on pages 24 and 25.

Årsaksfaktorer som befolkningsstruktur (spesielt aldersfordeling), apotekdekning, antall leger pr innbygger, sykehusdekning og tilgjengelighet av helsetjenester kan imidlertid bare forklare noe av fylkesforskjellene. Det er derfor grunn til å anta at fylkesvariasjonene også skyldes ulike terapitradisjoner og holdninger til bruk av legemidler.

Differences in population structures (age structure in particular), number of pharmacies, the number of inhabitants per doctor, hospital availability coverage, and the availability of health services only partly explain the inter-county differences. There is reason to believe that the changes also stem from differing therapy traditions and differing attitudes to drug treatment.

Figur 1. Prosentvis årlig endring i totalt salg målt i kr (AUP) og DDD 2000 - 2009
Figure 1. Per cent annual change in total sales measured in NOK (AUP) and DDDs 2000 - 2009

Tabell 1. Salg i milliarder kr. (AUP) av legemidler med markedsføringstillatelse, 1994 - 2009
Table 1. Total sales in billion NOK (AUP) of medicinal products 1994 - 2009

	Billion NOK (estimated retail cost (AUP))
1994	6.6
1995	7,4
1996	8.0
1997	8.7
1998	9.6
1999	10.7
2000	11.4
2001	12.6
2002	14.0
2003 ¹⁾	14.6
2004 ¹⁾	15.8
2005 ¹⁾	16.3
2006 ¹⁾	16.7
2007 ¹⁾	17.4
2008 ¹⁾	17.6
2009 ¹⁾	18.5

¹⁾Salg av blodprodukter, immunoglobuliner og vaksiner fra Octapharma og Nasjonalt folkehelseinstitutt er kun inkludert for årene 2003-2009

Tabell 2. De 10 mest solgte reseptbelagte legemidler rangert etter omsetningen i millioner kr (AUP) i 2009

Table 2. The top 10 POMs ranged according to the sales in million NOK (AUP) in 2009

ATC kode ATC code	Virkestoff Active ingredient	Bruksområde Indication	Millioner DDD Million DDD	Millioner kr Million NOK
L04AB01	Etanercept	Leddgikt m.m.	1	484
L04AB02	Infliximab	Leddgikt m.m.	2	362
R03AK06	Salmeterol og flutikason	Astma/KOLS	21	353
L04AB04	Adalimumab	Leddgikt m.m.	1	310
R03AK07	Formoterol og budesonid	Astma/KOLS	14	250
J07BB02	Influenza vaksine inkl. pandemi vaksine	Influenza vaksine	1)	243
A02BC05	Esomeprazol	Spiserørsbetennelse m.m.	25	218
J05AH02	Oseltamivir	Influenza	4	192
N06AB10	Escitalopram	Depresjon	32	181
B02BD02	Koagulasjonsfaktor VIII	Blødersykdom	1)	167

Tabell 3. De 10 mest solgte reseptbelagte legemidler rangert etter omsetningen i millioner DDD²⁾ i 2009

Table 3. The top 10 POMs ranged according to the sales in million DDDs in 2009

ATC kode ATC code	Virkestoff Active ingredient	Bruksområde Indication	Millioner DDD Million DDD	Millioner kr Million NOK
B01AC06	Acetylsalisylsyre	Blodpropp forebyggende	123	122
C10AA01	Simvastatin	Kolesterolsenkende	115	167
N05CF01	Zopiklon	Sovemiddel	56	108
C08CA01	Amlodipin	Hjerte/kar sykdom	54	44
C10AA05	Atorvastatin	Kolesterolsenkende	52	163
R06AE07	Cetirizin	Allergi	51	49
C09AA05	Ramipril	Hjerte/kar sykdom	47	27
C07AB02	Metoprolol	Hjerte/kar sykdom	44	120
H03AA01	Levotyrosinnatrium	Thyroksintilskudd	40	52
C09CA06	Kandesartan	Hjerte/kar sykdom	34	155

¹⁾ DDD er ikke fastsatt. No DDDs are assigned

²⁾ Omfatter kun legemidler som har en DDD fastsatt, og reseptbelagte pakninger. Includes only drugs with DDDs and prescription only packages

Tabell 4. De 10 mest solgte reseptfrie legemidler rangert etter omsetningen i millioner kr (AUP)¹⁾ i 2009

Table 4. The top 10 OTC drugs ranged according to the sales in million NOK (AUP) in 2009

ATC kode ATC code	Virkestoff Active ingredient	Bruksområde Indication	Millioner DDD Million DDD	Millioner kr Million kr
N02BE01	Paracetamol	Smerter	30	289
N07BA01	Nikotin	Røykeavvenning	8	244
R01AA07	Xylometazolin	Nesetetthet	49	233
M01AE01	Ibuprofen	Smerter	19	212
A02BA53	Famotidin, kombinasjoner	Halsbrann/sure oppstøt	2	67
A08AB01	Orlistat	Fedme	1	55
A01AA01	Natriumfluorid	Kariesprofylakse	91	39
S01XA20	Kunstig tårevæske	Tørre øyne	2)	34
R06AE07	Cetirizin	Allergi	9	32
A11GA01	Vitamin C	Vitamintilskudd	69	32

Tabell 5. De 10 mest solgte reseptfrie legemidler rangert etter omsetningen i millioner DDD³⁾ i 2009

Table 5. The top 10 OTC drugs ranged according to the sales in million DDDs in 2009

ATC kode ATC code	Virkestoff Active ingredient	Bruksområde Indication	Millioner DDD Million DDD	Millioner kr Million NOK
A01AA01	Natriumfluorid	Kariesprofylakse	91	39
A11GA01	Vitamin C	Vitamintilskudd	69	32
R01AA07	Xylometazolin	Nesetetthet	49	233
N02BE01	Paracetamol	Smerter	30	289
A11EA	Vitamin B-kompleks	Vitamintilskudd	25	13
M01AE01	Ibuprofen	Smerter	19	212
A06AD11	Laktulose	Avføringsmiddel	18	25
B03BB01	Folsyre	Folsyretilskudd	13	10
B03AA07	Ferrosulfat	Jerntilskudd	11	16
R06AE07	Cetirizin	Allergi	9	32

¹⁾ Inkl. kun salg av reseptfrie pakninger. Includes only OTC packages.

²⁾ DDD er ikke fastsatt. No DDDs are assigned.

³⁾ Inkl. kun salg av reseptfrie pakninger og kun legemidler som har en DDD fastsatt. Includes only OTC packages and drugs with DDDs.

Tabell 6. De mest solgte reseptfrie legemidler som selges både i dagligvarehandel og apotek 2005-2009
Table 6. Sales of the main OTC medicines available both in non-pharmacy outlets and in pharmacies from 2005 - 2009

Virkestoff (ATC kode) Active ingredient	Bruksområde (Indication)	2005	2006	2007	2008	2009
		DDD/1000 inh./day (% non-pharmacy)	DDD/1000 inh./day (% non-pharmacy)	DDD/1000 inh./day (% non-pharmacy)	DDD/1000 inh./day (% non-pharmacy)	DDD/1000 inh./day (% non-pharmacy)
Kalsiumkarbonat (A02AC01)	Syrenøytrali- serende	1,1 (5)	1,0 (8)	1,0 (9)	0,9 (5)	0,8 ¹⁾
Ibuprofen (M01AE01) ²⁾	Smerter	8,1 (34)	8,8 (37)	9,8 (38)	10,6 (38)	10,7 (38)
Fenazon og koffein (N02BB51)	Smerter	3,2 (14)	3,0 (14)	2,8 (14)	2,7 (16)	2,5 (17)
Paracetamol (N02BE01) ²⁾	Smerter	17,3 (34)	17,4 (40)	18,0 (44)	17,5 (46)	17,3 (47)
Nikotin (N07BA01)	Røykeavvenning	3,6 (12)	3,9 (13)	4,3 (16)	4,5 (19)	4,8 (20)
Oksymetazolin (R01AA05)	Nesetetthet	3,3 ¹⁾	2,8 ¹⁾	2,6 ¹⁾	2,3 ¹⁾	1,8 ¹⁾
Xylometazolin (R01AA07)	Nesetetthet	23,2 (4)	25,3 (46)	27,4 (50)	28,3 (52)	28,1 (55)
Kombinasjoner (R05CA10)	Slimløsende hostesaft	1,8 (6)	1,6 (8)	1,8 (9)	1,7 (10)	1,6 (9)
Meklozin (R06AE05)	Reisesyke	0,9 (3)	0,9 (5)	1,0 (7)	1,0 (8)	0,8 (12)
Cetirizin ³⁾ (R06AE07)	Allergimedisin					5,3 (5)
Total		62,5 (30)	64,7 (36)	68,7 (38)	69,5 (41)	73,7 (40)

¹⁾ Selges kun i apotek. No sale outside pharmacies

²⁾ Reseptpliktige pakninger er ikke inkludert. Totalt salg, se tabell s. 86 (ibuprofen) og s. 97 (paracetamol). Excluding sales of prescription only packages. Total sales see tables on page 86 (ibuprofen) and page 97 (paracetamol)

³⁾ Salg utenom apotek fra januar 2009. Sale in non-pharmacy outlets from January 2009

Tabell 7. Salg av legemidler med markedsføringstillatelse pr ATC hovedgruppe i 2009 og endringer 2008-2009. Salg i kroner i pris fra grossist (AIP)

Table 7. Sales of drugs per ATC main group in 2009 and changes 2008-2009, Sales in NOK in pharmacy purchase price (AIP).

ATC hovedgruppe ATC main group	Salg i mill DDD Sales in mill DDD	Endring i mill DDD Change in mill DDDs	% endring i DDD Per cent change in DDDs	Salg i mill kr (AIP) Sales in mill NOK (AIP)	Endring i mill kr (AIP) Change in mill NOK (AIP)	% endring i kr (AIP) Per cent change in NOK (AIP)	% andel av totalomsetning i kroner Per cent share of the total consumption
L ¹⁾	26	1	4,8	2 270	94	4,3	18,6
N	395	10	2,7	2 106	52	2,6	17,2
C	702	24	3,6	1 345	-8	-0,6	11,0
J	40	4	11,6	1 250	367	41,6	10,2
R	321	9	3,0	1 185	66	5,9	9,7
A	470	-4	-0,9	1 156	33	2,9	9,5
B	216	7	3,3	819	27	3,4	6,7
G	169	3	1,8	598	8	1,4	4,9
M	104	0	0,4	325	5	1,5	2,7
H	75	2	3,2	291	7	2,6	2,4
S ²⁾	35	0,2	0,4	273	24	9,5	2,2
D ³⁾				234	6	2,5	1,9
Q ³⁾				204	7	3,5	1,7
V ³⁾				127	8	7,1	1,0
P ³⁾				30	-2	-5,0	0,2
Total	2 558	58	2,3	12 213	694	6,0⁴⁾	100,0

¹⁾ DDD bare fastsatt for noen preparater. DDDs are only assigned for some drugs.

²⁾ DDD bare fastsatt for glaukomepreparater. DDDs are only assigned for antiglaucoma preparations.

³⁾ DDD er ikke fastsatt for veterinær legemidler (ATC Q) og bare for noen få unntak i ATC gruppene D, P og V.
DDD is not assigned for veterinary medicines (ATC Q) and only for some drugs in ATC groups D, P and V.

⁴⁾ Økningen var på 5,3% beregnet i apotekets utsalgspris (AUP)

FOLKE MENGDE ETTER ALDER 2005 - 2009¹⁾

POPULATION BY AGE 2005 - 2009¹⁾

	Total	0-5	6-12	13-15	16-19	20-44	45-66	67-79	80år over
2005									
Hele landet	4606363	349626	432856	188544	227335	1589361	1214707	390779	213155
Prosent	100	7,6	9,4	4,1	4,9	34,5	26,4	8,5	4,6
2006									
Hele landet	4640219	347815	432455	190203	235513	1590623	1237400	390334	215876
Prosent	100	7,5	9,3	4,1	5,1	34,3	26,7	8,4	4,7
2007									
Hele landet	4681134	348049	432602	189163	244387	1596946	1260240	391585	218162
Prosent	100	7,5	9,2	4,0	5,2	34,1	26,9	8,4	4,7
2008									
Hele landet	4737171	351164	430842	188723	252217	1615854	1284643	395134	218594
Prosent	100	7,4	9,1	4,0	5,3	34,1	27,1	8,3	4,6
2009									
Kvinner	2404199	174496	208947	92303	124509	801453	646166	213398	142927
Menn	2395053	182955	219063	97361	131796	837383	666206	183585	76704
Hele landet	4799252	357451	428010	189664	256305	1638836	1312372	396983	219631
Prosent	100	7,5	8,9	4,0	5,3	34,1	27,3	8,3	4,6
Østfold									
Hele fylket	268584	18407	23968	10678	14124	86129	77581	24736	12961
Prosent	100	6,9	8,9	4,0	5,3	32,1	28,9	9,2	4,8
Akershus									
Hele fylket	527625	42332	51811	22491	29524	174065	147061	41041	19300
Prosent	100	8,0	9,8	4,3	5,6	33,0	27,9	7,8	3,7
Oslo									
Hele fylket	575475	47664	40131	16057	22568	251764	137743	36134	23414
Prosent	100	8,3	7,0	2,8	3,9	43,7	23,9	6,3	4,1
Hedmark									
Hele fylket	190071	11763	15902	7342	10169	56535	57316	19584	11460
Prosent	100	6,2	8,4	3,9	5,4	29,7	30,2	10,3	6,0
Oppland									
Hele fylket	184288	11596	15737	7172	9755	55983	54785	18786	10474
Prosent	100	6,3	8,5	3,9	5,3	30,4	29,7	10,2	5,7
Buskerud									
Hele fylket	254634	18417	22335	9812	13328	83732	72992	21954	12064
Prosent	100	7,2	8,8	3,9	5,2	32,9	28,7	8,6	4,7
Vestfold									
Hele fylket	229134	15708	20357	9336	12665	73133	66035	20840	11060
Prosent	100	6,9	8,9	4,1	5,5	31,9	28,8	9,1	4,8

¹⁾ Befolkning pr 1. januar
Population by 1 January

	Total	0-5	6-12	13-15	16-19	20-44	45-66	67-79	80år over
Telemark Prosent	167548 100	10849 6,4	14304 8,5	6672 4,0	9216 5,5	52609 31,4	49289 29,4	15404 9,2	9205 5,5
Aust-Agder Prosent	107359 100	7708 7,2	9976 9,3	4450 4,1	6045 5,6	34635 32,3	30628 28,5	9016 8,4	4901 4,6
Vest-Agder Prosent	168233 100	12945 7,7	16160 9,6	7210 4,3	9823 5,8	56822 33,8	44074 26,2	13706 8,1	7493 4,5
Rogaland Prosent	420574 100	35255 8,3	41302 9,8	18009 4,3	24027 5,7	150461 35,8	106402 25,3	29306 7,0	15812 3,8
Hordaland Prosent	469681 100	36463 7,7	43255 9,2	19171 4,1	25629 5,5	163880 34,9	122178 26,0	37739 8,0	21366 4,5
Sogn og Fjordane Prosent	106457 100	7826 7,3	10125 9,5	4657 4,4	6417 6,0	31833 29,9	29696 27,9	9800 9,2	6103 5,7
Møre og Romsdal Prosent	248727 100	17828 7,1	23033 9,3	10203 4,1	14010 5,6	77458 31,1	70541 28,4	22173 8,9	13481 5,4
Sør-Trøndelag Prosent	286729 100	21418 7,5	25259 8,8	11077 3,9	15145 5,3	102144 35,6	76280 26,6	22824 8,0	12582 4,4
Nord-Trøndelag Prosent	130708 100	9262 7,1	12442 9,5	5634 4,3	7589 5,8	39476 30,2	37426 28,6	12126 9,3	6753 5,2
Nordland Prosent	235380 100	15642 6,7	21153 9,0	10088 4,3	13474 5,7	72039 30,6	68308 29,0	22512 9,6	12164 5,2
Troms Prosent	155553 100	11264 7,3	13882 8,9	6463 4,2	8702 5,6	52197 33,6	43621 28,0	13028 8,4	6396 4,1
Finnmark Prosent	72492 100	5104 7,0	6878 9,5	3142 4,3	4095 5,6	23941 33,0	20416 28,2	6274 8,7	2642 3,6

Kilde: Statistisk sentralbyrå

FORKORTELSER

AIP	Apotekenes innkjøpspris
ATC	Anatomisk Terapeutisk Kjemisk klassifisering
AUP	Apotekenes utsalgspris
DDD	Definert døgndose
ED	Enkeltdose
EphMRA	European Pharmaceutical Market Research Association
MU	Million enheter
N (adm.form)	Nasalt
NorPD	Reseptbasert legemiddelregister (Reseptregisteret)
O (adm.form)	Oralt
P (adm.form)	Parenteralt
PDD	Foreskrevet døgndose
R (adm.form)	Rektalt
SL (adm.form)	Sublinguallt
TD (adm.form)	Transdermalt
TU	Tusen enheter
U	Enheter
V (adm.form)	Vaginallt

ABBREVIATIONS

AIP	Pharmacy purchase price
ATC	Anatomical Therapeutic Chemical Classification
AUP	Pharmacy retail price
DDD	Defined daily dose
ED	Unit dose
EphMRA	European Pharmaceutical Market Research Association
MU	Million units
N (adm.form)	Nasal
NorPD	Norwegian Prescription Database
O (adm.form)	Oral
OTC	"Over the counter", non prescription drugs
P (adm.form)	Parenteral
PDD	Prescribed daily dose
POM	Prescription only medicines
R (adm.form)	Rectal
SL (adm.form)	Sublingual
TD (adm.form)	Transdermal
TU	Thousand units
U	Units
UD	Unit dose
V (adm.form)	Vaginal

Fordøyelsesorganer og stoffskifte

Alimentary tract and metabolism

Fluor-preparater, syrenøytraliserende midler (antacida), midler til bruk ved ulcus og reflukssykdom, avføringsmidler, midler mot fedme og midler til behandling av diabetes er noen av de mange preparater som hører inn under denne legemiddelgruppen.

Midler mot karies (A01AA)

Salget av fluortabletter ble redusert med 14 % i 2009 og utgjør nå 250 000 DDD per dag. Nedgangen de tre siste årene har med stor sannsynlighet sammenheng med at fluortabletter i lave styrker nå også omsettes i dagligvareforretninger som kosttilskudd og inngår dermed ikke i denne statistikken.

Midler mot ulcus og gastroøsofageal reflukssykdom (A02B)

Antall solgte DDD av legemidler til bruk ved ulcus og gastroøsofageal reflukssykdom (GORD) økte med 8 % i 2009. Protonpumpehemmerne (ATC gruppe A02BC) har hatt en vekst i doser på 9 % i 2009, tilnærmet samme vekst som foregående år. Dette utgjør hele veksten i forbruket av legemidler i ATC gruppe A02B. Fra 1. februar 2007 ble lansoprazol, omeprazol og pantoprazol innført som foretrukne protonpumpehemmere ved behandling av gastroøsofageal reflukssykdom. Dette medførte at salget av esomeprazol ble redusert med 15 % i 2007, målt i DDD. I 2009 har salget av esomeprazol økt med 8 %, men kostnadene har gått ned og utgjorde 218 millioner kroner (AUP). Esomeprazol er rangert som nummer sju på listen over de ti mest solgte reseptbelagte legemidlene etter omsetning i kroner. Forbruket av H₂-blokkere (ATC gruppe A02BA) har vært stabilt i perioden 1998-2009. Fra 1. februar 2007 ble ranitidin foretrukket legemiddel blant H₂-blokkerne, noe som forklarer en svak vekst i salget i 2007 og 2008. Noen H₂-blokkere, omeprazol og pantoprazol, selges også uten resept, og fra 1. januar 2009 ble det tillatt å omsette ranitidin, famotidin og omeprazol utenom apotek, men salg i dagligvare er minimalt. I 2009 utgjorde reseptfritt salg av H₂-blokkerne 29 % av totalsalget i gruppe A02BA, mens salget av reseptfritt omeprazol var ubetydelig målt i doser. Salget av midler ved ulcus og GORD beløp seg til 463 millioner kroner (AUP) i 2009; en svak reduksjon i forhold til 2008 (2 %). Den betydelige kostnadsreduksjonen i 2008 (7 %) hadde bl.a. sammenheng med at pantoprazol ble inkludert i trinnprissystemet fra februar 2008.

Antiemetika (A04A)

Salget av legemidler i denne gruppen har vært stabilt i femårsperioden målt i DDD. Som en konsekvens av at ondansetron ble inkludert i trinnprissystemet (febr.2008), sank kostnadene med 24 % i 2008, mens de i 2009 er bortimot uendret (se tabell s. 31).

Fluoride preparations, antacids, drugs for peptic ulcer and gastroesophageal reflux disease, laxatives, antiobesity preparations, and agents used in diabetes are some of the many subgroups belonging to ATC main group A.

Caries prophylactic agents (A01AA)

The sales of fluoride tablets decreased by 14% in 2009. Currently the sales represent 250 000 DDD per day. The decreased sales the latest three years may be explained by the fact that low strength fluoride tablets are sold outside pharmacies as mineral supplements.

Drugs for peptic ulcer and gastroesophageal reflux disease (A02B)

The number of sold DDDs of drugs for the treatment of peptic ulcer and gastroesophageal reflux disease (GORD) increased by 8% in 2009. The proton pump inhibitors (ATC group A02BC) had a growth of 9% measured in doses sold in 2009; approximately the same increase as the years before. This accounts for the total increase in use of drugs in ATC group A02B. Since 1st February 2007 lansoprazole, omeprazole and pantoprazole should be the drugs of choice in the treatment of gastro-oesophageal reflux disease. This caused a reduction in the sales of esomeprazole by 15% in 2007 measured in DDDs. In 2009 an 8% increase has been registered, however the costs have been reduced, and the pharmacy retail price sales of esomeprazole amounted to 218 million NOK. This drug was number seven on the list of the ten most sold POMs ranged according to the sales in 2009. The sales of H₂ blockers (ATC group A02BA) have been almost unchanged in the period 1998-2009. Some H₂ blockers, omeprazole, and pantoprazol are also OTC drugs, and since 1st January 2009 ranitidine, famotidine and omeprazole are also sold in non-pharmacy outlets. This has not influenced the level of use. In 2009 the sales of OTC packages of H₂ blockers accounted for 29% of the total sales in group A02BA, while sales of omeprazole OTC was insignificant (measured in DDDs). The 2009 pharmacy retail price sales of agents for peptic ulcer and GORD amounted to 463 million NOK; a 2% reduction compared to 2008. One of the reasons for the significant reduced costs in 2008 (7%) was that pantoprazole was included in the graded price model from February 2008.

Antiemetics (A04A)

The sales of drugs in this group have been stable over the five years period measured in DDDs. From February 2008, ondansetron was included in the graded price model. As a consequence there was a 24% reduction in costs in this drug group in 2008, but in 2009 it is almost unchanged (see table p. 31).

Midler mot fedme (A08A)

Tre legemidler var ved begynnelsen av 2008 godkjent til behandling av fedme i Norge:

Sibutramin (Reductil[®]), orlistat (Xenical[®]) og rimonabant (Acomplia[®]). Rimonabant ble trukket tilbake fra markedet i oktober 2008 pga flere bivirkninger og dårligere effekt enn ventet. Sibutramin er også nå nylig (2010) trukket tilbake pga økt risiko for kardiovaskulære hendelser. Totalt økte salget målt i DDD, av disse legemidler med 34 % i 2009 sammenliknet med 2008. Årsaken til denne salgsøkningen er blant annet at orlistat (Alli[®]) ble gjort tilgjengelig uten resept fra mai 2009. Orlistat er rangert som nummer seks på listen over de ti mest solgte reseptfrie legemidlene etter kostnader i kroner. Totalt økte kostnadene til midler mot fedme med 50 % (se tabell s. 31).

Tall fra Reseptregisteret viser at 38 000 personer (0,8 % av befolkningen) fikk legemidler mot fedme utlevert etter resept på apotek i 2009. Av disse var 30 000 kvinner og 8 000 menn (1,3 % av den kvinnelige befolkning og 0,3 % av den mannlige). Disse tallene er stabile i forhold til 2008.

Midler til diabetesbehandling (A10)

Tall fra Reseptregisteret viser at 146 000 pasienter hentet ut minst én resept i 2009 på legemidler til behandling av diabetes (3,0 % av befolkningen). 53 000 pasienter fikk insulin, mens 111 000 pasienter ble behandlet med tabletter. Perorale midler brukes kun av pasienter med type 2-diabetes, mens insulin benyttes både av pasienter med type 1- og type 2-diabetes.

Salg av legemidler til behandling av diabetes økte med 3 % i 2009 målt i DDD. Den årlige veksten siste femårsperiode har vært relativt stabil. Totalt er salget av diabetesmidler, målt i doser, doblet i løpet av siste tiårsperiode. Årsakene til økningen er hovedsakelig økt forekomst (prevalens) av type 2-diabetes og dels intensivert behandling. Ifølge Norges Diabetesforbund trenger ca. 70 % av personer med type 2-diabetes medikamentell behandling. Økningen i prevalens forklares både ut fra at pasientene lever lenger, og at det stadig blir flere nye tilfeller. I 2009 var totalomsetningen av disse midlene på nær 480 millioner kroner (AUP).

Totalforbruket av insulin er jevnt økende. Målt i DDD har salget økt med 1,6 % i 2009 (en lavere vekst enn de fire foregående år). Trenden de siste fem årene er en vekst i salg av hurtigvirkende insulinanaloger som blant annet benyttes i insulinpumper for kontinuerlig administrasjon til pasienter med type 1-diabetes. De langsomt virkende insulinanalogene (insulin glargin og insulin detemir) har økt mest i 2009 (målt i doser). Disse relativt nye insulinene har hittil bare vært tilgjengelige på individuell refusjon for pasienter med særlige blodglukosesvingninger, men fra 1. januar 2010 er de gitt generell refusjon.

Målt i doser var veksten i salget av tabletter til behandling av type 2-diabetes 4 % i 2009. Metformin (A10BA02) og glimepirid (A10BB12) utgjorde henholdsvis 50 % og 39 % av totalsalget av perorale

Antiobesity preparations (A08A)

At the beginning of 2008 three medicinal products were approved for treatment of obesity in Norway: Sibutramin (Reductil[®]), orlistat (Xenical[®]), and rimonabant (Acomplia[®]). Rimonabant was withdrawn from the market in October 2008 after EMA concluded that the benefits of rimonabant no longer outweigh its risks. Recently (2010) sibutramin was also withdrawn because of increased risk of cardiovascular events. A 34% increase in the total sales (in DDDs) in this group of drugs was registered in 2009 compared to 2008. One reason for this increase is that orlistat (Alli[®]) was made OTC drug from Mai 2009. This drug was number six on the list of the ten most sold OTC drugs ranged according to the sales in 2009. A 50% increase in total costs (pharmacy retail price) was registered in 2009 for the antiobesity preparations (see table p. 31).

Data from the Norwegian Prescription Database (NorPD) show that 38 000 patients (0.8% of the total population) received antiobesity drugs in 2009. 30 000 women and 8 000 men (1.3% of the female and 0.3% of the male population, respectively) were included in the patient group. These figures are stable compared to 2008.

Drugs used in diabetes (A10)

Data from the NorPD show that about 146 000 patients had dispensed at least one drug used in diabetes in 2009. 53 000 patients were recorded with insulin, while 111 000 patients were treated with tablets. Oral blood glucose lowering drugs are used by Type 2 diabetes patients only, while insulin may be used by both Type 1 and Type 2 diabetes patients. The 2009 sales of antidiabetic agents increased by 3% measured in DDDs. The annual increase has been stable over the last five years. The number of sold doses of antidiabetic agents has doubled over the last decade. This increase is mainly due to increasing prevalence of Type 2 diabetes in the population, and partly to an intensified treatment strategy. According to The Norwegian Diabetes Association 70% of Type 2 diabetes patients need drug treatment. The increase in prevalence results from both the fact that patients are living longer and the increase in incidence of Type 2 diabetes. In 2009, pharmacy retail price sales for these drugs amounted to 480 million NOK.

The total consumption of insulin is steadily increasing. The sales of insulin, measured in number of DDDs, increased by 1.6% in 2009. The last five years there has been an increase in the use of fast-acting insulin analogues. These analogues are e.g. used in insulin pumps for patients with Type 1 diabetes. In 2009 the increase observed in the sales of long-acting insulin analogues (insulin glargine and insulin detemir) has been most dominant (measured in DDDs). The long-acting insulin analogues have so far only been reimbursed for patients with frequent hypoglycaemic episodes. From January 2010 general reimbursement will be introduced for these insulins.

The sales measured in DDDs of oral agents for the treatment of Type 2 diabetes increased by 4% in 2009. Metformin (A10BA02) and glimepiride (A10BB12) accounted for 50% and 39% respectively

midler i 2009 målt i doser. Reseptregisteret viser at over 95 000 personer fikk metformin, mens rundt 47 000 fikk sulfonamider. Bruken av tiazolidindioner ("glitazoner", A10BG) er relativt sett lav.

De siste årene har det kommet flere faste kombinasjoner av perorale antidiabetika. Dette reflekterer økt fokus på mer optimal regulering av blodglukosenivået via intensivert behandling. Salget av disse kombinasjonene er foreløpig lite.

Flere nye legemidler som påvirker inkretinsystemet er blitt markedsført de siste årene: Sitagliptin (Januvia[®]) og vildagliptin (Galvus[®]); samt to nye injeksjonspreparater exenatid (Byetta[®]) og liraglutid (Victoza[®]). Disse preparatene representerer nye virkningsmekanismer og er foreløpig indisert kun som tilleggsbehandling ved type 2-diabetes.

Andre fordøyelses- og stoffskiftepreparater (A16A)

Til behandling av svært sjeldne enzymmangel-sykdommer (feks Gaucher sykdom og Fabrys sykdom) har det siden 2001 blitt godkjent flere nye legemidler (A16AB). I siste femårsperiode er salget i DDD av preparater til langvarig enzymstatnings-terapi nær doblet. Kostnadene har, i samme periode, økt fra 81 til 116 millioner kroner (se tabell s. 31).

of the total sales of oral antidiabetics in 2009. Data from the NorPD show that more than 95 000 patients received metformin and 47 000 received sulfonamides. The use of thiazolidinediones ("glitazones", A10BG) is relatively speaking low in this group. Several fixed combinations of oral antidiabetics have been introduced on the market the latest years. This reflects increased focus on more optimal blood glucose control and more aggressive treatment. The sales of these combination products are so far low. A number of new medicinal products with effect on the incretin system have been introduced on the market the latest years: Sitagliptin (Januvia[®]), vildagliptin (Galvus[®]) and two injectables; exenatide (Byetta[®]) and liraglutide (Victoza[®]). These products represent new mechanisms of action and so far they are indicated only as adjunctive therapy in the treatment of patients with Type 2 diabetes.

Other alimentary tract and metabolism products (A16A)

Several new drugs (A16AB) for the treatment of very rare enzyme deficiency diseases (eg Gaucher's disease and Fabry disease) have been approved since 2001. In the last five-year period, the sales of preparations for long term enzyme replacement therapy increased by 98%, measured in DDD. The pharmacy retail price sales, in the same period, have increased from 81 to 116 million (see table p. 31).

**Hovedinndeling i ATC gruppe A - Fordøyelsesorganer og stoffskifte/
Main ATC levels in A - Alimentary tract and metabolism**

- A01 Munn- og tannmidler/Stomatological preparations
- A02 Midler mot syrerelaterte lidelser/Drugs for acid related disorders
- A03 Midler mot funksjonelle gastrointestinale lidelser/Drugs for functional gastrointestinal disorders
- A04 Antiemetika/Antiemetics and antinauseants
- A05 Galle- og leverterapi/Bile and liver therapy
- A06 Laksantia/Laxatives
- A07 Antidiarroika, tarmantiseptika og antiinflammatoriske midler/
Antidiarrheals, intestinal antiinflammatory/antiinfective agents
- A08 Midler mot fedme, ekskl. diettpreparater/Antiobesity preparations, excl. diet products
- A09 Digestiva, inkl. enzymer/Digestives, incl. enzymes
- A10 Midler til diabetesbehandling/Drugs used in diabetes
- A11 Vitaminer (utelatt)/Vitamins (not included)
- A12 Mineraltilskudd/Mineral supplements
- A14 Anabole midler til systemisk bruk/Anabolic agents for systemic use
- A16 Andre fordøyelses- og stoffskiftepreparater/Other alimentary tract and metabolism products

ATC gruppe A

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe A - *Fordøyelsesorganer og stoffskifte*

Sales per ATC 3rd level for ATC group A - *Alimentary tract and metabolism*

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2005	2006	2007	2008	2009
A01A	Stomatological preparations	65,9	70,8	70,2	65,9	57,8
A02A	Antacids	38,6	35,1	33,9	30,2	28,3
A02B	Drugs for peptic ulcer and gastro-oesophageal reflux disease (GORD)	569,8	550,1	508,4	473,5	462,6
A03A	Drugs for functional bowel disorders	21,3	21,6	20,1	21,6	19,7
A03B	Belladonna and derivatives, plain	3,6	3,5	3,2	3,2	3,6
A03F	Propulsives	10,9	11,8	12,2	12,6	13,5
A04A	Antiemetics and antinauseants	61,9	63,6	61,7	46,9	47,8
A05A	Bile therapy	5,7	6,4	7,0	8,1	8,1
A06A	Laxatives	124,0	128,4	133,2	136,3	142,9
A07A	Intestinal antiinfectives	12,1	12,0	12,1	13,0	13,6
A07B	Intestinal adsorbents	3,0	3,1	3,7	3,7	3,1
A07C	Electrolytes with carbohydrates	1,9	2,4	2,1		1,7
A07D	Antipropulsives	23,4	25,5	27,1	29,6	31,6
A07E	Intestinal antiinflammatory agents	68,4	70,5	76,2	83,5	89,1
A07F	Antidiarrheal microorganisms	0,3	0,1	0,2	0,2	0,2
A08A	Antiobesity preparations, excl. diet products	92,3	83,6	87,7	76,6	115,5
A09A	Digestives, incl. enzymes	38,6	40,6	38,1	36,9	25,4
A10A	Insulins and analogues	300,8	313,3	325,7	344,0	356,1
A10B	Blood glucose lowering drugs, excl. Insulins	125,8	134,3	117,9	115,5	123,6
A12A	Calcium	43,4	46,7	49,6	49,7	56,8
A12B	Potassium	18,5	20,0	22,1	23,9	22,7
A12C	Other mineral supplements	5,1	6,0	5,6	6,6	7,2
A14A	Anabolic steroids	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
A16A	Other alimentary tract and metabolism products	81,1	89,0	106,6	114,4	116,1

ATC gruppe A

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
A01	Munn- og tannmidler¹⁾	69,5	70,9	66,6	60,9	51,9
A01AA01	Natriumfluorid (1,1 mg = 0,50 mg F) ¹⁾	69,5	70,9	66,6	60,9	51,9
A02	Midler mot syrerelaterte lidelser²⁾	32,54	35,21	37,99	41,34	43,82
A02A	Antacida	2,12	1,96	1,88	1,67	1,52
A02AC01	Kalsiumkarbonat (3,5 g) ³⁾	1,07	1,04	1,03	0,93	0,82
A02AD01	Ordinære saltkombinasjoner	1,05	0,92	0,84	0,74	0,69
A02B	Midler mot ulcus og gastroøsofageal reflukssykdom (GORD)	30,42	33,24	36,12	39,66	42,31
A02BA	H₂-reseptorantagonister	5,50	5,68	5,84	6,09	6,11
A02BA01	Cimetidin (0,8 g)	0,54	0,45	0,31		
A02BA02	Ranitidin (0,3 g)	3,69	3,86	4,13	4,59	4,51
A02BA03	Famotidin (40 mg)	0,66	0,62	0,53	0,47	0,41
A02BA07	Ranitidinvismutsitrat (0,8 g)	0,01	0,01	0,00		
A02BA53	Famotidin, kombinasjoner (40 mg) ⁴⁾	0,60	0,74	0,87	1,03	1,19
A02BB	Prostaglandiner	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
A02BB01	Misoprostol (0,8 mg)	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
A02BC	Protonpumpehemmere	24,48	27,12	29,79	33,07	35,72
A02BC01	Omeprazol (20 mg)	4,38	4,39	5,61	6,42	6,67
A02BC02	Pantoprazol (40 mg)	0,80	1,28	4,32	6,77	8,18
A02BC03	Lansoprazol (30 mg)	5,66	5,20	6,13	6,49	6,53
A02BC05	Esomeprazol (30 mg)	13,64	16,25	13,73	13,40	14,34
A02BX	Andre midler mot ulcus og gastroøsofageal reflukssykdom (GORD)	0,41	0,42	0,46	0,47	0,44
A02BX02	Sukralfat (4 g)	0,03	0,03	0,03	0,04	0,04
A02BX13	Alginsyre	0,38	0,39	0,43	0,44	0,40

1) Ekskl. salg av tannskyllevæske, fluorlakk og fluortabletter som ikke har markedsføringstillatelse som legemiddel.

Does not include sales of fluoride mouthwash, fluoride varnish and fluoride tablets not marketed as medicinal products.

2) Inkluderer kun legemidler med markedsføringstillatelse i Norge. Salg av magnesiumforbindelser er ikke med.

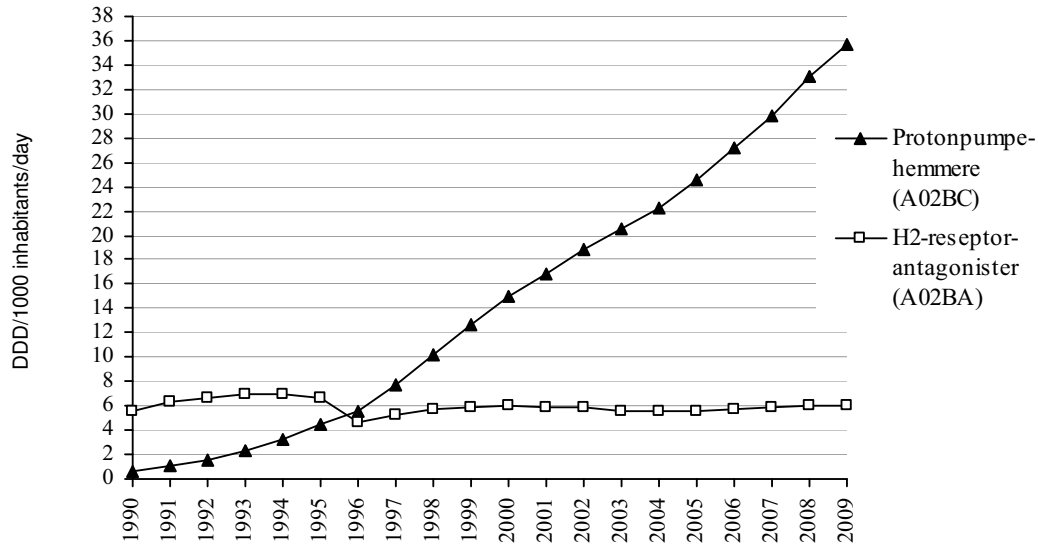
Sales of magnesium compounds (ATC group A02AA) are not included

3) No DDD is assigned by the WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology. The DDDs used in the table are national DDDs for Norway.

4) DDD for kombinasjonen er lik DDD for famotidin. The DDD for the combination is equivalent to the DDD for famotidine

Salg av midler mot ulcus og GORD (A02B) 1990-2009

Sales of drugs for peptic ulcer and GORD (A02B) 1990-2009

Fylkesvis salg av H₂-reseptorantagonister (A02BA) og protonpumpehemmere (A02BC) i 2009 angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn¹⁾

Sales per county of H₂-receptor antagonists (A02BA) and proton pump inhibitors (A02BC) in 2009 given in DDD/1000 inhabitants/day

	A02BA	A02BC
Østfold	7,9	73,4
Akershus	4,3	25,8
Oslo	3,9	24,1
Hedmark	7,0	43,8
Oppland	8,2	46,7
Buskerud	5,3	36,9
Vestfold	4,9	39,7
Telemark	6,8	43,6
Aust-Agder	5,4	39,5
Vest-Agder	4,9	39,5
Rogaland	4,2	26,8
Hordaland	7,4	32,1
Sogn og Fjordane	6,2	34,5
Møre og Romsdal	6,8	28,6
Sør-Trøndelag	7,8	29,2
Nord-Trøndelag	8,1	35,6
Nordland	9,5	52,7
Troms	7,2	34,1
Finnmark	8,0	38,8
Hele landet	6,1	35,7

1) Salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger blir registrert på fylket der firmaet er registrert.

Det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet. I Østfold har dette gitt en større økning i salget enn i andre fylker.

ATC gruppe A

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
A03	Midler mot funksjonelle gastrointestinale lidelser	3,85	3,86	3,72	4,07	3,85
A03A	Midler mot funksjonelle tarmlidelser	2,48	2,45	2,30	2,57	2,24
A03AB02	Glykopyrron (3 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A03AD01	Papaverin (0,1 g) ¹⁾	0,01	0,00	0,00	0,00	
A03AX13	Silikonforbindelser	2,48	2,44	2,29	2,57	2,24
A03B	Belladonna og derivater, usammensatte	0,16	0,12	0,08	0,09	0,12
A03BA01	Atropin (1,5 mg)	0,07	0,07	0,06	0,06	0,06
A03BA03	Hyoscyamin (1,2 mg)	0,08	0,04	0,00	0,02	0,04
A03BB01	Butylskopolamin (60 mg)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
A03F	Motilitetsregulerende midler	1,21	1,29	1,35	1,41	1,49
A03FA	Motilitetsregulerende midler	1,21	1,29	1,35	1,41	1,49
A03FA01	Metoklopramid (30 mg)	1,21	1,29	1,35	1,41	1,49
A04	Antiemetika	0,23	0,25	0,27	0,29	0,30
A04A	Antiemetika	0,23	0,25	0,27	0,29	0,30
A04AA	Serotonin (5HT₃)-antagonister	0,21	0,23	0,24	0,26	0,27
A04AA01	Ondansetron (16 mg)	0,18	0,21	0,22	0,24	0,25
A04AA03	Tropisetron (5 mg)	0,03	0,03	0,02	0,01	0,01
A04AA05	Palonosetron (0,25 mg)		0,00	0,00	0,00	0,00
A04AD	Andre antiemetika	0,02	0,02	0,03	0,03	0,03
A04AD01	Skopolamin (1 plaster)	0,02	0,01	0,02	0,02	0,02
A04AD12	Aprepitant (95 mg)	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01
A05	Galle- og leverterapi	0,22	0,25	0,27	0,30	0,31
A05A	Galleterapi	0,22	0,25	0,27	0,30	0,31
A05AA	Gallesyrepreparater	0,22	0,25	0,27	0,30	0,31
A05AA02	Ursodeoksykolsyre	0,22	0,25	0,27	0,30	0,31

1) Basert på salg av apotekpreparater

ATC gruppe A

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
A06	Laksantia	22,05	19,50	21,99	22,79	22,27
A06A	Laksantia	22,05	19,50	21,99	22,79	22,27
A06AB	Kontaktlaksantia	11,24	10,68	10,84	10,54	10,40
A06AB02	Bisakodyl (10 mg)	4,99	4,73	4,75	4,45	4,44
A06AB06	Sennaglykosider ¹⁾	4,30	3,75	3,63	3,47	3,16
A06AB08	Natriumpikosulfat (5 mg)	1,95	2,20	2,46	2,62	2,79
A06AC	Volumøkende midler (utelatt)²⁾					
A06AD	Osmotisk virkende midler	9,40	7,44	9,77	10,89	10,54
A06AD11	Laktulose (6,7 g) ¹⁾	9,29	7,33	9,62	10,63	10,17
A06AD12	Laktitol (10 g)	0,02				
A06AD17	Natriumfosfat (50 g)	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
A06AD65	Makrogol, kombinasjoner	0,05	0,08	0,11	0,23	0,34
A06AG	Klystermidler	1,41	1,39	1,38	1,36	1,33
A06AG02	Bisakodyl	0,25	0,23	0,22	0,21	0,21
A06AG10	Natriumdioktylsulfosuksinat	0,16	0,14	0,13	0,13	0,12
A06AG11	Natriumlaurylsulfat, inkl. kombinasjoner	1,00	1,01	1,03	1,02	1,00
A06AH	Perifere opioid reseptorantagonister				0,00	0,01
A06AH01	Metylnaltreksonbromid (6 mg)				0,00	0,01
A07	Antidiarroika, tarmantiseptika og antiinflammatoriske midler	4,62	4,74	4,91	5,15	5,25
A07A	Tarmantiseptika	0,20	0,20	0,20	0,21	0,21
A07AA	Antibiotika	0,20	0,20	0,20	0,21	0,21
A07AA02	Nystatin (1,5 MU)	0,20	0,20	0,20	0,20	0,21
A07AA09	Vankomycin (2 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A07B	Tarmadsorpsjonsmidler	0,07	0,07	0,08	0,08	0,07
A07BA	Kullpreparater	0,07	0,07	0,08	0,08	0,07
A07BA01	Medisinsk kull (5 g)	0,07	0,07	0,08	0,08	0,07
A07C	Elektrolytter med karbohydrater	0,02	0,02	0,02	0,00	0,03
A07CA	Elektrolytter med karbohydrater	0,02	0,02	0,02		0,03
A07D	Peristaltikkhemmende preparater	1,28	1,34	1,40	1,48	1,44
A07DA	Peristaltikkhemmende preparater	1,28	1,34	1,40	1,48	1,44
A07DA02	Opium (0,1 g) ³⁾	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
A07DA03	Loperamid (10 mg)	1,27	1,33	1,32	1,37	1,32
A07DA53	Loperamid, kombinasjoner			0,07	0,10	0,12
A07E	Antiinflammatoriske midler ved tarmlidelser	3,06	3,11	3,21	3,38	3,50
A07EA	Kortikosteroider med lokal virkning	0,24	0,25	0,28	0,31	0,34
A07EA01	Prednisolon (1 klyster)	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
A07EA02	Hydrokortison (0,1 g)	0,08	0,08	0,09	0,09	0,09
A07EA06	Budesonid (1 klyster R, 9 mg O)	0,13	0,15	0,17	0,20	0,23
A07EC	Aminosalisylsyrepreparater	2,82	2,86	2,93	3,06	3,16
A07EC01	Sulfasalazin (2,0 g)	0,99	0,97	0,93	0,89	0,84
A07EC02	Mesalazin (1,5 g)	1,68	1,74	1,85	2,01	2,17
A07EC03	Olsalazin (1,0 g)	0,09	0,09	0,08	0,09	0,08
A07EC04	Balsalazid (6,75 g)	0,06	0,07	0,07	0,07	0,07
A07F	Antidiarroiske mikroorganismer (utelatt)					

1) Omfatter kun salg av legemidler med markedsføringstillatelse i Norge.

2) Volumøkende midler er ikke tatt med, da en rekke preparater tilhørende denne gruppen også selges som tarmregulerende midler fra dagligvare- og helsekostforretninger.

3) Basert på salg av apotekpreparater.

ATC gruppe A

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
A08	Midler mot fedme, ekskl. diettpreparater	2,60	2,40	2,76	2,99	3,96
A08A	Midler mot fedme, ekskl. diettpreparater	2,60	2,40	2,76	2,99	3,96
A08AA	Sentralt virkende midler mot fedme	1,42	1,33	1,54	2,00	2,48
A08AA10	Sibutramin (10 mg)	1,42	1,33	1,54	2,00	2,48
A08AB	Perifert virkende midler mot fedme	1,18	1,00	0,93	0,79	1,48
A08AB01	Orlistat (0,36 g)	1,18	1,00	0,93	0,79	1,48
A08AX	Andre midler mot fedme		0,07	0,30	0,20	
A08AX01	Rimonabant (20 mg)		0,07	0,30	0,20	
A09	Digestiva inkl. enzymer	0,74	0,78	0,77	0,74	0,72
A09A	Digestiva inkl. enzymer	0,74	0,78	0,77	0,74	0,72
A09AA02	Multienzymer (lipase, protease, etc.)	0,74	0,78	0,77	0,74	0,72
A10	Midler til diabetesbehandling	39,29	42,07	43,89	46,26	47,08
A10A	Insuliner og analoger	17,40	17,89	18,22	18,87	18,92
A10AB	Hurtigvirkende, til injeksjon	6,02	6,31	6,49	6,82	6,91
A10AC	Middels lang virketid, til injeksjon	8,20	7,84	7,51	7,41	7,20
A10AD	Middels lang virketid, hurtig innsettende virkning, til injeksjon	2,59	2,62	2,69	2,72	2,60
A10AE	Langtidsvirkende, til injeksjon	0,58	1,11	1,54	1,93	2,21
A10B	Blodglukosesenkende midler, ekskl. insuliner	21,90	24,18	25,67	27,40	28,16
A10BA	Biguanidderivater	9,69	10,74	11,98	13,27	13,99
A10BA02	Metformin (2 g)	9,69	10,74	11,98	13,27	13,99
A10BB	Sulfonamider, derivater av urea	11,08	11,74	11,78	12,28	12,14
A10BB01	Glibenklamid (7 mg)	0,36	0,30	0,26	0,23	0,20
A10BB07	Glipizid (10 mg)	1,28	1,15	1,08	0,99	0,91
A10BB12	Glimepirid (2 mg)	9,45	10,29	10,45	11,06	11,02
A10BD	Kombinasjoner av blodglukosesenkende midler til oralt bruk	0,05	0,35	0,52	0,49	0,60
A10BD03	Metformin og rosiglitazon	0,05	0,35	0,52	0,49	0,47
A10BD04	Glimepirid og rosiglitazon			0,00	0,00	0,00
A10BD05	Metformin og pioglitazon				0,00	0,00
A10BD07	Metformin og sitagliptin				0,00	0,03
A10BD08	Metformin og vildagliptin				0,00	0,10
A10BF	Alfa glukosidasehemmere	0,17	0,15	0,13	0,11	0,10
A10BF01	Akarbose (0,3 g)	0,17	0,15	0,13	0,11	0,10
A10BG	Tiazolidindioner	0,81	1,12	1,15	1,02	0,97
A10BG02	Rosiglitazon (6 mg)	0,64	0,86	0,87	0,74	0,68
A10BG03	Pioglitazon (30 mg)	0,16	0,25	0,28	0,28	0,29
A10BH	Dipeptidylpeptidase 4-hemmere			0,01	0,11	0,22
A10BH01	Sitagliptin (0,1 g)			0,01	0,11	0,19
A10BH02	Vildagliptin (0,1 g)				0,00	0,02
A10BX	Andre blodglukosesenkende midler, ekskl. insuliner	0,10	0,08	0,09	0,11	0,14
A10BX02	Repaglinid (4 mg)	0,10	0,08	0,08	0,07	0,06
A10BX03	Nateglinid (0,36 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
A10BX04	Exenatid (15 mcg)			0,01	0,04	0,08
A10BX07	Liraglutid (1,2 mg)					0,00

Fylkesvis salg av antidiabetika i 2009 angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn¹⁾
 Sales per county of drugs used in diabetes in 2009 given in DDD/1000 inhabitants/day

	A10A	A10B	A10
	Insulin	Orale m.m.	Total
Østfold	21,4	44,1	65,5
Akershus	16,1	24,4	40,5
Hedmark	22,7	39,2	61,9
Oppland	23,1	30,9	54,0
Buskerud	22,8	31,8	54,6
Vestfold	17,0	30,1	47,1
Telemark	22,2	32,4	54,7
Aust-Agder	19,5	24,3	43,8
Vest-Agder	21,4	26,2	47,5
Rogaland	16,1	21,5	37,6
Hordaland	17,9	23,8	41,7
Sogn og Fjordane	19,0	25,3	44,3
Møre og Romsdal	19,0	26,9	45,9
Sør-Trøndelag	17,5	24,4	41,8
Nord-Trøndelag	23,0	33,4	56,3
Nordland	21,5	29,1	50,5
Troms	19,9	28,6	48,5
Finnmark	19,4	29,9	49,3
Hele landet	18,9	28,2	47,1

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
A12	Mineraltilskudd²⁾	10,85	11,51	12,29	12,91	13,89
A12A	Kalsium	8,97	9,53	10,22	10,69	11,61
A12AA	Kalsium	1,52	1,40	1,33	1,14	1,17
A12AX	Kalsium i kombinasjon med andre stoffer	7,45	8,13	8,89	9,55	10,43
A12B	Kalium	1,41	1,43	1,54	1,59	1,60
A12BA	Kalium	1,41	1,43	1,54	1,59	1,60
A12C	Andre mineralpreparater	0,47	0,54	0,53	0,63	0,69
A12CB01	Sinksulfat (0,6 g)	0,05	0,06	0,06	0,06	0,06
A12CC30	Magnesium	0,42	0,49	0,47	0,58	0,63
A12CD01	Natriumfluorid (88 mg)					
A14	Anabole midler til systemisk bruk	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
A14A	Anabole steroider	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
A14AB01	Nandrolon (2 mg)	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03

1) Salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger blir registrert på fylket der firmaet er registrert.

Det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet. I Østfold har dette gitt en større økning i salget enn i andre fylker.

2) Mineraltilskudd omsettes også utenom apotek, dette salget er ikke inkludert. Tallene omfatter kun omsetning via apotek og sykehus.

Sales of mineral supplements outside hospital and pharmacies are not included.

ATC gruppe A

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
A16	Andre fordøvelses- og stoffskiftepreparater	39,40	50,30	62,20	73,00	78,00
A16A	Andre fordøvelses- og stoffskiftepreparater	39,40	50,30	62,20	73,00	78,00
A16AA04	Merkaptamin (2 g)			2,60	6,20	5,50
A16AA06	Betain (6 g)					4,20
A16AB	Enzymer	28,90	33,80	39,70	41,50	39,90
A16AB02	Imiglucerase (300 U)	3,50	2,50	3,60	4,30	3,50
A16AB03	Agalsidase alfa (1 mg)	13,10	15,10	17,00	17,40	15,70
A16AB04	Agalsidase beta (5 mg)	10,60	14,20	16,20	16,30	17,60
A16AB05	Laronidase (1 TU)	1,70	2,00	2,10	2,60	2,20
A16AB07	Alglukosidase alfa (0,1 g)			0,80	0,90	0,90
A16AB09	Idursulfase ¹⁾					-
A16AX	Andre fordøvelses- og stoffskiftepreparater	10,50	16,50	19,90	25,30	28,40
A16AX03	Natrium fenylbutyrat (20 g)			0,50	0,50	0,50
A16AX04	Nitisinon (20 mg)	10,50	16,50	18,90	22,90	25,20
A16AX05	Sinkacetat (0,15 g)			0,50	1,90	2,70

1) DDD er ikke fastsatt.

No DDD assigned.

Blod og bloddannende organer

Blood and blood forming organs

Legemiddelgruppen omfatter bl.a. antitrombotiske midler (forebygge blodpropp) og midler mot anemi. Totalt salg i ATC gruppe B i kroner (AUP) var på 1,2 milliard i 2009.

Salg av acetylsalisylsyre (B01AC06), brukt for å forebygge blodpropp, har økt gradvis over lang tid. Tall fra Reseptregisteret viser at 370 000 personer fikk forebyggende behandling med acetylsalisylsyre i 2009. Salget av klopidogrel (B01AC04) warfarin (B01AA03) var relativt stabilt i 2009 i forhold til 2008. Acetylsalisylsyre utgjør en andel på 75 % av totalt salg i DDD i ATC gruppe B01, men bare 23 % av kostnadene i gruppen.

This group comprises antithrombotic agents and antianemic preparations etc. Total sale in ATC group B was NOK 1.2 billion (AUP) in 2009.

The sales of acetylsalicylic acid, used to prevent thrombosis, have been gradually increasing over time. Data from the Norwegian Prescription Database (NorPD) show that 370 000 individuals received treatment with acetylsalicylic acid in 2009. The sales of other oral antithrombotics such as clopidogrel (B01AC04) and warfarin (B01AA03) have been relatively constant in 2009 compared with 2008. Acetylsalicylic acid constitutes 75% of the total sales in ATC group B01 measured in DDDs, but only 23% of the costs.

**Hovedinndeling i ATC gruppe B - Blod og bloddannende organer/
Main ATC levels in B - Blood and blood forming organs**

B01	Antitrombotiske midler/Antithrombotic agents
B02	Antihemoragika/Antihemorrhagics
B03	Midler mot anemi/Antianemic preparations
B05	Blodsubstitutter og infusjonsløsninger ol. (kun salg i kroner)/ Blood substitutes and perfusion solutions (sales in NOK only)
B06	Andre hematologiske midler (utelatt)/Other hematological agents (not included)

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe B - Blod og bloddannende organer

Sales per ATC 3rd level for ATC group B - Blood and blood forming organs

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2005	2006	2007	2008	2009
B01A	Antithrombotic agents	414,1	441,1	471,1	511,3	534,9
B02A	Antifibrinolytics	7,20	7,1	7,1	7,3	7,6
B02B	Vitamin K and other hemostatics	142,0	163,0	173,5	202,3	208,8
B03A	Iron preparations	26,2	27,4	28,8	32,4	35,6
B03B	Vitamin B ₁₂ and folic acid	26,7	26,1	26,9	26,6	26,6
B03X	Other antianemic preparations	105,7	109,3	107,5	105,9	106,0
B05A	Blood and related products	57,1	61,6	58,8	64,9	60,9
B05B	I.v. solutions	133,9	133,4	138,5	141,6	138,5
B05D	Peritoneal dialytics	33,6	37,3	41,0	39,0	43,8
B05X	I.v. solution additives	14,3	15,4	17,3	19,2	19,0
B05Z	Hemodialytics and hemofiltrates	1,2	2,2	3,9	5,3	5,8

ATC gruppe B

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
B01	Antitrombotiske midler	80,41	83,96	87,96	91,66	93,70
B01A	Antitrombotiske midler	80,41	83,96	87,96	91,66	93,70
B01AA	Vitamin K-antagonister	10,29	10,66	10,99	11,22	11,12
B01AA03	Warfarin (7,5 mg)	10,29	10,66	10,99	11,22	11,12
B01AB	Heparingruppen	3,58	3,86	4,09	4,45	4,76
B01AB01	Heparin (10 TU)	0,21	0,21	0,21	0,20	0,19
B01AB02	Antitrombin III (2,1 TU)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B01AB04	Dalteparin (2,5 TU)	1,51	1,63	1,89	2,21	2,15
B01AB05	Enoxaparin (2,0 TU)	1,86	2,02	1,99	2,04	2,43
B01AB10	Tinzaparin (3,5 TU)					
B01AC	Hemmere av blodplateaggregasjonen, ekskl. heparin	66,53	69,44	72,88	75,99	77,82
B01AC04	Klopidogrel (75 mg)	2,95	3,20	3,27	3,55	3,90
B01AC05	Tiklopidin (0,5 g)	0,06	0,06	0,06	0,06	0,06
B01AC06	Acetylsalisylsyre (1 tabl)	61,57	64,03	66,98	69,23	70,10
B01AC07	Dipyridamol (0,4 g O/0,2 g P)	1,68	1,89	2,34	2,83	2,94
B01AC11	Iloprost (50 mcg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B01AC13	Abciximab (25 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B01AC16	Eptifibatid (0,2 g P)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B01AC17	Tirofiban (10 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
B01AC21	Treprostinil (4,3 mg)			0,00	0,00	0,00
B01AC22	Prasugrel (10 mg)					0,00
B01AC30	Acetylsalisylsyre og dipyridamol (2 kaps)	0,26	0,25	0,23	0,32	0,82

Fylkesvis salg av acetylsalisylsyre (B01AC06) i 2009¹⁾

Sales per county of acetylsalicylic acid (B01AC06) in 2009

	DDD/1000 inhab./day
Østfold	96,7
Akershus	63,2
Oslo	51,6
Hedmark	86,9
Oppland	95,3
Buskerud	76,5
Vestfold	69,9
Telemark	80,4
Aust-Agder	72,1
Vest-Agder	71,6
Rogaland	54,8
Hordaland	64,7
Sogn og Fjordane	77,5
Møre og Romsdal	72,4
Sør-Trøndelag	63,7
Nord-Trøndelag	79,1
Nordland	83,2
Troms	70,3
Finnmark	79,8
Hele landet	70,1

1) Salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger blir registrert på fylket der firmaet er registrert.

Det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet. I Østfold har dette gitt en større økning i salget enn i andre fylker.

ATC gruppe B

ATC	ATC level name (DDD value)	number of DDDs/year				
		2005	2006	2007	2008	2009
B01AD	Enzymer	3094	2915	2537	2638	2535
B01AD01	Streptokinase (1,5 MU) ¹⁾	399	377	230	80	97
B01AD02	Alteplase (0,1 g)	808	883	905	1169	1284
B01AD07	Reteplase (20 U)	105	26	27	18	4
B01AD10	Drotrekogin alfa (aktivert) (40 mg)	86	68	55	40	47
B01AD11	Tenecteplase (40 mg)	1696	1561	1320	1331	1103
B01AE	Direkte trombininhibitorer	11791	421	423	545	815
B01AE02	Lepirudin (0,25 g)		1	8	37	5
B01AE03	Argatroban (0,2 g)			35	48	101
B01AE04	Melagatran (6 mg)	725				
B01AE05	Ximelagatran (48 mg)	10846				
B01AE06	Bivalirudin (0,25 g)	220	420	380	430	280
B01AE07	Dabigatran eteksilat (0,22 g)				30	429
B01AX	Andre antitrombotiske midler	200	1060	2667	5246	11604
B01AX05	Fondaparinux (2,5 mg)	200	1060	2667	5246	11604

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
B02	Antihemoragika					
B02A	Antifibrinolytika	0,17	0,17	0,18	0,18	0,18
B02AA	Aminosyrer	0,17	0,17	0,18	0,18	0,18
B02AA02	Traneksamsyre (2 g)	0,17	0,17	0,18	0,18	0,18

ATC	ATC level name (DDD value)	number of DDDs/year				
		2005	2006	2007	2008	2009
B02B	Vitamin K og andre hemostatika	59923	64479	73267	86194	93041
B02BA	Vitamin K	20768	21330	25988	28003	29644
B02BA01	Fytomenadion (20 mg) ¹⁾	20768	21330	25988	28003	29644
B02BD	Blodkoagulasjonsfaktorer	39155	43149	47279	58191	61605
B02BD01	Koagulasjonsfaktor IX, II, VII og X, kombinasjoner (350U) ¹⁾	1431	1414	1799	3174	4264
B02BD02	Koagulasjonsfaktor VIII (500 U) ¹⁾	31212	33793	37660	43495	47433
B02BD03	Faktor VIII hemmer bypass aktivitet ¹⁾	12	14	13	19	15
B02BD04	Koagulasjonsfaktor IX (350 U)	6361	7723	7461	11069	9301
B02BD06	Von Willebrand faktor og koagulasjonsfaktor VIII i kombinasjon (7,2 TU) ¹⁾	113	177	329	417	570
B02BD08	Eptacog alfa (aktivert) (2500 TU) ¹⁾	26	28	17	17	22
B02BX	Andre systemiske hemostatika					1792
B02BX04	Romiplostim (30 mcg)					1792

1) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringsstillatelse i Norge

ATC gruppe B

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
B03	Midler mot anemi	38,41	37,11	37,58	38,57	39,60
B03A	Jernpreparater	7,39	6,99	6,90	7,32	7,44
B03AA	Jern II-verdig, orale preparater	7,37	6,96	6,87	7,29	7,40
B03AC	Jern III-verdig, injeksjonspreparater	0,03	0,03	0,03	0,04	0,04
B03B	Vitamin B₁₂ og folsyre	30,45	29,49	30,05	30,64	31,53
B03BA01	Cyanokobalamin (20 mcg)	1,59	1,55	1,41	1,44	1,60
B03BA02	Cyanokobalamintanninkompleks (20 mcg)	7,09	6,41	6,83	6,24	6,54
B03BA03	Hydroksokobalamin (20 mcg)	5,95	5,86	5,85	5,68	5,89
B03BB01	Folsyre (0,4 mg) ¹⁾	15,83	15,67	15,95	17,28	17,50
B03X	Andre midler mot anemi	0,57	0,63	0,63	0,61	0,64
B03XA01	Erytropoietin (1 TU)	0,21	0,17	0,15	0,11	0,08
B03XA02	Darbepoetin alfa (4,5 mcg)	0,36	0,46	0,48	0,48	0,50
B03XA03	Metokspolietylenglykolepoetin beta (4 mcg)			0,00	0,02	0,06

1) Inkluderer salg av apotekpreparater og preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

Hjerte og kretsløp

Cardiovascular system

Tall fra Reseptregisteret viser at 945 000 individer (20 % av befolkningen) har hentet minst en resept innenfor ATC gruppe C i 2009.

Hjerte/karmidler er beløpsmessig den tredje største legemiddelgruppen og utgjorde 11 % av total omsetning i kroner i 2009 (tabell 7, s. 23).

Salg av legemidler til behandling av hjerte/karsykdommer, som f.eks. høyt blodtrykk, hjertesvikt, angina pectoris og høyt kolesterol beløp seg til 2 milliarder kroner (AUP) i 2009. Dette er en reduksjon på 1 % i forhold til 2008. Det har vært en årlig kostnadsreduksjon innenfor denne legemiddelgruppen som må ses i sammenheng med at helsemyndighetene har innført en rekke tiltak for å redusere kostnadene. Indeksprissystemet ble innført i 2003 for enkelte hjerte/karmidler, og ordningen ble utvidet med flere legemidler til behandling av høyt blodtrykk, hjertesvikt og høyt kolesterol (simvastatin) i 2004. Fra januar 2005 ble indeksprissystemet erstattet av trinnprismodellen. Trinnprismodellen innebærer en automatisk trinnvis prisreduksjon når generiske konkurranse blir mulig etter at patenttiden er utløpt for et legemiddel. I tillegg ble det innført nye refusjonsvilkår i juni 2005 for kolesterolsenkende midler hvor simvastatin skal være foretrukket legemiddel. Metoprolol ble tatt opp i trinnprissystemet fra oktober 2007 og dette har medført at kostnadene for betablokkere har blitt redusert i 2008. Alle disse tiltakene har vært med på å begrense kostnadene også i 2009.

Det har vært en gradvis økning i salget av legemidler til behandling og forebygging av hjerte/karsykdommer målt i DDD. I 2009 var økningen på 4 %. Den gradvise økningen i salget av hjerte/karmidler i de senere år kan være ett uttrykk for at det er flere pasienter som får behandling, men også at mange pasienter bruker flere hjerte/karmidler samtidig.

I 2009 ses den samme tendensen i salgsutviklingen i de enkelte gruppene målt i DDD som er observert tidligere. Salg av hjerte-glykosider (ATC gruppe C01A) har gått gradvis ned.

Salg av doxazosin (alfablokker, C02CA) har gått gradvis ned etter at legemidlet ble tatt ut av blåreseptordningen i januar 2004. Doxazosin brukes både til behandling av høyt blodtrykk og behandling av benign prostatahypertrofi (BPH). Doxazosin ble inkludert i blåreseptordningen igjen i januar 2008 i forbindelse med at legemidler til behandling av BPH ble tatt opp i ordningen. Salget av doxazosin var stabilt i 2009.

Salg av tiazider (C03A) fortsatte å øke i 2009. Økningen i salget de siste årene må ses i sammenheng med at tiazider ble innført som førstevalg ved behandling av ukomplisert høyt blodtrykk i mars 2004. Salget av legemidler som inneholder en kombinasjon av et tiazid og et annet

Data from the Norwegian Prescription Database (NorPD) show that 945 000 individuals (20% of the population) had at least one prescription dispensed in ATC group C in 2009.

ATC group C is the third largest group and accounted for 11% of total costs in 2009 (table 7, p. 23).

Sales of drugs for the treatment of cardiovascular diseases such as hypertension, heart failure, angina pectoris and hypercholesterolemia amounted to 2 billion NOK (pharmacy retail price) in 2009 which represent a 1% reduction compared to 2008. The annual cost reduction seen in this group is related to various price regulations introduced by the health authorities in order to reduce costs. The "index price system" was introduced in 2003 for several cardiovascular drugs, and the number of drugs included in this system was extended in 2004 (when simvastatin was included). From January 2005 the "index price" was replaced by the "graded price model". The graded price model implies an automatic price reduction when a drug is off patent. In addition, a new reimbursement regulation was implemented in June 2005 for lipid modifying agents making simvastatin the drug of choice. Metoprolol was included in the regulated price model from October 2007 and this has led to reduced costs in the group of beta blocking agents (C07). All these regulations have contributed to the reduction of costs also in 2009.

Measured in DDDs, the sales of cardiovascular drugs have been increasing over time and in 2009 the increase was 4%. This gradual increase in sales of cardiovascular drugs could indicate that the number of patients has increased. In addition many individuals use several different drugs for their cardiovascular conditions which would also lead to increased sales.

Similar trends are observed in 2009 as in the latest years. Measured in DDDs the sales of cardiac glycosides (ATC group C01A) have been gradually reduced.

Sale of doxazosin (alpha-blocking agent, C02CA) was reduced when it was excluded from the reimbursement scheme from January 2004. Doxazosin is indicated for treatment of hypertension and for treatment of benign prostatic hyperplasia (BPH). Doxazosin was reinserted into the reimbursement regulation in 2008 when other drugs used in the treatment of BPH was included in the scheme. Sale of doxazosin was unchanged in 2009.

The sales of thiazides (C03A) continued to increase in 2009. It has been gradually increasing as a result of a new reimbursement regulation implemented in March 2004, making thiazides the drug of choice for treatment of uncomplicated hypertension in naïve patients. Sales of thiazides in fixed combination with

blodtrykkssenkende middel (C03E, C07B, C09B og C09D) er fortsatt stigende. Legemidler innenfor gruppene betablokkere (C07), kalsiumantagonister (C08) og ACE-hemmere/ angiotensin II antagonister (C09) brukes ved behandling av høyt blodtrykk, men også i økende grad ved andre indikasjoner som for eksempel hjertesvikt.

Lipidmodifiserende legemidler (C10)

En stor og fortsatt voksende legemiddelgruppe blant hjerte/karmidlene er kolesterolsenkende midler hvor salget målt i DDD, økte med 14 % i 2009. Statiner utgjør 98 % av antall DDD. Forbruket av disse midlene har økt kraftig siden 1994 da de første resultatene fra store kliniske studier viste redusert morbiditet og mortalitet hos individer som fikk statiner (C10AA). I dag foreligger det betydelig klinisk dokumentasjon både ved primær og sekundærprofylakse hos individer med høy risiko for hjerte/karsykdom, og behandlingsmålene og terapianbefalingene har endret seg i takt med ny viten.

Salg av statiner (C10AA) i Norge er på topp også i europeisk sammenheng. Målt i kostnader gikk salget av statiner ned med 14 % i 2009 i forhold til 2008, mens økningen målt i DDD var på 8 %. Det er viktig å presisere at økningen i salg målt i DDD ikke gir et bilde av økning i antall brukere da vi vet at dosene som forskrives har økt over tid. Tall fra Reseptregisteret viser at 448 000 individer (9 % av befolkningen) hentet ut minst en resept på et statin i 2009, en økning på rundt 25 000 individer fra 2008. Innføring av nye prisreguleringer og refusjonsendringer har gitt en kostnadsreduksjon innenfor statergruppen de siste 5 årene. Innføring av simvastatin som førstevalg fra juni 2005 medførte at de som brukte andre statiner måtte bytte til simvastatin, dersom ikke tungtveiende medisinske årsaker tilsa at forskrivning av andre statiner var nødvendig. Etter at simvastatin ble førstevalg har det vært en kraftig økning i salget av simvastatin målt i DDD, mens salget av spesielt atorvastatin og pravastatin har gått ned.

I juli 2007 ble de laveste tablettstyrkene (10 mg og 20 mg) av atorvastatin tatt ut av blåreseptordningen og dette har også bidratt til en overgang fra atorvastatin til simvastatin. Atorvastatin ble inkludert i trinnprissystemet i 2009 og fra 1. juni 2009 ble alle styrker av atorvastatin igjen inkludert i blåreseptordningen. Samtidig ble både atorvastatin og simvastatin foretrukne statiner. Dette har ført til økt salg av atorvastatin i 2009. Simvastatin og atorvastatin utgjorde henholdsvis 65 % og 30 % av totalt salg av statiner målt i doser i 2009.

Ezetimib ble inkludert i blåreseptordningen fra 1. august 2007 for spesielle pasientgrupper og dette har gitt økt salg i 2008 og 2009.

other drugs (C03E, C07B, C09BA and C09DA) are also increasing. Beta-blocking agents (C07), calcium channel blockers (C08) and ACE inhibitors/ angiotensin II antagonists (C09) are all used for treatment of hypertension, but are also used for the treatment of other conditions such as heart failure.

Lipid modifying agents (C10)

An important and growing group among the cardiovascular agents is the lipid modifying agents. The sales measured in DDDs increased by 14% in 2009, and statins account for 98% of the sales. The sales of these agents have increased gradually since 1994 when the first results from pivotal clinical trials showing reduced morbidity and mortality in statin (C10AA) users were published. Today there is solid evidence of the benefits of using statins both for primary and secondary prevention of cardiovascular diseases in high risk individuals. The treatment targets and the therapy guidelines regarding the use of statins has been updated according to new knowledge.

Measured in DDDs, the sale of statins in Norway is higher than in most other European countries. In 2009 the costs of statins decreased by 14% relative to 2008, while the increase measured in DDDs was 8%. It should be noted that the increase in number of DDDs does not reflect the increase in number of users, since the prescribed daily dose has increased over time. Data from the Norwegian Prescription Database indicate that 448 000 individuals (9% of the population) had at least one statin prescription dispensed in 2009, an increase of about 25 000 individuals from 2008.

Introduction of new price and reimbursement regulations for the statins have resulted in reduced cost in the latest 5 year period. When simvastatin was made the drug of choice in June 2005, many users had to be switched to simvastatin. Other statins should only be prescribed to patients on the basis of solid medical reasons. After implementation of this regulation the sales of simvastatin measured in DDDs have increased, while the sales of atorvastatin and pravastatin have decreased.

In July 2007 the lowest tablet strengths (10 mg and 20 mg) of atorvastatin were taken out of the general reimbursement scheme and this have further increased the switch from atorvastatin to simvastatin. Atorvastatin was included in the graded price model from 2009 and from June 2009 all atorvastatin tablet strengths were again included in the reimbursement scheme. From the same date both simvastatin and atorvastatin were considered as preferred statins. This has given an increased sale of atorvastatin in 2009. Overall simvastatin and atorvastatin have a market share of 65% and 30% respectively of total number of DDDs of statins in 2009.

Ezetimibe was included in the reimbursement system for specific patients groups from 1. August 2007. This has resulted in increased sale in 2008 and 2009.

**Hovedinndeling i ATC gruppe C - Hjerte og kretsløp/
Main ATC levels in C - Cardiovascular system**

C01	Hjerteterapi/Cardiac therapy
C02	Antihypertensiva/Anihypertensives
C03	Diuretika/Diuretics
C04	Perifere kardilaterende midler/Peripheral vasodilators
C05	Vasoprotektorer (utelatt)/Vasoprotectives (not included)
C07	Betablokkere/Beta blocking agents
C08	Kalsiumantagonister/Calcium channel blockers
C09	Midler med virkning på renin-angiotensinsystemet/Agents acting on the renin-angiotensin system
C10	Lipidmodifiserende midler/Lipid modifying agents

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe C - Hjerte og kretsløp

Sales per ATC 3rd level for ATC group C - Cardiovascular system

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2005	2006	2007	2008	2009
C01A	Cardiac glycosides	7,2	8,6	9,2	6,1	5,1
C01B	Antiarrhythmics, class I and III	19,8	20,1	21,3	22,5	22,1
C01C	Cardiac stimulants excl. cardiac glycosides	18,4	20,0	21,0	25,5	28,3
C01D	Vasodilators used in cardiac diseases	73,2	65,5	60,5	53,3	50,9
C01E	Other cardiac preparations	1,2	1,0	1,2	1,7	1,9
C02A	Antiadrenergic agents, centrally acting	10,1	10,7	9,8	6,1	5,5
C02C	Antiadrenergic agents, peripherally acting	38,6	29,6	26,0	14,2	14,3
C02D	Arteriolar smooth muscle, agents acting on	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
C02K	Other antihypertensives	22,1	21,9	18,6	21,6	26,2
C03A	Low-ceiling diuretics, thiazides	15,9	19,9	23,3	26,6	28,1
C03C	High-ceiling diuretics	59,7	56,2	58,7	50,7	53,1
C03D	Potassium-sparing agents	9,3	10,4	11,7	11,5	11,4
C03E	Diuretics and potassium-sparing agents in combination	7,3	7,3	7,4	6,7	5,7
C04A	Peripheral vasodilators	3,7	2,3	2,0	1,7	1,5
C07A	Beta blocking agents	259,2	258,5	238,7	172,6	172,4
C07B	Beta blocking agents and thiazides	4,4	4,6	4,3	4,7	4,7
C08C	Selective calcium channel blockers with mainly vascular effect	149,0	142,2	145,0	144,6	145,8
C08D	Selective calcium channel blockers with direct cardiac effects	35,8	31,9	30,3	26,8	25,0
C09A	ACE-inhibitors, plain	77,3	80,2	65,9	59,8	57,9
C09B	ACE-inhibitors, combinations	35,2	29,8	26,2	23,4	22,1
C09C	Angiotensin II antagonists, plain	324,5	330,0	358,7	364,9	368,8
C09D	Angiotensin II antagonists, combinations	364,6	390,1	430,9	452,9	478,8
C09X	Other agents acting on the renin-angiotensin system				0,1	0,3
C10A	Lipid modifying agents, plain	807,4	646,5	532,8	488,7	440,0
C10B	Lipid modifying agents, combinations		0,0	0,0	0,0	

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
C01	Hjerteterapi	19,59	18,58	17,37	16,33	14,84
C01A	Hjerteglykosider	4,06	3,87	3,55	3,11	2,55
C01AA	Digitalisglykosider	4,06	3,87	3,55	3,11	2,55
C01AA04	Digitoksin (0,1 mg)	3,77	3,58	3,29	2,88	2,33
C01AA05	Digoksin (0,25 mg)	0,29	0,29	0,26	0,23	0,21
C01B	Antiarytmika, klasse I og III	1,38	1,46	1,53	1,64	1,66
C01BA03	Disopyramid (0,4 g)	0,05	0,05	0,04	0,04	0,04
C01BC04	Flekainid (0,2 g)	0,78	0,84	0,89	0,97	0,99
C01BD01	Amiodaron (0,2 g)	0,54	0,57	0,60	0,62	0,63
C01BD05	Ibutilid (1 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C01C	Hjertestimulerende midler, ekskl. hjerteglykosider	0,20	0,21	0,22	0,22	0,25
C01CA	Adrenerge og dopaminerge midler¹⁾	0,20	0,21	0,22	0,22	0,25
C01D	Kardilaterende midler ved hjertesykdommer	13,95	13,06	12,07	11,36	10,38
C01DA	Nitrater	13,95	13,06	12,07	11,36	10,38
C01DA02	Glyseroltrinitrat (2,5 mg SL/5mg O/TD)	2,61	2,39	2,18	2,08	1,94
C01DA08	Isosorbiddinitrat (60 mg)	0,61	0,54	0,42	0,35	0,27
C01DA14	Isosorbidmononitrat (40 mg)	10,73	10,13	9,46	8,93	8,17
C02	Antihypertensiva	4,86	4,58	4,46	4,35	4,38
C02A	Antiadrenergika, sentralt virkende	1,17	1,23	1,38	1,34	1,29
C02AB01	Metyldopa (1,0 g)	0,12	0,12	0,12	0,09	²⁾
C02AC05	Moxonidin (0,3 mg)	1,05	1,12	1,26	1,25	1,29
C02C	Antiadrenergika, perifert virkende	3,64	3,30	3,03	2,96	3,04
C02CA	Alfablokkere	3,64	3,30	3,03	2,96	3,04
C02CA04	Doxazosin (4 mg)	3,64	3,30	3,03	2,96	3,04
C02D	Antihypertensiva med virkning på arteriolær glatt muskel	0,03	0,03	0,04	0,04	0,03
C02DB	Hydrazinoftalazinderivater	0,03	0,03	0,04	0,04	0,03
C02DB02	Hydralazin (0,1 g)	0,03	0,03	0,04	0,04	0,03
C02K	Andre antihypertensiva	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
C02KX	Andre hypertensiva	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
C02KX01	Bosentan (0,25 g)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
C02KX02	Ambrisentan (7,5 mg)				0,00	0,00
C02KX03	Sitaksentan (0,1 g)				0,00	
C03	Diuretika	47,40	50,25	51,35	53,14	52,79
C03A	Low-ceiling diuretika, tiazider	9,04	11,45	13,34	15,38	16,15
C03AA	Tiazider, usammensatte preparater	6,45	8,32	9,71	11,23	11,70
C03AA01	Bendroflumetiazid (2,5 mg)	5,15	6,78	7,96	9,25	9,71
C03AA03	Hydroklortiazid (25 mg)	1,30	1,53	1,76	1,98	1,99
C03AB	Tiazider i kombinasjon med kalium	2,59	3,13	3,63	4,15	4,45
C03AB01	Bendroflumetiazid og kalium (2,5 mg)	2,59	3,13	3,63	4,15	4,45
C03C	High-ceiling diuretika	30,06	30,33	29,87	29,29	28,74
C03CA01	Furosemid (40 mg)	22,62	21,63	20,39	19,18	18,26
C03CA02	Bumetanid (1 mg)	7,37	8,67	9,48	10,11	10,48
C03CB02	Bumetanid og kalium (1 mg)	0,07	0,03			

1) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

2) Avregistrert januar 2009

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
C03D	Kaliumsparende midler	1,60	1,62	1,63	1,66	1,63
C03DA01	Spironolakton (75 mg)	1,58	1,59	1,58	1,59	1,55
C03DA04	Eplerenon (50 mg)	0,02	0,04	0,06	0,07	0,07
C03E	Diuretika i kombinasjon med kaliumsparende midler	6,69	6,84	6,51	6,81	6,27
C03EA01	Hydroklortiazid og amilorid (1 tabl)	6,69	6,84	6,51	6,81	6,27
C04	Perifere kardilaterende midler	0,31	0,27	0,24	0,21	0,18
C04A	Perifere kardilaterende midler	0,31	0,27	0,24	0,21	0,18
C04AD03	Pentoksyfyllin (1 g)	0,31	0,27	0,24	0,21	0,18
C07	Betablokkere	40,42	40,68	41,27	41,36	40,39
C07A	Betablokkere	39,73	39,76	40,21	40,22	39,26
C07AA	Betablokkere, ikke-selektive	3,91	3,58	3,37	3,12	2,85
C07AA05	Propranolol (0,16 g)	1,49	1,35	1,37	1,33	1,36
C07AA06	Timolol (20 mg)	0,21	0,19	0,17	0,13	0,01
C07AA07	Sotalol (0,16 g)	2,21	2,04	1,84	1,67	1,48
C07AB	Betablokkere, selektive	32,19	32,75	33,29	33,61	33,06
C07AB02	Metoprolol (0,15 g)	22,39	23,80	24,71	25,34	25,11
C07AB03	Atenolol (75 mg)	9,28	8,16	7,51	6,86	6,21
C07AB07	Bisoprolol (10 mg)	0,52	0,79	1,07	1,41	1,75
C07AG	Alfa- og betablokkere	3,62	3,42	3,55	3,49	3,35
C07AG01	Labetalol (0,6 g)	0,22	0,21	0,22	0,22	0,21
C07AG02	Karvedilol (37,5 mg)	3,40	3,21	3,33	3,27	3,14
C07B	Betablokkere og tiazider	0,69	0,93	1,05	1,14	1,13
C07BB	Betablokkere, selektive, og tiazider	0,69	0,93	1,05	1,14	1,13
C07BB07	Bisoprolol og hydroklortiazid (1 tabl)	0,69	0,93	1,05	1,14	1,13
C08	Kalsiumantagonister	48,87	50,28	52,59	54,65	55,19
C08C	Selektive kalsiumantagonister med primært vaskulær virkning	43,78	45,46	48,05	50,41	51,26
C08CA	Dihydropyridinderivater	43,78	45,46	48,05	50,41	51,26
C08CA01	Amlodipin (5 mg)	29,79	30,14	30,76	31,42	31,10
C08CA02	Felodipin (5 mg)	5,59	5,22	5,18	4,91	4,70
C08CA03	Isradipin (5 mg)	0,14	0,14	0,13	0,13	0,12
C08CA05	Nifedipin (30 mg)	6,00	6,30	6,67	7,01	7,27
C08CA06	Nimodipin (0,3 g O/50 mg P)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C08CA13	Lerkanidipin (10 mg)	2,25	3,65	5,31	6,95	8,07
C08D	Selektive kalsiumantagonister med direkte virkning på hjertet	5,09	4,82	4,54	4,24	3,92
C08DA01	Verapamil (0,24 g)	3,47	3,33	3,15	2,99	2,79
C08DB01	Diltiazem (0,24 g)	1,62	1,50	1,39	1,25	1,13

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
C09	Midler med virkning på renin-angiotensinsystemet	106,22	112,34	117,91	124,63	128,72
C09A	ACE-hemmere, usammensatte preparater	42,89	43,40	43,92	44,75	45,02
C09AA	ACE-hemmere, usammensatte preparater	42,89	43,40	43,92	44,75	45,02
C09AA01	Kaptopril (50 mg)	1,30	1,13	0,99	0,88	0,74
C09AA02	Enalapril (10 mg)	11,92	11,40	11,14	11,20	10,97
C09AA03	Lisinopril (10 mg)	7,75	7,23	6,95	6,81	6,46
C09AA05	Ramipril (2,5 mg)	21,90	23,62	24,82	25,83	26,83
C09AA10	Trandolapril (2 mg)	0,02	0,03	0,03	0,03	0,02
C09B	ACE-hemmere, kombinasjoner	7,35	7,11	6,99	6,91	6,66
C09BA	ACE-hemmere og diuretika	7,35	7,11	6,99	6,91	6,62
C09BA02	Enalapril og hydroklortiazid (1 tabl)	4,00	3,88	3,89	3,91	3,81
C09BA03	Lisinopril og hydroklortiazid (1 tabl)	3,35	3,23	3,10	3,00	2,82
C09BB	ACE-hemmere og kalsiumantagonister					0,03
C09BB02	Enalapril og lercanidipin					0,03
C09C	Angiotensin II antagonist, usammensatte preparater	30,62	33,58	36,39	39,50	41,80
C09CA01	Losartan (50 mg)	8,83	9,08	9,32	9,51	9,55
C09CA02	Eprosartan (0,6 g)	0,26	0,29	0,36	0,40	0,41
C09CA03	Valsartan (80 mg)	4,44	4,62	4,77	4,98	5,19
C09CA04	Irbesartan (0,15 g)	6,04	6,12	6,04	5,93	5,69
C09CA06	Kandesartan (8 mg)	10,65	12,88	14,92	17,22	19,20
C09CA07	Telmisartan (40 mg)	0,39	0,53	0,82	1,20	1,42
C09CA08	Olmisartan medoxomil (20 mg)	0,01	0,06	0,15	0,25	0,34
C09D	Angiotensin II antagonist, kombinasjoner	25,36	28,25	30,61	33,47	35,22
C09DA	Angiotensin II antagonist og diuretika	25,36	28,25	30,46	32,68	33,32
C09DA01	Losartan og hydroklortiazid (1 tabl)	11,69	12,21	12,48	12,74	12,47
C09DA02	Eprosartan og hydroklortiazid (1 tabl)	0,06	0,15	0,24	0,32	0,37
C09DA03	Valsartan og hydroklortiazid (1 tabl)	3,44	4,04	4,47	4,82	4,88
C09DA04	Irbesartan og hydroklortiazid (1 tabl)	4,91	5,39	5,73	6,07	6,01
C09DA06	Kandesartan og hydroklortiazid (1 tabl)	5,10	6,22	7,11	8,03	8,74
C09DA07	Telmisartan og hydroklortiazid (1 tabl)	0,16	0,24	0,40	0,57	0,65
C09DA08	Olmisartan medoxomil og hydroklortiazid (1 tabl)					
C09DB	Angiotensin II antagonist og kalsiumantagonister			0,15	0,79	1,90
C09DB01	Valsartan og amlodipin			0,15	0,79	1,90
C09X	Andre midler med virkning på renin-angiotensin systemet				0,01	0,02
C09XA	Reninhemmere				0,01	0,02
C09XA02	Aliskiren (0,15 g)				0,01	0,02

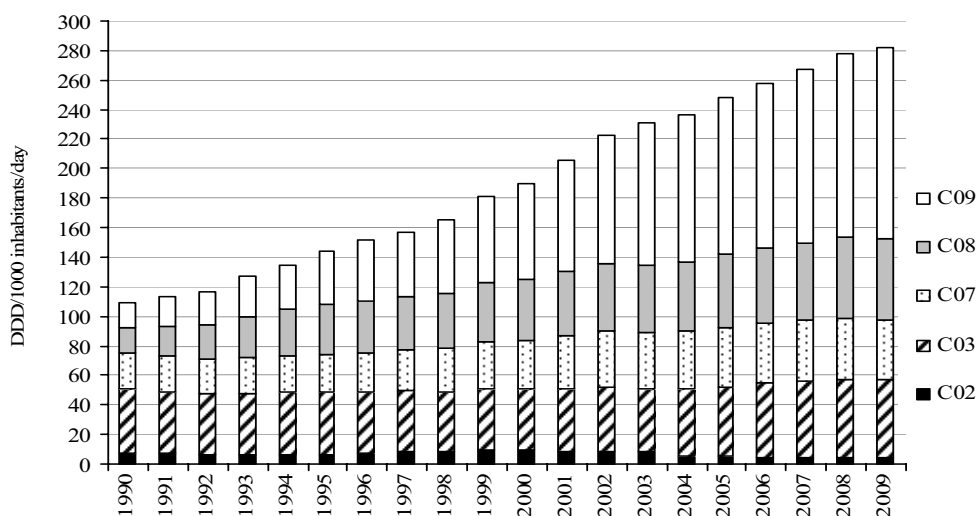
Fylkesvis salg av antihypertensiva (C02), diuretika (C03), betablokkere (C07) kalsiumantagonister (C08) og ACE-hemmere/angiotensin II antagonister (C09) i 2009¹⁾ angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn

Sales per county for antihypertensives (C02), diuretics (C03), beta blocking agents (C07), calcium channel blockers (C08), and ACE-inhibitors/angiotensin II antagonists (C09) in 2009 given in DDD/1000 inhabitants/day

	C02	C03	C07	C08	C09
Østfold	7,8	88,7	55,1	73,2	183,9
Akershus	4,0	38,0	33,9	46,8	118,8
Oslo	2,9	34,8	25,7	40,7	93,3
Hedmark	5,0	60,2	53,2	71,7	156,5
Oppland	4,8	74,0	54,1	67,1	159,0
Buskerud	5,4	52,6	45,2	58,6	146,8
Vestfold	4,9	52,9	41,1	55,2	130,6
Telemark	7,2	71,0	50,0	61,6	143,1
Aust-Agder	4,3	47,0	48,7	46,5	134,1
Vest-Agder	3,5	46,0	45,4	52,2	143,8
Rogaland	3,1	39,8	34,2	47,4	112,3
Hordaland	4,9	47,7	35,9	53,1	125,6
Sogn og Fjordane	5,6	70,8	42,9	58,0	125,0
Møre og Romsdal	3,5	57,7	45,6	57,5	120,3
Sør-Trøndelag	3,0	48,1	31,2	47,2	111,2
Nord-Trøndelag	3,7	59,7	48,5	70,9	148,3
Nordland	5,4	72,9	48,8	69,4	150,7
Troms	3,8	61,5	42,1	62,2	118,1
Finnmark	3,4	68,0	49,3	72,4	117,6
Hele landet	4,4	52,8	40,4	55,2	128,7

Salg av antihypertensiva (C02), diuretika (C03), betablokkere (C07), kalsiumantagonister (C08) og ACE-hemmere/angiotensin II antagonister (C09) 1990 - 2009

Sales of antihypertensives (C02), diuretics (C03), beta blocking agents (C07) calcium channel blockers (C08) and ACE-inhibitors/angiotensin II antagonists (C09) 1990-2009

1) Salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger blir registrert på fylket der firmaet er registrert.

Det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet. I Østfold har dette gitt en større økning i salget enn i andre fylker.

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
C10	Lipidmodifiserende midler	67,94	76,07	86,47	97,16	104,00
C10A	Lipidmodifiserende midler, usammensatte preparater	67,94	76,07	86,47	97,16	104,00
C10AA	HMG-CoA-reduktasehemmere	67,25	75,21	85,21	95,04	101,49
C10AA01	Simvastatin (30 mg)	26,88	42,63	54,83	64,24	65,76
C10AA02	Lovastatin (45 mg)	0,37	0,30	0,27	0,23	0,20
C10AA03	Pravastatin (30 mg)	7,74	5,43	4,59	4,40	4,25
C10AA04	Fluvastatin (60 mg)	1,60	1,33	1,29	1,35	1,39
C10AA05	Atorvastatin (20 mg)	30,66	25,52	24,23	24,82	29,88
C10AA07	Rosuvastatin (10 mg)					0,02
C10AC	Midler som øker utskillelsen av gallesyre	0,13	0,12	0,11	0,12	0,12
C10AC01	Kolestyramin (14 g)	0,09	0,09	0,08	0,08	0,08
C10AC02	Kolestipol (20 g)	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02
C10AC04	Kolesevelam (3,75 g)			0,00	0,01	0,02
C10AD	Nikotinsyre og derivater	0,00	0,01	0,01	0,01	0,02
C10AD02	Nikotinsyre (2 g)	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01
C10AD52	Nikotinsyre, kombinasjoner					0,00
C10AX	Andre lipidmodifiserende midler	0,57	0,73	1,13	1,99	2,37
C10AX06	Omega-3-triglycerider inkl. andre estere og syrer (4 tabl)	0,29	0,30	0,32	0,35	0,37
C10AX09	Ezetimib (10 mg)	0,28	0,43	0,81	1,65	1,99
C10B	Lipidmodifiserende midler, kombinasjoner	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
C10BA02	Simvastatin og ezetimib (1 tabl)		0,00	0,00	0,00	

Fylkesvis salg av lipidmodifiserende midler (C10) i 2009¹⁾

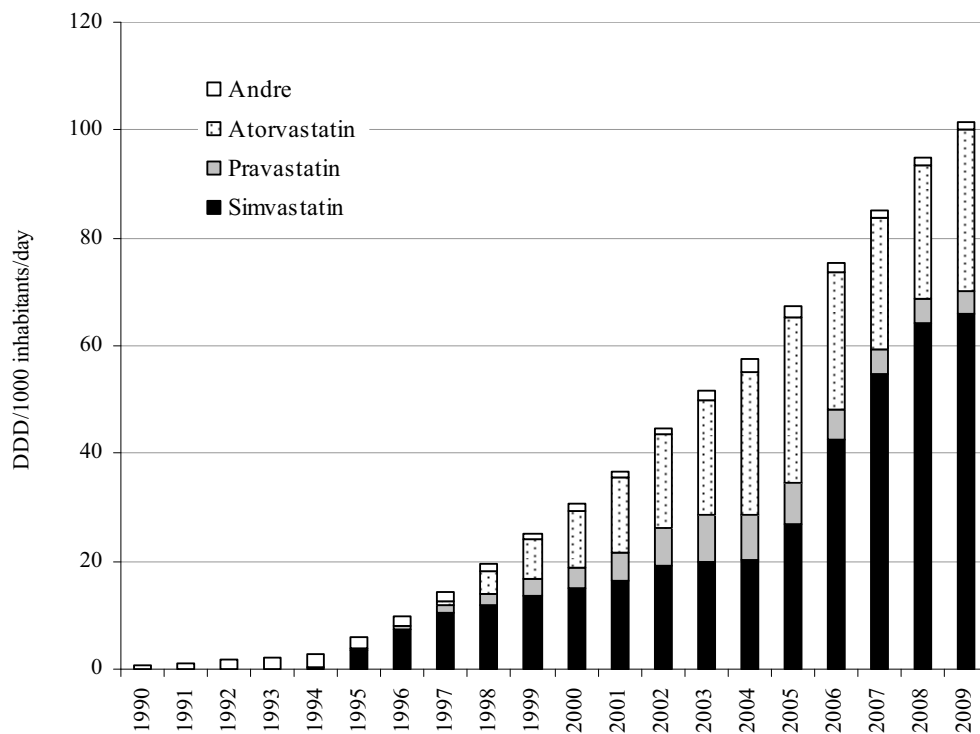
Sales per county of lipid modifying agents (C10) in 2009

	DDD/1000 inhab./day
Østfold	143,7
Akershus	93,6
Oslo	73,6
Hedmark	148,0
Oppland	125,6
Buskerud	105,2
Vestfold	101,7
Telemark	104,4
Aust-Agder	120,5
Vest-Agder	130,9
Rogaland	103,2
Hordaland	109,0
Sogn og Fjordane	107,8
Møre og Romsdal	101,3
Sør-Trøndelag	78,2
Nord-Trøndelag	108,6
Nordland	111,2
Troms	86,1
Finnmark	103,6
Hele landet	104,0

1) Salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger blir registrert på fylket der firmaet er registrert.

Det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet. I Østfold har dette gitt en større økning i salget enn i andre fylker.

Salg av statiner (C10AA) 1990 - 2009 angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn
Sales of statins (C10AA) 1990 - 2009 given in DDD/1000 inhabitants/day

Dermatologiske midler
Dermatologicals**Hovedinndeling i ATC gruppe D - Dermatologiske midler/**
Main ATC levels in D - Dermatologicals

D01	Fungicider til dermatologisk bruk/Antifungals for dermatological use
D02	Bløtgjørende og hudbeskyttende midler/Emollients and protectives
D03	Midler til sårbehandling/Preparations for treatment of wounds and ulcers
D04	Kløemidler, inkl. antihistaminer, anestetika, etc./ Antipruritics, incl. antihistamines, anesthetics, etc.
D05	Antipsoriasismidler/Antipsoriatics
D06	Antibiotika og kjemoterapeutika til dermatologisk bruk/ Antibiotics and chemotherapeutics for dermatological use
D07	Kortikosteroider til dermatologisk bruk/Corticosteroids, dermatological preparations
D08	Antiseptika og desinfiserende midler /Antiseptics and disinfectants
D09	Medisinsk forbindingsmateriale /Medicated dressings
D10	Midler mot akne/Anti-acne preparations
D11	Andre dermatologiske midler/Other dermatological preparations

De fleste legemidler i ATC gruppe D er til dermatologisk bruk. DDD er kun fastsatt for noen få legemidler til oralt bruk. Detaljstatistikk er kun inkludert for disse legemidlene.

Most of the drugs in ATC group D are for topical use. Only a few oral preparations are given DDDs. Detailed consumption figures are only included for these preparations.

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe D - Dermatologiske midler

Sales per ATC 3rd level for ATC group D - Dermatologicals

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2005	2006	2007	2008	2009
D01A	Antifungals for topical use	62,9	62,1	65,2	71,2	69,1
D01B	Antifungals for systemic use	28,8	15,9	12,9	10,9	10,1
D02A	Emollients and protectives			3,2	4,9	7,3
D03A	Cicatrizants	1,4	1,9	0,3	0,3	0,0
D04A	Antipruritics, incl. antihistamines, anesthetics, etc.	16,7	18,6	17,7	18,9	18,0
D05A	Antipsoriatics for topical use	43,0	40,2	39,9	43,2	43,8
D05B	Antipsoriatics for systemic use	5,3	5,8	5,6	5,5	5,2
D06A	Antibiotics for topical use	21,1	23,8	22,5	23,3	22,8
D06B	Chemotherapeutics for topical use	14,1	15,0	30,2	35,7	40,9
D07A	Corticosteroids, plain	79,0	76,9	77,0	78,2	79,1
D07B	Corticosteroids, combinations with antiseptics	8,7	8,7	7,7	6,5	5,9
D07C	Corticosteroids, combinations with antibiotics	3,6	3,7	3,7	3,9	4,1
D07X	Corticosteroids, other combinations	12,2	12,1	12,6	12,6	12,7
D08A	Antiseptics and disinfectants	46,4	46,3	46,2	50,8	53,0
D09A	Medicated dressings	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9
D10A	Anti-acne preparations for topical use	16,4	17,4	20,7	23,0	22,7
D10B	Anti-acne preparations for systemic use			5,0	9,6	11,1
D11A	Other dermatological preparations	22,4	21,8	22,4	24,1	24,6

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
D01B	Fungicider til systemisk bruk	0,95	0,94	1,01	1,03	1,01
D01BA	Fungicider til systemisk bruk	0,95	0,94	1,01	1,03	1,01
D01BA02	Terbinafin (0,25 g)	0,95	0,94	1,01	1,03	1,01
D05	Antipsoriasismidler	0,14	0,15	0,14	0,14	0,15
D05B	Antipsoriasismidler til systemisk bruk	0,14	0,15	0,14	0,14	0,15
D05BB02	Acitretin (35 mg)	0,14	0,15	0,14	0,14	0,15
D10	Midler mot akne	0,33	0,38	0,45	0,49	0,56
D10B	Midler til systemisk behandling av akne	0,33	0,38	0,45	0,49	0,56
D10BA	Retinoider til behandling av akne	0,33	0,38	0,45	0,49	0,56
D10BA01	Isotretinoin (30 mg) ¹⁾	0,33	0,38	0,45	0,49	0,56

1) Omfatter også salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

Urogenitalsystem og kjønnshormoner

Genito urinary system and sex hormones

Prevensjonsmidler (G02BB og G03A)

Salget av prevensjonsmidler (p-piller, "minipiller", depotplaster, depot-injeksjon og prevensjonsring, (implantat og nødprevensjon er utelatt) var stabilt i 2009 sammenliknet med 2008 målt i antall doser (DDD). Salg av prevensjonsring (NuvaRing®) steg med 10 % i 2009, en vekst på linje med 2007 og 2008. Bruk av prevensjonsplaster har vært stabilt siden 2007 etter to år med kraftig reduksjon i salget. Nedgangen i salg av plaster i 2005 og 2006 kan sannsynligvis forklares ut fra det fokus som har vært på større risiko for trombose forbundet med denne administrasjonsformen.

Etter tilnærmet uforandret salg i 2004 og 2005 og en vekst på 9 % i 2006, sank salget av p-piller (inkl. "minipiller") med vel 5 % i 2007. I 2008 og 2009 var det en vekst på henholdsvis 4 % og nær 2 % målt i doser. Reduksjonen i 2007 skyldtes at trefasepillen Trionetta® ble avregistrert i januar 2007. Salget av sekvenspreparatene (G03AB) sank dermed drastisk med 80 %, mens salget av faste kombinasjonspreparater (G03AA) økte med 57 %. Trefasepillene var basert på et prinsipp om at man skulle følge menstruasjonssyklusen, og pillene hadde ulike mengder østrogen og gestagen. Nye studier har vist at p-piller med fast dosering av hormoner gjennom hele syklusen er bedre for kvinnene.

I 2007 økte salget av både de nyeste preparatene (Yasmin®, Yasminelle®, Loette® og Mercilon®) i gruppen av faste kombinasjoner (G03AA), og de "eldre" p-pillene. Dette hadde sammenheng med at kvinner i alder 16 til og med 19 år nå ikke lenger får gratis p-piller, men kun et tilskudd. En slik ordning favoriserer de rimeligste preparatene som ligger innenfor grensen av tilskudd.

Tallene for 2008 indikerte at det er en forskyvning i hvilke merker p-piller som velges. Dette kan ha sammenheng med tilskuddsordningen og/eller medieoppslag med påstander om at Yasmin® hyppigere har vært knyttet til blodpropptilfeller enn andre p-piller av samme type.

I 2009 har salget av sekvenspreparater (G03AB) fortsatt å synke (12 % målt i doser). De faste kombinasjonene (G03AA) har hatt en svak vekst (1,8 %), mens salget av "minipiller" (Conludag® og Cerazette®) økte med 7 % målt i doser.

Tall fra Reseptregisteret viser at 65 000 kvinner i aldersgruppen 16-19 år fikk p-piller (G03A) i 2009, og dette er konstant i forhold til 2008. Totalt hentet over 300 000 kvinner minst én resept på prevensjonsmidler (G02BB + G03A) årlig i perioden 2006-2009. Dette tilsvarer 28 % av kvinner i aldersgruppen 15-49 år.

Nødprevensjon (G03AC03)

I 2009 utgjorde salg av nødprevensjon totalt 166 300 doser (vel 455 doser per døgn). 8600 doser (5 %) ble solgt fra dagligvaregrossistene. Den første reseptfrie nødprevensjonspillen kom på markedet i september 2000, og i mai 2003 ble den reseptpliktige

Contraceptives (G02BB and G03A)

The 2009 sales in DDDs of contraceptive pills, -plasters, -depot injection and the contraceptive vaginal ring were stable compared to 2008. The sales of the contraceptive vaginal ring (NuvaRing®), increased by 10% in 2009, close to the increase in 2007 and 2008. A stable use of the contraceptive plasters has been seen from 2007 and onwards following two years with significant reduction in the sales. The decrease in the sales of plasters in 2005 and 2006 could probably be explained by the focus on higher risk for thrombosis with the plasters.

The use of contraceptive pills was nearly unchanged in 2004 and 2005. The sales increased by 9% in 2006, decreased by 5% in 2007, and then increased again by 4% and 2% in DDDs in 2008 and 2009, respectively. The reduction in 2007 was due to the fact that the three-phasic pill Trionetta® was withdrawn from the market in January 2007. The sales of sequential preparations (G03AB) were for that reason reduced by 80%, while there was a 57% growth in the sales of fixed combinations (G03AA). The three-phasic contraceptive pills were based on the principle to follow the cycle of the women, and the pills contained different amounts of estrogen and progestogen. New studies have concluded that contraceptive pills with fixed hormonal dosing throughout the cycle are best for the women.

The sales in 2007 of both the most recently introduced contraceptive pills (Yasmin®, Yasminelle®, Loette® and Mercilon®) in the fixed combination group (G03AA), and the "older generation" pills increased. This can be explained by the fact that women aged 16 to 19 years get a fixed limited amount of the cost of the contraceptive pills reimbursed. This system is favouring the cheapest products.

The 2008 figures indicated a shift in the prescription of different contraceptive brands. This could be explained by the reimbursement system and/or negative publicity regarding the use of Yasmin® and occurrence of venous thrombosis.

In 2009 the sales of sequential preparations (G03AB) has continued to decrease (12% in DDDs). The sales in DDDs of fixed combinations (G03AA) has increased slightly (1.8%), while the "mini pills" (Conludag® and Cerazette®) increased by 7%.

Data from the Norwegian Prescription Database (NorPD) show that 65 000 women in this age group (16-19 years) received contraceptive pills in 2009, and this is unchanged from 2008. A total of more than 300 000 women collected at least one prescription of these contraceptives (G02BB + G03A) every year in the period 2006-2009. This represents 28% of all women aged 15-49 years.

Emergency contraceptive (G03AC03)

The first OTC emergency contraceptive was marketed in September 2000, and the POM emergency contraceptive was withdrawn in May 2003. The sales totalled 166 300 doses (455 per day) in 2009, and of these 8600 doses (5%) was sold in non-pharmacy

nødprevensjontabletten trukket fra det norske markedet. Totalt økte salget av nødprevensjon med 4 % i 2009 målt i doser; en vekst på samme nivå som foregående år. Denne økningen ligger på samme nivå som da nødprevensjon bare kunne selges fra apotek. Økt tilgjengelighet av nødprevensjon har ikke medført en kraftigere økning i forbruket enn det som har vært tendensen tidligere.

Østrogener i overgangsalderen (G03C og G03F)

Totalt salg i doser (DDD) av østrogenholdige preparater som brukes i forbindelse med overgangsalderen hos kvinner (ATC gruppe G03C og G03F) ble redusert med 2,5 % i 2009. Dette er en lavere reduksjon enn i de to foregående år, da den lå på 6 %. Totalt er salget mer enn halvert siden 2002 (52 % reduksjon). Sommeren 2002 ble det publisert en studie som satte søkelyset på bruken av østrogener etter overgangsalderen. Basert på denne studien ble det reist spørsmål om bruken av østrogener som forebyggende behandling. Dette har vært en medvirkende årsak til redusert salg. Det er salg av tabletter og plaster som representerer nedgangen i salget. Preparater til lokalt bruk (vagitorier, vaginalinnlegg, krem) har hatt et stabilt salg i perioden (2002-2009). Salget av østradiol vagitorier (Vagifem[®]) har imidlertid økt kraftig, mens lokalbehandling med østriol, som fås reseptfritt, har gått ned. Tall fra Reseptregisteret viser at over 70 000 kvinner fikk Vagifem[®] på apotek i 2009. Forbruket av bisfosfonater og andre midler som brukes til forebygging/behandling av osteoporose, viste en jevn økning i perioden 2003-2007. Denne økningen må ses i sammenheng med legemiddelmyndighetenes anbefalinger om ikke lenger å benytte østrogener som førstelinjehandling ved osteoporose eller som osteoporoseprofylakse. Antall solgte doser av bisfosfonater har vært stabilt de to siste årene (se også kommentar i ATC gruppe M). Tall fra Reseptregisteret viser at nær 155 000 kvinner har vært på apotek og hentet østrogenholdige legemidler (inkl. tibolon) minst én gang i 2009. På landsbasis fikk 14 % av kvinner over 45 år denne typen legemidler. I tillegg kommer det antall kvinner som bruker østrogenholdige preparater til lokal bruk i skjedden som fås uten resept.

Impotensmidler (G04BE)

I 2009 ble det solgt 8300 doser (DDD) pr dag av legemidler mot impotens. Tall fra Reseptregisteret viser at over 66 000 menn har fått denne type legemidler utlevert på apotek i 2009. Beløpsmessig ble det omsatt legemidler mot erektil dysfunksjon for rundt 160 millioner kroner i 2009.

Midler mot benign prostatahyperplasi (G04C)

Salget målt i doser (DDD), av legemidler i denne gruppen har nær doblet seg siden 2005. Tall fra Reseptregisteret viser at 45 000 menn fikk denne type legemidler i 2009. Finasterid ble inkludert i trinnprissystemet fra juli 2007, og dette har resultert i en redusert kostnadsvekst (20 % reduksjon) de to siste årene (se tabell s. 59).

outlets. The total increase in the sales of emergency contraceptives was 4% measured in DDDs in 2009; a similar growth compared to 2008. This increase is at the same level as previous years and thus increased availability of emergency contraception does not influence the level of use.

Estrogens used in the menopause (G03C and G03F)

The sales in DDDs of estrogens used in the menopause (ATC groups G03C and G03F) decreased by 2.5% in 2009. This is a smaller reduction than in 2007 and 2008, when it was 6%. Since 2002 there has been a total sales reduction of more than 50%. In the summer 2002 a study focusing on the use of estrogens in the menopause was published. The results from this study initiated broad discussions on the rationale for the prophylactic use of estrogens by postmenopausal women. This has induced a gradual reduction in the use of estrogens. The sales of tablets and patches account for the decreased sales. The sales of products for local use (vaginal formulations) have been stable over the time period (2002-2009). The sales of estradiol vaginal tablets (Vagifem[®]), however, show a significant increase, while the use of OTC products containing estriol has been reduced. Data from the NorPD show that over 70 000 women collected at least one prescription on Vagifem[®] in 2009.

The use of bisphosphonates and other medicinal products that could be used for prevention/treatment of osteoporosis showed a steady increase in the period 2003-2007. This increase could be a result of the recommendations from the medicinal authorities not to use estrogens as first line therapy for prevention/treatment of osteoporosis. The sales in DDDs of bisphosphonates have been stable the two latest years (see comments in ATC group M). Data from the NorPD show that 155 000 women have collected at least one prescription on drugs containing estrogen (incl. tibolone) in 2009. 14% of Norwegian women over 45 years of age collected these estrogens on prescription. In addition a number of women are using OTC drugs containing estrogen for local treatment.

Drugs for impotence (G04BE)

In 2009, 8300 doses (DDD) were sold per day of agents for the treatment of erectile dysfunction (impotence). Data from the NorPD show that 66 000 men received such medication in 2009. In total the pharmacy retail price sales in 2009 of these agents amounted to about 160 million NOK.

Drugs used for the treatment of benign prostatic hypertrophy (G04C)

There has been a nearly twofold increase in sales measured in DDDs, of these drugs from 2005 to 2009. Data from the NorPD show that 45 000 men received these drugs in 2009. From July 2007, finasteride was included in the graded price model. As a consequence there has been a reduction in costs (20% reduction) in the latest two years (see table p. 59).

Hovedinndeling i ATC gruppe G - Urogenitalsystem og kjønnshormoner
Main ATC levels in G - Genito urinary system and sex hormones

G01	Antiinfektiva og antiseptika til gynekologisk bruk/ Gynecological antiinfectives and antiseptics
G02	Andre gynekologiske midler/Other gynecologicals
G03	Kjønnshormoner og midler med effekt på genitalia/ Sex hormones and modulators of the genital system
G04	Urologika/Urologicals

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe G - Urogenitalsystem og kjønnshormoner
Sales per ATC 3rd level for ATC group G - Genito urinary system and sex hormones

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2005	2006	2007	2008	2009
G01A	Antiinfectives and antiseptics, excl. combinations with corticosteroids	41,1	41,9	43,4	42,9	42,5
G02A	Oxytocics	0,4	0,3	0,4	0,3	0,2
G02B	Contraceptives for topical use	48,0	48,6	52,5	53,8	53,4
G02C	Other gynecologicals	9,0	9,8	8,9	7,1	7,0
G03A	Hormonal contraceptives for systemic use	158,9	172,8	186,6	191,2	191,2
G03B	Androgens	9,1	16,5	17,5	16,9	18,3
G03C	Estrogens	85,2	82,6	83,9	84,3	86,2
G03D	Progestogens	10,8	9,1	9,5	11,0	10,5
G03F	Progestogens and estrogens in combination	43,5	37,5	36,4	34,5	33,3
G03G	Gonadotropins and other ovulation stimulants	63,9	61,1	68,3	70,4	70,0
G03H	Antiandrogens	11,0	10,3	9,6	7,6	6,5
G03X	Other sex hormones and modulators of the genital system	9,1	8,3	7,9	7,5	6,9
G04B	Other urologicals, incl. antispasmodics	249,2	261,3	286,3	303,5	313,1
G04C	Drugs used in benign prostatic hypertrophy	65,7	61,1	60,6	48,1	48,6

ATC gruppe G

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
G01	Antiinfektiva og antiseptika til gynekologisk bruk	1,24	1,23	1,24	1,17	1,09
G01A	Antiinfektiva og antiseptika, ekskl. kombinasjoner med kortikosteroider	1,24	1,23	1,24	1,17	1,09
G01AA10	Klindamycin (0,1 g)	0,06	0,05	0,05	0,05	0,05
G01AF01	Metronidazol (0,5 g) ¹⁾	0,02	0,02	0,03	0,03	0,02
G01AF02	Klotrimazol (0,1 g)	1,08	1,06	1,01	0,92	0,88
G01AF04	Mikonazol (0,1 g)	0,03	0,03	0,02	0,02	0,02
G01AF05	Ekonazol (0,1 g)	0,05	0,07	0,14	0,15	0,12

G02	Andre gynekologiske midler²⁾	0,22	0,20	0,20	0,18	0,18
G02A	Oksytocika³⁾	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01
G02AB	Sekalealkaloider	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00
G02AD	Prostaglandiner	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01

ATC	ATC level name	number of IUDs or numbers of vaginal rings				
		2005	2006	2007	2008	2009
G02B	Antikonseptiva, lokale	134858	143442	147112	147290	146313
G02BA02	Plastspiraler med kobber ⁴⁾	14122	12266	13282	13188	11729
G02BA03	Plastspiraler med progestogener	30909	31815	34469	34741	35223
G02BB01	Vaginal ring med progestogen og østrogen	89827 ⁵⁾	99361 ⁵⁾	112391 ⁵⁾	126476 ⁵⁾	138844 ⁵⁾

ATC	ATC level name	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
G02C	Andre gynekologiske preparater	0,20	0,18	0,18	0,16	0,17
G02CB	Prolaktinhekkende midler	0,20	0,18	0,18	0,16	0,17

ATC	ATC level name	DDD/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
G03	Kjønnsormoner og midler med effekt på genitalia					
G03A	Antikonseptiva, hormoner, systemiske⁶⁾	228170	243370	231140	239660	241660
G03AA	Progestogener og østrogener, faste kombinasjoner	91650	103700	162800	169110	172070
G03AB	Progestogener og østrogener, sekvensprep.	95150	94110	17670	16750	14740
G03AC	Progestogener⁷⁾	41370	45560	50670	53800	54850
G03AC	Progestogener, orale	23030	28590	34200	37980	40450
G03AC	Progestogener, inj.	18340	16970	16470	15820	14400
G03AC	Progestogener, implantat ⁸⁾	2600	2860	3390	3330	3330

1) Se også ATC gr. P01AB og J01X. See also ATC group P01AB and J01X

2) Inkluderer også salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge. Ekskl. salg i G02B.

3) Omfatter også salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

4) Omsetning av spiraler i Norge, basert på opplysninger fra produsentene

Sales of IUDs in Norway, Based on sales figures (number of IUDs) given by the different manufacturers

5) Tilsvarende totalt 6836 DDD/døgn i 2005, 7562 DDD/døgn i 2006, 8553 DDD/døgn i 2007, 9625 DDD/døgn i 2008 og 10567 DDD/døgn i 2009

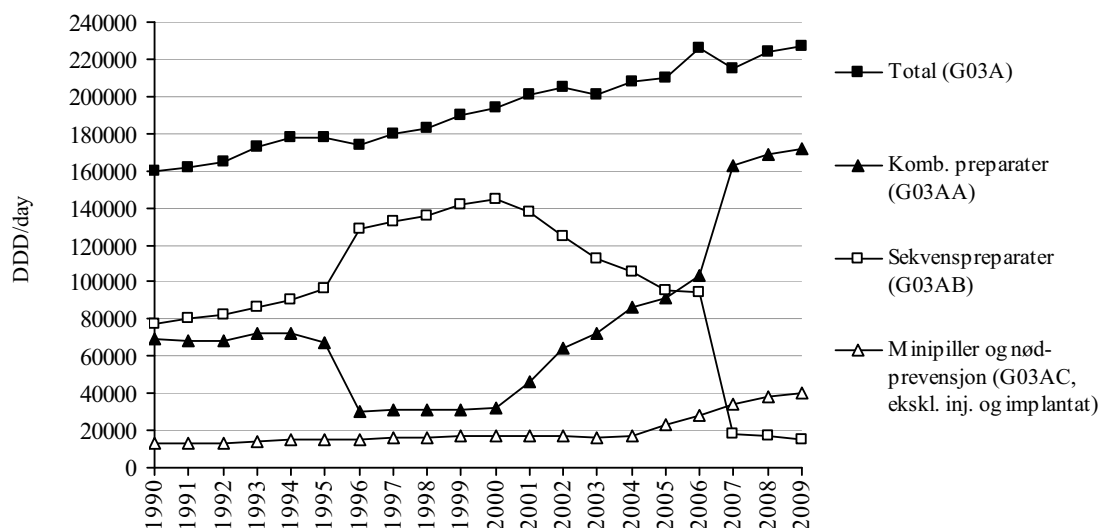
6) Spiral med innhold av levonorgestrel se G02BA03. IUDs with progestogens, see G02BA03

7) Ekskl. salg av implantater. Excluding sales of implants

8) Salg angitt i antall implantater. Sales given in number of implants

Salg av P-piller og prevensjonsplaster (G03A) 1990 - 2009

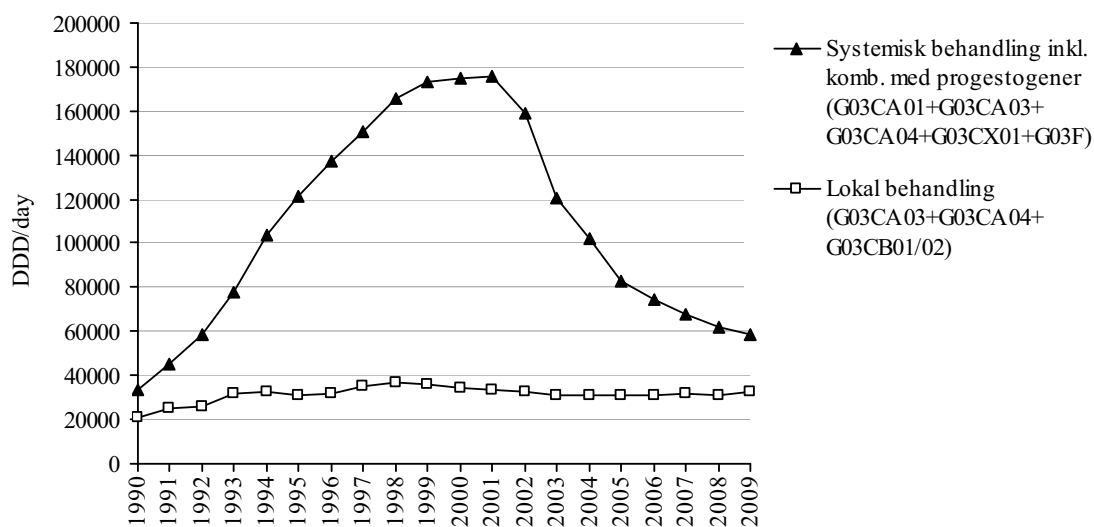
Sales of oral and transdermal Hormonal Contraceptives (G03A) 1990 - 2009

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
G03B	Androgener	2350	2480	2690	2670	2950
G03BA03	Testosteron (18 mg P/0,12 g O/50 mg TD gel/3 mg TD)	2350	2480	2690	2670	2950
G03C	Østrogen	67380	64220	62200	59340	58270
G03CA	Naturlige og halvsyntetiske østrogen, usammensatte preparater	57820	55570	54420	52350	51880
G03CA03	Østradiol (50 mcg TD/2 mg O/25 mcg V/7,5 mcg vaginal ring)	21150	21840	22750	23670	24630
G03CA04	Østriol (2 mg O/0,2 mg V)	36670	33730	31670	28680	27250
G03CX01	Tibolon (2,5 mg)	9560	8650	7780	6990	6390
G03D	Progestogener	6550	6220	6190	6370	5790
G03DA02	Medroksyprogesteron (5 mg O/7 mg P)	2810	2660	2540	2530	2280
G03DA04	Progesteron (90 mg)	350	310	380	530	540
G03DC02	Noretisteron (5 mg)	3390	3250	3270	3310	2970
G03F	Progestogener og østrogen i kombinasjon	46960	41350	36930	34130	32875
G03FA01	Noretisteron og østrogen, komb.	34300	30600	27630	25590	24740
G03FA12	Medroksyprogesteron og østrogen	390	360	350	350	380
G03FA15	Dienogest og østrogen	290	250	240	210	95
G03FB01	Norgestrel og østrogen, sekvensprep.	710	400			
G03FB05	Noretisteron og østrogen, sekvensprep.	11270	9740	8710	7980	7660
G03FB06	Medroksyprogesteron og østrogen	0				
G03FB11	Trimegeston og østrogen, sekvensprep.	0				

Salg av østrogenholdige preparater (ATC gr G03C og G03F) 1990-2009

Sales of products with estrogen (ATC group G03C and G03F) 1990-2009

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
G03G	Gonadotropiner og andre ovulasjonsstimulerende midler	2569	2528	2750	3171	3023
G03GA01	Koriongonadotropin (250 U)	470	410	400	560	460
G03GA02	Menopausegonadotropin (30 U)	120	190	270	340	380
G03GA04	Urofollitropin (75 U)				0	0
G03GA05	Follitropin alfa (75 U)	180	170	180	190	190
G03GA06	Follitropin beta (75 U)	240	240	280	280	270
G03GA07	Lutropin alfa (75 U)	3	2	2	2	2
G03GA08	Koriongonadotropin alfa (0,25 mg)	16	16	18	19	21
G03GA30	Kombinasjoner av FSH og LH				0	0
G03GB02	Klomifen (9 mg)	1540	1500	1600	1780	1700
G03H	Antiandrogener	13170	14140	14380	12140	11760
G03HA01	Cyproteron (0,1 g)	70	80	80	60	60
G03HB01	Cyproteron og østrogen	13100	14060	14300	12080	11700
G03X	Andre kjønnshormoner og midler med effekt på genitalia	1827	1597	1448	1280	1121
G03XB01	Mifepriston (0,6 g)	7	7	8	10	11
G03XC01	Raloxifen (60 mg)	1820	1590	1440	1270	1110

ATC gruppe G

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
G04	Urologika	10,14	11,73	13,23	14,97	16,55
G04B	Andre urologiske preparater	5,97	6,90	7,68	8,26	8,97
G04BD	Urologiske spasmolytika	4,68	5,48	6,12	6,62	7,24
G04BD04	Oksybutynin (3,9 mg TD)	0,03	0,13	0,14	0,13	0,12
G04BD07	Tolterodin (4 mg)	4,00	3,64	3,23	2,90	2,54
G04BD08	Solifenacin (5 mg)	0,65	1,49	2,18	2,62	2,97
G04BD10	Darifenacin (7,5 mg)		0,22	0,57	0,83	0,93
G04BD11	Fesoterodin (4 mg)				0,14	0,68

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
G04BE	Midler mot erektil dysfunksjon	5954	6593	7312	7797	8283
G04BE01	Alprostadil (0,02 mg) ¹⁾	100	103	113	126	118
G04BE03	Sildenafil (50 mg)	3243	3389	3638	3815	3835
G04BE04	Yohimbin (15 mg) ²⁾	10	7	5	4	5
G04BE07	Apomorfin (2 mg)	11	3			
G04BE08	Tadalafil (10 mg)	1717	2090	2466	2746	3227
G04BE09	Vardenafil (10 mg)	832	959	1050	1073	1057
G04BE30	Papaverin/fentolamin ²⁾	41	42	40	33	41

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
G04C	Midler mot benign prostatahyperplasi³⁾	4,17	4,82	5,55	6,70	7,58
G04CA01	Alfuzosin (7,5 mg)	0,12	0,12	0,12	0,10	0,07
G04CA02	Tamsulosin (0,4 mg)	2,54	2,98	3,47	4,38	5,01
G04CA03	Terazosin (5 mg)	0,14	0,15	0,16	0,13	0,11
G04CB01	Finasterid (5 mg)	0,98	0,98	0,98	1,55	2,03
G04CB02	Dutasterid (0,5 mg)	0,39	0,59	0,82	0,55	0,37

1) Omfatter også salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

2) Inkluderer salg av apotekproduserte produkter

3) Doxazosin , se ATC gruppe C02CA04.

Hormoner til systemisk bruk, ekskl. kjønnshormoner og insuliner

Systemic hormonal preparations, excl. sex hormones and insulins

Hovedinndeling i ATC gruppe H - Hormoner til systemisk bruk, ekskl. kjønnshormoner og insuliner

Main ATC levels in H - Systemic hormonal preparations, excl. sex hormones and insulins

H01	Hypofyse-, hypothalamushormoner og analoger/Pituitary and hypothalamic hormones and analogues
H02	Kortikosteroider til systemisk bruk/Corticosteroids for systemic use
H03	Thyreoideterapi/Thyroid therapy
H04	Pankreashormoner/Pancreatic hormones
H05	Kalsium homøostase/Calcium homeostasis

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe H - Hormoner til systemisk bruk, ekskl. kjønnshormoner og insuliner

Sales per ATC 3rd level for ATC group H - Systemic hormonal preparations, excl. sex hormones and insulins

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2005	2006	2007	2008	2009
H01A	Anterior pituitary lobe hormones and analogues	146,3	143,5	140,5	150,4	149,3
H01B	Posterior pituitary lobe hormones	45,3	40,8	42,2	41,1	40,5
H01C	Hypothalamic hormones	60,2	65,4	70,0	78,1	78,8
H02A/ H02B	Corticosteroids for systemic use	61,1	65,9	70,4	68,4	71,5
H03A	Thyroid preparations	52,6	53,6	56,0	54,7	57,7
H03B	Antithyroid preparations	1,9	2,0	2,0	1,7	1,9
H04A	Glycogenolytic hormones	4,4	3,9	3,5	3,8	4,0
H05A	Parathyroid hormones and analogues	4,4	3,9	5,5	6,8	7,0
H05B	Anti-parathyroid agents	3,0	5,9	8,2	9,8	13,2

ATC gruppe H

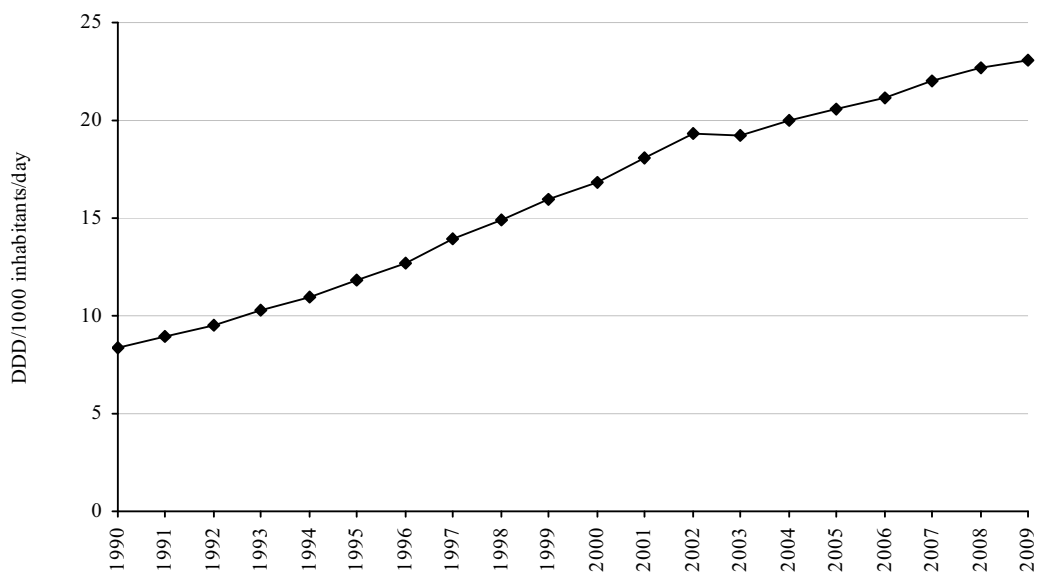
ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
H01	Hypofyse-, hypothalamushormoner og analoger¹⁾	1,73	1,66	1,65	1,64	1,65
H01A	Hypofyseforlapphormoner og analoger	0,35	0,37	0,37	0,38	0,39
H01AC01	Somatropin (2 U)	0,35	0,36	0,36	0,38	0,39
H01AC03	Mecasermin (2 mg)					0,00
H01AX01	Pegvisomant (10 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
H01B	Hypofysebaklapphormoner	1,16	1,07	1,04	1,00	1,01
H01BA02	Desmopressin (4 mcg (P)/25 mcg N/0,4 mg O) ¹⁾	0,96	0,87	0,83	0,79	0,79
H01BA04	Terlipressin (12 mg)		0,00	0,00	0,00	0,00
H01BB02	Oksytocin (15 U) ¹⁾	0,20	0,20	0,21	0,21	0,22
H01C	Hypothalamushormoner	0,21	0,23	0,24	0,26	0,25
H01CA02	Nafarelin (0,4 mg)	0,13	0,14	0,15	0,15	0,14
H01CB02	Oktreotid (0,7 mg)	0,07	0,08	0,07	0,08	0,08
H01CB03	Lanreotid (3 mg)	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02
H01CC01	Ganirelix (0,25 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
H01CC02	Cetorelix (0,25 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
H02	Kortikosteroider til systemisk bruk¹⁾	16,47	17,20	17,62	18,04	18,56
H02A	Kortikosteroider til systemisk bruk, usammensatte preparater	16,5	17,2	17,6	18,0	18,6
H02AA	Mineralkortikoider	0,26	0,31	0,32	0,31	0,31
H02AA02	Fludrokortison (0,1 mg)	0,26	0,31	0,32	0,31	0,31
H02AB	Glukokortikoider¹⁾	16,2	16,9	17,3	17,7	18,2
H02AB01	Betametason (1,5 mg O,P/0,4 mg P (depot))	2,21	2,32	2,22	2,10	2,28
H02AB02	Dexametason (1,5 mg)	0,95	1,06	1,12	1,23	1,30
H02AB04	Metylprednisolon (7,5 mg O/20 mg P)	1,01	1,15	1,20	1,30	1,32
H02AB06	Prednisolon (10 mg)	11,13	11,39	11,74	12,10	12,30
H02AB08	Triamcinolon (7,5 mg)	0,25	0,29	0,33	0,33	0,36
H02AB09	Hydrokortison (30 mg)	0,20	0,21	0,20	0,20	0,20
H02AB10	Kortison (37,5 mg)	0,46	0,46	0,48	0,47	0,48
H02BX	Kortikosteroider til systemisk bruk, kombinasjonspreparater	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
H02BX01	Metylprednisolon, kombinasjoner	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
H03	Thyreoideterapi²⁾	21,42	22,09	22,93	23,55	23,91
H03A	Thyreoidepreparater	20,79	21,43	22,27	22,92	23,31
H03AA01	Levotyroksinnatrium (0,15 mg)	20,56	21,20	22,02	22,67	23,06
H03AA02	Liotyronnatrium (0,06 mg)	0,23	0,23	0,25	0,25	0,25
H03B	Antithyreoidepreparater	0,63	0,66	0,66	0,63	0,60
H03BA02	Propyltiouracil (0,1 g) ²⁾	0,12	0,13	0,12	0,13	0,12
H03BB01	Karbimazol (15 mg)	0,51	0,53	0,54	0,50	0,48

1) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

2) Inkluderer salg av apotekpreparater

Salg av levotyroxinnatrium (H03AA01) 1990 - 2009

Sales of levothyroxine sodium (H03AA01) 1990 - 2009

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
H04	Pankreashormoner	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
H04A	Glykogenolytisk hormon	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
H04AA01	Glukagon (1 mg)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
H05	Kalsium homøostase	0,04	0,05	0,06	0,07	0,09
H05A	Parathyreoideahormoner og analoger	0,02	0,02	0,02	0,03	0,03
H05AA02	Teriparatid (20 mcg)	0,02	0,02	0,02	0,02	0,03
H05AA03	Parathyreoideahormon (0,1 mg)			0,00	0,00	0,00
H05B	Antiparathyreoideamidler	0,02	0,03	0,04	0,05	0,06
H05BA01	Laksekalsitonin (syntetisk) (100 U (P)/200 U (N))	0,02	0,01	0,01	0,01	0,01
H05BX01	Cinacalcet (0,06 g)	0,01	0,02	0,03	0,04	0,05
H05BX02	Paricalcitol (2 mcg)		0,00		0,00	0,00

Antiinfektiva til systemisk bruk

Anti-infectives for systemic use

Problem rundt bakterienes resistensutvikling, gjør at det er viktig å følge utviklingen av forbruket av antibakterielle midler. Salget av antibakterielle midler (ATC gruppe J01) har vært relativt stabilt over mange år. Totalsalget målt i doser økte jevnt fra 2005 til 2008 med over 11 %. Siste år har vi imidlertid hatt en reduksjon i forhold til 2008. I 2009 ble det solgt antibakterielle midler for vel 470 millioner kroner (AUP), dette er en nedgang på 10 mill sammenlignet med 2008. En årsak til dette er at patentet er gått ut på noen produkter, en annen at forbruket av makrolider gikk ned.

Norge har et relativt lavt forbruk av antibakterielle midler og har også mindre resistensproblemer enn mange andre land i Europa. I forbindelse med at nye antibiotika kommer på markedet i Norge (godkjent gjennom EU's godkjeningsprosedyrer) er det viktig at de relativt restriktive nasjonale terapitradisjoner for antibiotikabruk opprettholdes.

Tall fra Reseptregisteret viser at ca en fjerdedel av befolkningen hentet ut minst en resept på et antibakterielt middel fra apotek i 2009. Dette tilsvarer henholdsvis 29 % og 20 % av norske kvinner og menn.

I Norge utgjør salget av metenamin (J01XX05), et urinveisantiseptikum, en stadig økende andel av det totale antibakterielle salget. I 2009 utgjorde metenamin over 16 % av antibiotikasalget målt i DDD. Dette middelet er i liten grad benyttet i andre land.

I perioden 1999-2007 viste salgstellene en økning i forbruket av bredspektrede penicilliner, mens både i 2008 og 2009 var det kun en begrenset økning. Bruken av vanlig penicillin har vært ganske stabil i den samme perioden. Bruken av kinoloner har i 5-årsperioden vært lav og økende, men i 2009 var det ingen økning i forhold til 2008. Bruken av makrolider og linkosamider er redusert.

Salget målt i DDD av antivirale midler (ATC gruppe J05) firedoblet seg i 2009 sammenliknet med 2008. Tilsvarende har økningen i kroner vært nesten doblet. Dette skyldes hovedsakelig salg av oseltamivir (Tamiflu) til behandling av influensa.

The problem related to bacterial resistance against antibacterials has strengthened the need of monitoring use of antibacterials over time. In Norway, sales of antibacterials (ATC group J01) have remained relatively unchanged for many years. The total sales from 2005 to 2008 showed an increase with over 11%. Last year, however, we had a reduction compared to 2008. In 2009 it was sold antibacterial agents for around NOK 470 million (AUP), this is a decrease of 10 million compared with 2008. One reason for this is that the patent on some products has expired, another that the consumption of macrolides has decreased.

In general, Norway has a relatively low consumption of antibacterial agents and furthermore, Norway has less resistance problems than many other countries in Europe. It is important to maintain the focus on optimal use of antibacterials and to emphasise that new antibacterials marketed in Norway (approved through EU applications procedures) should only be used in accordance with the relatively strict Norwegian therapeutic traditions.

Data from the Norwegian Prescription Database (NorPD) show that about a quarter of the population in Norway has received at least one antibacterial prescription in 2009. This corresponds to 29% and 20% of Norwegian women and men, respectively.

In Norway the sales of methenamine (J01XX05), a urinary tract antiseptic, constitutes more than 16% of the total sales of antibiotics, measured in DDDs. This substance has low or no use in other countries

In the period 1999-2007 the sales of broad-spectrum penicillins have steadily increased. In 2008 and 2009, only a limited increase was observed. The use of penicillin V has been relatively stable in the same period. The sales of quinolones has in the five years period been low but slowly increasing. In 2009 there was no increase in the use of quinolones compared to 2008. The use of macrolides and lincosamides is reduced.

The sale measured in number of DDDs of antiviral drugs (ATC group J05) was four-doubled in 2009 compared with 2008. Similarly, the sales increase in NOK was nearly doubled. This is mainly due to sales of oseltamivir used for the treatment of influenza.

**Hovedinndeling i ATC gruppe J - Antiinfektiva til systemisk bruk/
Main ATC levels in J - Antiinfectives for systemic use**

J01	Antibakterielle midler til systemisk bruk/Antibacterials for systemic use
J02	Antimykotika til systemisk bruk/Antimycotics for systemic use
J04	Antimykobakterielle midler/Antimycobacterials
J05	Antivirale midler til systemisk bruk/Antivirals for systemic use
J06	Immunsera og immunoglobuliner (utelatt)/Immune sera and immunoglobulins (not included)
J07	Vaksiner (utelatt)/Vaccines (not included)

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe J - Antiinfektiva til systemisk bruk

Sales per ATC 3rd level for ATC group J - Antiinfectives for systemic use

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2005	2006	2007	2008	2009
J01A	Tetracyclines	33,2	33,8	34,7	33,4	35,3
J01B	Amphenicols	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2
J01C	Beta-lactam antibacterials, penicillins	159,1	167,5	176,7	187,7	182,1
J01D	Other beta-lactam antibacterials	82,7	90,6	88,4	82,8	85,8
J01E	Sulfonamides and trimethoprim	19,1	18,2	18,0	16,4	14,0
J01F	Macrolides, lincosamides and streptogramins	78,1	74,9	75,0	67,1	61,8
J01G	Aminoglycoside antibacterials	19,6	22,3	22,6	21,9	19,9
J01M	Quinolone antibacterials	37,6	36,6	26,1	20,3	19,0
J01X	Other antibacterials	47,6	48,2	50,0	52,0	53,5
J02A	Antimycotics for systemic use	42,7	44,8	44,9	53,3	51,4
J04A	Drugs for treatment of tuberculosis	0,7	0,9	1,2	1,3	1,9
J04B	Drugs for treatment of lepra	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2
J05A	Direct acting antivirals	174,0	189,7	215,1	249,9	489,7

ATC gruppe J

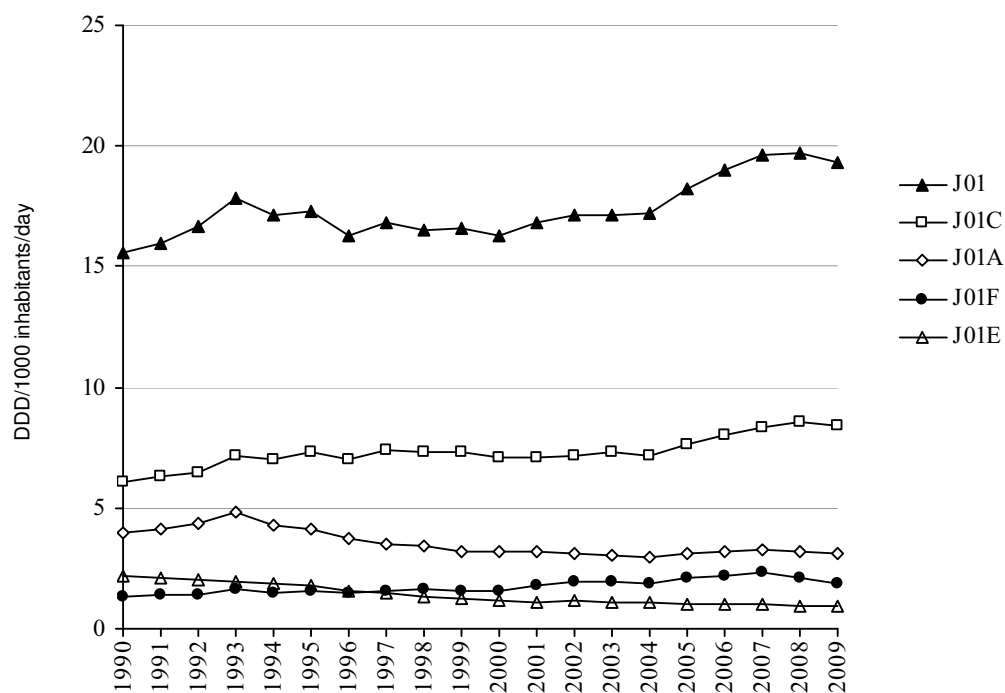
ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
J01	Antibakterielle midler til systemisk bruk	18,16	18,99	19,63	19,72	19,30
J01A	Tetracykliner	3,11	3,23	3,30	3,19	3,05
J01AA02	Doksycyklin (0,1 g)	1,89	1,97	1,98	1,88	1,75
J01AA04	Lymecyklin (0,6 g)	0,39	0,45	0,51	0,52	0,54
J01AA06	Oksytetracyklin (1 g)	0,20	0,19	0,18	0,17	0,16
J01AA07	Tetracyklin (1 g)	0,64	0,63	0,63	0,62	0,60
J01AA12	Tigecyklin (0,1 g)		0,00	0,00	0,00	0,00
J01B	Amfenikoler	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
J01BA01	Kloramfenikol (3 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
J01C	Beta-laktam antibakterielle midler, penicilliner	7,62	8,03	8,37	8,58	8,43
J01CA01	Ampicillin (2 g)	0,09	0,10	0,10	0,10	0,11
J01CA02	Pivampicillin (1,05 g)	0,07	0,06	0,01		
J01CA04	Amoxicillin (1 g)	1,07	1,11	1,26	1,34	1,31
J01CA08	Pivmecillinam (0,6 g)	1,29	1,46	1,55	1,65	1,73
J01CA11	Mecillinam (1,2 g)	0,01	0,01	0,01	0,00	
J01CE01	Benzylpenicillin (3,6 g)	0,26	0,26	0,25	0,24	0,28
J01CE02	Fenoksymetylpenicillin (2 g)	4,29	4,37	4,45	4,46	4,19
J01CF01	Dikloxacillin (2 g)	0,38	0,53	0,61	0,64	0,67
J01CF02	Kloxacillin (2 g)	0,15	0,12	0,12	0,13	0,13
J01CR05	Piperacillin og enzymhemmere (14 g)	0,01	0,01	0,02	0,02	0,02
J01D	Andre beta-laktam antibakterielle midler	0,57	0,60	0,60	0,59	0,58
J01DB01	Cefalexin (2 g)	0,24	0,26	0,25	0,23	0,21
J01DB03	Cefalotin (4 g)	0,06	0,06	0,07	0,07	0,07
J01DC02	Cefuroxim (3 g)	0,13	0,12	0,12	0,11	0,10
J01DD01	Cefotaxim (4 g)	0,08	0,09	0,09	0,10	0,11
J01DD02	Ceftazidim (4 g)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
J01DD04	Ceftriaxon (2 g)	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
J01DF01	Aztreonam (4 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
J01DH02	Meropenem (2 g)	0,03	0,03	0,03	0,04	0,04
J01DH03	Ertapenem (1 g)		0,00	0,00	0,00	0,00
J01DH04	Doripenem (1,5 g)					0,00
J01DH51	Imipenem og enzymhemmer (2 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
J01E	Sulfonamider og trimetoprim	1,05	1,03	1,01	0,98	0,93
J01EA01	Trimetoprim (0,4 g)	0,73	0,70	0,68	0,64	0,60
J01EE01	Sulfametoxazol og trimetoprim	0,32	0,33	0,33	0,34	0,33
J01F	Makrolider, linkosamider og streptograminer	2,12	2,24	2,31	2,12	1,89
J01FA01	Erytromycin (2 g O/1 g O,P)	1,16	1,24	1,21	1,08	0,92
J01FA02	Spiramycin (3 g)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
J01FA09	Klaritromycin (0,5 g)	0,39	0,40	0,43	0,37	0,31
J01FA10	Azitromycin (0,3 g)	0,32	0,34	0,39	0,38	0,37
J01FF01	Klindamycin (1,2 g O/1,8 g P)	0,23	0,25	0,26	0,28	0,28
J01G	Aminoglykosider	0,07	0,07	0,07	0,07	0,07
J01GB01	Tobramycin (0,24 g P/0,3 g inhal.sol.)	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
J01GB03	Gentamicin (0,24 g)	0,03	0,04	0,04	0,04	0,04
J01GB07	Netilmicin (0,35 g)	0,00	0,00	0,00		
J01M	Kinoloner	0,57	0,62	0,67	0,70	0,70
J01MA01	Ofloxacin (0,4 g)	0,05	0,04	0,04	0,04	0,03
J01MA02	Ciprofloxacin (1 g O/0,5 g P)	0,52	0,57	0,62	0,66	0,67

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
J01X	Andre antibakterielle midler	3,05	3,18	3,30	3,48	3,65
J01XA01	Vankomycin (2 g) ¹⁾	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
J01XA02	Teicoplanin (0,4 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
J01XB01	Kolistin (3 MU)	0,00	0,00	0,00		
J01XC01	Fusidinsyre (1,5 g)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
J01XD01	Metronidazol (1,5 g) ²⁾	0,08	0,07	0,07	0,07	0,07
J01XE01	Nitrofurantoin (0,2 g)	0,36	0,37	0,36	0,36	0,36
J01XX05	Metenamin (hippurat 2 g)	2,59	2,71	2,84	3,02	3,19
J01XX08	Linezolid (1,2 g)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
J01XX09	Daptomycin (0,28 g)			0,00	0,00	0,00

Salg av antibakterielle midler til systemisk bruk (J01) 1990 - 2009

tetracykliner (J01A), penicilliner (J01C), sulfonamider og trimetoprim (J01E), makrolider, linkosamider og streptograminer (J01F)

Sales of antibacterials for systemic use (J01) 1990 - 2009

1) Se også ATC gruppe A07AA, see also ATC group A07AA

2) Se også ATC gruppe G01AF og P01AB, see also ATC group G01AF and P01AB

Fylkesvis salg av antibakterielle midler til systemisk bruk (J01) i 2009¹⁾					
angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn					
Sales per county of antibacterials for systemic use (J01) in 2009 given in DDD/1000 inhabitants/day					
	J01A	J01C	J01E	J01F	Totalt J01
Østfold	3,2	9,5	1,0	2,3	24,0
Akershus	3,2	7,4	0,8	1,8	17,2
Oslo	3,6	9,2	1,0	2,1	20,4
Hedmark	3,0	9,2	0,9	2,0	20,1
Oppland	2,7	9,3	0,9	2,0	19,8
Buskerud	2,8	8,7	0,9	1,9	19,0
Vestfold	3,1	8,2	1,1	2,0	19,8
Telemark	2,7	7,7	1,1	1,8	18,2
Aust-Agder	3,3	7,6	0,7	2,3	18,0
Vest-Agder	4,0	8,9	0,8	2,2	21,1
Rogaland	2,7	7,7	0,8	1,6	17,1
Hordaland	2,9	8,3	0,8	2,0	18,3
Sogn og Fjordane	2,6	8,5	0,8	1,6	18,5
Møre og Romsdal	3,4	8,4	1,2	1,7	20,6
Sør-Trøndelag	2,8	8,2	0,9	1,6	18,6
Nord-Trøndelag	2,8	8,8	1,0	1,6	20,3
Nordland	2,6	8,3	1,1	1,9	20,0
Troms	2,6	8,2	1,1	1,9	19,5
Finnmark	2,4	8,2	1,0	1,6	18,9
Hele landet	3,1	8,4	0,9	1,9	19,3

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/year				
		2005	2006	2007	2008	2009
J02	Antimykotika til systemisk bruk	58,66	63,56	70,21	74,96	78,43
J02A	Antimykotika til systemisk bruk	58,66	63,56	70,21	74,96	78,43
J02AA01	Amfotericin B (35 mg)	1,24	1,42	1,03	0,95	1,27
J02AB02	Ketokonazol (0,2 g)	14,10	14,57	15,56	14,61	14,19
J02AC01	Flukonazol (0,2 g)	40,61	44,11	50,02	55,21	58,82
J02AC02	Itrakonazol (0,2 g)	0,86	1,05	0,95	1,17	1,28
J02AC03	Vorikonazol (0,4 g)	1,31	1,83	1,96	1,71	1,64
J02AC04	Posakonazol (0,8 g)		0,00	0,03	0,12	0,12
J02AX04	Kaspofungin (50 mg)	0,54	0,58	0,65	1,09	0,99
J02AX05	Mikafungin (0,1 g)					0,00
J02AX06	Anidulafungin (0,1 g)				0,10	0,12

1) Salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger blir registrert på fylket der firmaet er registrert.

Det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet. I Østfold har dette gitt en større økning i salget enn i andre fylker.

ATC gruppe J

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/year				
		2005	2006	2007	2008	2009
J04	Antimykobakterielle midler¹⁾	79,64	81,71	86,66	79,69	90,96
J04A	Midler til behandling av tuberkulose	45,72	48,52	49,06	48,80	60,04
J04AB02	Rifampicin (0,6 g)	10,99	12,06	13,80	11,88	15,70
J04AB04	Rifabutin (0,15 g)	1,97	2,34	1,79	1,23	1,46
J04AB30	Kapreomycin (1 g)	0,10	0,00	0,03	0,05	0,00
J04AC01	Isoniazid (0,3 g)	6,35	5,62	5,00	4,36	4,32
J04AD01	Protionamid (0,75 g)	0,06	0,03	0,19	0,04	0,10
J04AK01	Pyrazinamid (1,5 g)	2,40	2,75	1,74	1,56	2,13
J04AK02	Etambutol (1,2 g)	7,27	8,33	7,29	6,57	6,43
J04AM02	Rifampicin og isoniazid	13,40	14,34	15,67	18,62	24,09
J04AM05	Rifampicin, pyrazinamid og isoniazid	3,18	3,04	3,23	3,23	3,46
J04AM06	Rifampicin, pyrazinamid, etambutol og isoniazid			0,31	1,26	2,35
J04B	Midler til behandling av lepra	33,92	33,19	37,60	30,88	30,92
J04BA02	Dapson (50 mg)	33,92	33,19	37,60	30,88	30,92
J05	Antivirale midler til systemisk bruk²⁾	322,70	310,97	305,89	340,98	1261,32
J05A	Direktevirkende antivirale midler	322,70	310,97	305,89	340,98	1261,32
J05AB	Nukleosider og nukleotider, ekskl. reverstranskriptase-hemmere	56,45	62,97	68,59	74,51	75,60
J05AB01	Aciklovir (4 g)	11,97	13,17	14,24	15,35	15,66
J05AB04	Ribavirin (1 g)	17,65	20,75	22,21	24,41	22,64
J05AB06	Ganciklovir (0,5 g)	0,99	0,98	0,82	0,85	0,75
J05AB11	Valaciklovir (3 g)	23,23	25,28	27,75	29,41	32,22
J05AB12	Cidofovir (25 mg)	0,09	0,10	0,20	0,32	0,21
J05AB14	Valganciklovir (0,9 g)	2,53	2,69	3,38	4,17	4,12
J05AD	Fosfonsyrederivater	0,22	0,21	0,13	0,12	0,09
J05AD01	Foscarnet (6,5 g)	0,22	0,21	0,13	0,12	0,09
J05AE	Proteasehemmere	50,17	58,07	68,21	76,86	85,84
J05AE01	Saquinavir (1,8 g)	1,59	1,18	1,25	0,99	0,97
J05AE02	Indinavir (2,4 g)	2,45	1,67	1,13	0,37	0,37
J05AE03	Ritonavir (1,2 g)	1,49	1,96	2,43	2,44	3,09
J05AE04	Nelfinavir (2,25 g)	5,22	4,38	1,35		
J05AE05	Amprenavir (1,2 g)	0,06				
J05AE06	Lopinavir (0,8 g)	24,02	23,96	29,37	31,96	31,33
J05AE07	Fosamprenavir (1,4 g)	0,23	0,19	0,31	0,22	0,21
J05AE08	Atazanavir (0,3 g)	15,12	24,41	30,81	38,07	46,26
J05AE09	Tipranavir (1 g)		0,31	0,48	0,20	0,01
J05AE10	Darunavir (1,2 g)			1,10	2,63	3,60
J05AF	Nukleosid og nukleotid reverstranskriptase-hemmere	60,63	45,50	35,81	33,74	32,52
J05AF01	Zidovudin (0,6 g)	4,28	4,27	3,34	3,23	2,61
J05AF02	Didanosin (0,4 g)	10,45	7,45	5,08	3,67	2,86
J05AF04	Stavudin (80 mg)	5,73	3,95	2,16	1,21	0,72
J05AF05	Lamivudin (0,3 g)	14,86	11,12	8,15	6,18	5,17
J05AF06	Abakavir (0,6 g)	5,15	3,18	2,66	2,78	2,60
J05AF07	Tenofovir disoproxil (0,245 g)	13,81	11,24	9,65	9,35	9,13
J05AF08	Adefovir dipivoxil (10 mg)	1,65	2,15	2,25	2,45	2,18
J05AF09	Emtricitabin (0,2 g)	4,70	2,10	0,95	0,73	0,51
J05AF10	Entekavir (0,5 mg)		0,04	1,51	3,82	6,39
J05AF11	Telbivudine (0,6 g)			0,05	0,33	0,35

1) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge og apotekpreparater

2) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

ATC gruppe J

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/year				
		2005	2006	2007	2008	2009
J05AG	Ikke-nukleosid reverstranskriptasehemmere	31,33	35,96	39,80	43,15	35,97
J05AG01	Nevirapin (0,4 g)	12,08	13,34	12,62	12,77	12,52
J05AG03	Efavirenz (0,6 g)	19,25	22,63	27,17	30,38	22,67
J05AG04	Etravirin (0,4 g)					0,78
J05AH	Neuraminidasehemmere	71,24	35,77	4,94	2,74	898,18
J05AH01	Zanamivir (20 mg)	0,06	0,00	0,01	0,26	79,41
J05AH02	Oseltamivir (0,15 g)	71,18	35,77	4,93	2,48	818,77
J05AR	Antivirale midler til behandling av HIV infeksjoner, kombinasjoner	52,35	72,22	88,11	107,05	127,52
J05AR01	Zidovudin og lamivudin	45,30	43,87	42,57	37,95	33,24
J05AR02	Lamivudin og abacavir	3,57	7,76	9,79	14,99	15,76
J05AR03	Tenofovir disoproxil og emtricitabin	0,83	17,16	33,62	47,37	54,51
J05AR04	Zidovudin, lamivudin og abacavir	2,65	3,43	2,13	2,22	2,19
J05AR06	Emtricitabin, tenofovir disoproxil og efavirenz				4,51	21,82
J05AX	Andre antivirale midler	0,32	0,27	0,30	2,81	5,60
J05AX07	Enfuvirtide (0,18 g)	0,32	0,27	0,30	0,24	0,04
J05AX08	Raltegravir (0,8 g)				2,46	5,32
J05AX09	Maraviroc (0,6 g)				0,10	0,24

Antineoplastiske og immunmodulerende midler

Antineoplastic and immunomodulating agents

Disse legemidlene utgjør den største ATC gruppen målt i kroner i 2009 og den økte med 4,3 % (AIP) i forhold til 2008 (se tabell 7, s. 23).

Immunsuppressive legemidler (ATC gruppe L04A)

Denne legemiddelgruppen har i kroner økt med nesten 70 % siden 2005 og representerer nå mer enn halvparten av kostnadene i ATC gruppe L. Hovedsakelig er dette legemidler til behandling av reumatoid artritt og andre immunrelaterte sykdommer. Midlene virker modifierende på immunsystemet.

Den viktigste undergruppen er tumor nekrose faktor alfa-blokkerende stoffer (TNF-alfablokkere; etanercept, infliximab og adalimumab). Tall fra Reseptregisteret viser at 8 403 individer har hentet minst en resept på TNF-alfablokkere. I tillegg til disse kommer pasienter som får infliximab som infusjon på sykehus. De vil dermed ikke være registrert med individuelle resepter i Reseptregisteret. Disse tre stoffene var i 2009 henholdsvis nr 1, 2 og 4 på listen over de mest solgte reseptbelagte legemidlene i Norge i antall kr. (se tabell 2, 20). I 2009 utgjorde salget av TNF-alfablokkerne litt over 9 % av totalt salg av legemidler i antall kroner (AIP). Målt i DDD var økningen i 2009 på 7,5 %, men disse legemidlene utgjør en svært liten andel av totalforbruket målt i DDD.

This group is the largest measured in NOK in 2009, and increased by 4.3% compared to 2008 (see table 7, p. 23).

Immunsuppressants (ATC group L04A)

In NOK, this drug group has increased by almost 70% since 2005 and constitutes more than half the costs in ATC group L. The immunomodulating agents for treatment of rheumatoid arthritis and other immune related diseases contribute the most to this cost. The drugs act as modifiers of the immune system.

The most important sub-group is the tumor necrose factor alfa-blocking agents (TNF-alfa blockers; etanercept, infliximab and adalimumab). Data from the Norwegian Prescription Database (NorPD) show that 8 403 persons had at least one prescription dispensed in 2009. In addition, many patients are given infliximab as an infusion at hospitals, and will not be registered with individual prescriptions in the NorPD. These three substances were in 2009 no. 1, 2 and 4, respectively, among the most sold prescription only medicines according to sales in NOK (see table 2, 20).). In 2009 the sales of the TNF-alfa blockers represented over 9% of total sales of medicines in NOK. Measured in DDDs the increase from 2008 to 2009 was 7.5%. However, these agents constitute only a minor part of the total sales measured in DDD.

**Hovedinndeling i ATC gruppe L - Antineoplastiske og immunmodulerende midler/
Main ATC levels in L - Antineoplastic and immunomodulating agents**

L01	Antineoplastiske midler/Antineoplastic agents
L02	Endokrin terapi/Endocrine therapy
L03	Immunstimulerende midler/Immunostimulants
L04	Immunsuppressive midler/Immunosuppressants

**Salg pr ATC 3. nivå for gruppe L - Antineoplastiske og immunmodulerende midler
Sales per ATC 3rd level for ATC group L - Antineoplastic and immunomodulating agents**

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP) ¹⁾				
		2005	2006	2007	2008	2009
L01A	Alkylating agents	30,3	32,8	38,3	42,2	43,8
L01B	Antimetabolites	51,7	55,5	60,3	67,7	77,3
L01C	Plant alkaloids and other natural products	100,0	97,8	97,7	100,1	95,3
L01D	Cytotoxic antibiotics and related substances	29,2	33,5	32,1	27,7	29,9
L01X	Other antineoplastic agents	217,9	353,1	454,1	511,5	584,4
L02A	Hormones and related agents	114,6	113,4	118,0	117,4	115,9
L02B	Hormone antagonists and related agents	187,2	212,6	236,7	214,4	143,2
L03A	Immunostimulants	285,2	316,0	348,8	365,4	361,2
L04A	Immunosuppressants	910,3	1078,3	1243,4	1439,2	1534,8

1) Omfatter kun salg av preparater med markedsføringstillatelse i Norge

ATC gruppe L

ATC	ATC level name	gram of active ingredient/year				
		2005	2006	2007	2008	2009
L01	Antineoplastiske midler¹⁾					
L01A	Alkyleringsmidler					
L01AA	Sennepsgassanaloger					
L01AA01	Cyklofosfamid	17228	18332	18621	18233	15694
L01AA02	Klorambucil	162	152	120	103	81
L01AA03	Melfalan	174	169	162	176	145
L01AA06	Ifosfamid	10025	8810	10746	9460	10871
L01AA07	Trofosfamid	1635	1723	1683	1683	1243
L01AB	Alkylsulfonater					
L01AB01	Busulfan	37	57	53	65	38
L01AC	Etyleniminer					
L01AC01	Tiotepa	2	0,3	0,2	1	3
L01AD	Nitrosoureaforbindelser					
L01AD01	Karmustin	42	66	59	53	55
L01AD02	Lomustin	60	46	53	76	74
L01AD04	Streptozocin	445	447	318	247	285
L01AX	Andre alkyleringsmidler					
L01AX03	Temozolamid	2290	2668	3071	3699	4028
L01AX04	Dakarbazin	1391	1377	1432	1565	1751
L01B	Antimetabolitter					
L01BA	Folsyreanaloger					
L01BA01	Metotrexat ²⁾	3864	5412	5575	6644	6262
L01BA03	Raltitrexed	0,09	0,02	0,05	0,08	0,07
L01BA04	Pemetrexed	403	458	419	710	928
L01BB	Purinanaloger					
L01BB02	Merkaptopurin	2353	2319	3176	3154	3201
L01BB03	Thioguanin	159	155	112	145	116
L01BB04	Kladribin	4	3	4	1	3
L01BB05	Fludarabin	191	155	169	161	175
L01BB06	Klofarabin					0
L01BB07	Nelarabin				12	
L01BC	Pyrimidinanaloger					
L01BC01	Cytarabin	8691	7963	8561	8586	7901
L01BC02	Fluorouracil	38793	42165	43266	45448	44916
L01BC05	Gemcitabin	7255	9106	8679	10731	9714
L01BC06	Kapicitabin	102246	133191	161157	198429	207855
L01BC07	Azacididin					69
L01C	Plantealkaloider og andre naturprodukter					
L01CA	Vincaalkaloider og analoger					
L01CA01	Vinblastin	15	12	17	14	16
L01CA02	Vinkristin	11	12	12	12	13
L01CA03	Vindesin	0,19	0,16	0,30	0,28	0,35
L01CA04	Vinorelbin	184	231	402	479	438
L01CB	Podofyllotoksinderivater					
L01CB01	Etoposid	2940	3226	3044	2763	2764
L01CB02	Teniposid	14	16	12	9	16
L01CD	Taxaner					
L01CD01	Paklitaxel	1482	1553	1589	1945	1845
L01CD02	Docetaxel	641	690	805	837	860

1) Inkluderer også salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

2) Metotrexat tablett er klassifisert i L04AX03.

ATC gruppe L

ATC	ATC level name	gram of active ingredient/year				
		2005	2006	2007	2008	2009
L01CX	Andre plantealkaloider og naturprodukter					
L01CX01	Trabektedin				68	45
L01D	Cytotoksiske antibiotika og lignende substanser					
L01DA	Aktinomyciner					
L01DA01	Daktinomycin	0,21	0,19	0,14	0,12	0,15
L01DB	Antracykliner og lignende substanser					
L01DB01	Doxorubicin	456	480	505	486	527
L01DB02	Daunorubicin	33	44	36	38	44
L01DB03	Epirubicin	865	885	943	1069	1036
L01DB06	Idarubicin	2	3	2	2	3
L01DB07	Mitoxantron	14	14	14	16	17
L01DC	Andre cytotoksiske antibiotika					
L01DC01	Bleomycin ³⁾	50400	49950	55350	53700	56700
L01DC03	Mitomycin	21	20	29	29	29
L01X	Andre antineoplastiske midler					
L01XA01	Cisplatin	347	505	507	524	549
L01XA02	Karboplatin	4047	4319	4272	4284	4404
L01XA03	Oxaliplatin	828	1063	1361	1287	1255
L01XB01	Prokarbazin	390	505	400	358	305
L01XC02	Rituksimab	2366	3204	3848	4600	5406
L01XC03	Trastuzumab	841	2041	2352	2602	2807
L01XC04	Alemtuzumab	6		10	9	11
L01XC05	Gemtuzumab	0,05	0,02	0,11	0,02	0,01
L01XC06	Cetuksimab	451	851	905	1056	791
L01XC07	Bevacizumab	134	497	698	1069	1455
L01XC08	Panitumumab				10	69
L01XD03	Metylaminoevulinat	945	1042	1200	709	980
L01XD05	Temoporfin	0,02				
L01XE01	Imatinib	25422	30336	31884	35706	40662
L01XE02	Gefitinib	1065	390	90	90	98
L01XE03	Erlotinib	59	1179	2762	2965	3946
L01XE04	Sunitinib		160	594	849	933
L01XE05	Sorafenib		1142	2509	4010	4659
L01XE06	Dasatinib			189	342	442
L01XE07	Lapatinib				11208	10465
L01XE08	Nilotinib				963	2822
L01XE09	Temsirolimus				1	5
L01XE10	Everolimus					4
L01XX01	Amsakrin	42	61	47	43	44
L01XX02	Asparaginase ³⁾	8410	11710	7210	9430	6370
L01XX05	Hydroxykarbamid	188250	204350	220000	237200	257800
L01XX11	Estramustin	1008	616	980	1022	126
L01XX14	Tretinoin	62	105	81	80	67
L01XX16	Mitoguazon	434	389	296	318	
L01XX17	Topotekan	0,6	1,9	1,3	2	4
L01XX19	Irinotekan	1423	1504	1576	1801	1949
L01XX23	Mitotan	6000	11350	5750	10200	15350
L01XX24	Pegaspargase	34	75	45	330	1061
L01XX25	Beksaroten			23	473	750
L01XX32	Bortezomib	2	4	5	8	12
L01XX35	Anagrelide	59	56	63	68	75

3) Salg angitt i TU (tusen enheter) virkestoff/år

Sales given in TU (thousand units)/year

ATC gruppe L

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/year				
		2005	2006	2007	2008	2009
L02	Endokrin terapi	1818	1934	2045	2134	2174
L02A	Hormoner og beslektede substanser	520	551	577	603	617
L02AA	Østrogener	7	5	6	3	2
L02AA02	Polyøstradiolfosfat (6 mg)	7	5	6	3	2
L02AB	Progestogener	12	11	11	7	7
L02AB01	Megestrol (0,16 g) ¹⁾	11	10	10	7	7
L02AB02	Medroksyprogesteron (1 g)	1,1	1,2	1,0	0,3	0,0
L02AE	Gonadotropinfrigjørende hormonanaloger	501	535	560	593	608
L02AE01	Buserelin (0,11 mg depot implant/1,2 mg N)	12	12	12	11	10
L02AE02	Leuprorelin (0,134 mg depot inj.)	220	218	229	259	281
L02AE03	Goserelin (0,129 mg)	269	305	319	323	317
L02AE04	Triptorelin (0,134 mg)		0	0	0	0
L02B	Hormonantagonister og beslektede substanser	1298	1383	1468	1531	1557
L02BA	Antiøstrogener	432	380	354	326	315
L02BA01	Tamoxifen (20 mg) ¹⁾	425	370	344	314	303
L02BA03	Fulvestrant (8,3 mg)	7	10	10	12	12
L02BB	Antiandrogener	635	684	733	812	821
L02BB01	Flutamid (0,75 g)	28	23	21	18	17
L02BB03	Bikalutamid (50 mg)	607	661	712	794	804
L02BG	Enzymhemmere	231	319	381	393	421
L02BG03	Anastrozol (1 mg)	135	187	222	220	211
L02BG04	Letrozol (2,5 mg)	55	63	77	88	135
L02BG06	Eksemestan (25 mg)	41	69	82	85	75
L02BX	Andre hormonantagonister og beslektede substanser					
L02BX02	Degarelix					0
L03	Immunstimulerende midler	300	350	370	371	366
L03A	Immunstimulerende midler	300	350	370	371	366
L03AA02	Filgrastim (0,35 mg)	3	3	3	3	3
L03AA13	Pegfilgrastim (0,3 mg)	13	19	24	27	30
L03AB01	Naturlig interferon alfa ¹⁾					0,30
L03AB03	Interferon gamma (40 mcg)	0,70	0,82	0,81	0,81	0,64
L03AB04	Interferon alfa-2a (2 MU)	2	4	1	0	1
L03AB05	Interferon alfa-2b (2 MU)	9	7	4	3	2
L03AB07	Interferon beta-1a (4,3 mcg)	185	216	227	216	206
L03AB08	Interferon beta-1b (4 MU)	23	26	24	25	25
L03AB10	Peginterferon alfa-2b (7,5 mcg) ¹⁾	28	29	34	30	26
L03AB11	Peginterferon alfa-2a (26 mcg)	8	10	9	12	13
L03AX03	BCG vaksine (1,8 mg) ¹⁾	5	5	5	6	6
L03AX13	Glatiramer acetat (20 mg)	25	30	38	48	53

1) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

ATC gruppe L

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/year				
		2005	2006	2007	2008	2009
L04	Immunsuppressive midler	1847	2096	2294	2568	2704
L04A	Immunsuppressive midler	1847	2096	2294	2568	2704
L04AA	Selektive immunsuppressive midler	161	190	225	263	283
L04AA02	Muromonab-CD3 (5 mg)	0,03	0,02		0,00	0,00
L04AA06	Mycofenolsyre (2 g)	94	106	122	140	152
L04AA10	Sirolimus (3 mg) ¹⁾	6	7	6	5	5
L04AA13	Leflunomid (20 mg)	60	62	64	67	68
L04AA18	Everolimus (1,5 mg)	0,50	11	22	27	28
L04AA21	Efalizumab (10 mg)		4	7	9	1
L04AA23	Natalizumab (10 mg)		0,06	3	11	23
L04AA24	Abatacept (27 mg)			1	4	6
L04AB	Tumornekrosefaktor alfa (TNF-α)-hemmere	472	590	689	783	833
L04AB01	Etanercept (7 mg)	200	239	259	290	288
L04AB02	Infliximab (3,75 mg)	209	264	321	359	364
L04AB04	Adalimumab (2,9 mg) ¹⁾	63	87	109	134	181
L04AC	Interleukinhemmere	3	3	3	3	6
L04AC02	Basiliximab (40 mg)	0,01	0,02	0,06	0,06	0,06
L04AC03	Anakinra (0,1 g) ¹⁾	3	3	3	3	4
L04AC05	Ustekinumab					0
L04AC07	Tocilizumab					2
L04AD	Kalsineurinhemmere	235	235	243	250	257
L04AD01	Ciklosporin (0,25 g)	184	179	176	171	167
L04AD02	Tacrolimus (5 mg)	51	56	67	79	90
L04AX	Andre immunsuppressive midler	977	1078	1134	1269	1325
L04AX01	Azatioprin (0,15 g)	224	240	250	253	259
L04AX02	Thalidomid (0,1 g) ¹⁾	16	17	20	15	13
L04AX03	Metotrexat (2,5 mg) ¹⁾²⁾	737	821	864	999	1050
L04AX04	Lenalidomid (10 mg)			0,02	1,60	3,42

1) Omfatter også salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

2) Omfatter kun salg av tabletter. Parenterale preparater, se L01BA01

Muskler og skjelett

Musculo-skeletal system

I 2009 var salget av legemidler i ATC-gruppe M tilnærmet det samme som foregående år målt i antall DDD, mens omsetningen i kroner økte med 2 % og beløp seg til 612 millioner kroner (AUP).

Antiinflammatorisk og antireumatiske midler, ekskl. steroider (ATC gruppe M01A)

Salget av legemidler i ATC gruppe M01A målt i DDD har vært stabilt.

I 2009 hentet mer enn 815 000 individer ut minst en resept på legemidler i ATC gruppe M01A, viser tall fra Reseptregisteret. Dette er 15 000 færre enn i 2008. Kvinner utgjorde 55 % av brukerne.

Salget av piroxicam og flere andre NSAIDs har gått svakt tilbake som en konsekvens av den generelle diskusjonen om sikkerheten av NSAIDs i etterkant av at flere selektive Cox-2-hemmere (ATC gruppe M01AH - Coxiber) ble trukket fra markedet.

Diklofenak og ibuprofen, de to største legemidlene i gruppen, utgjorde til sammen 65 % av salget i ATC gruppe M01A målt i DDD.

Målt i DDD hadde ibuprofen en økning i salget på 4,6 %. Tilsvarende tall for 2008 var 13 %. Ibuprofen utgjorde 41 % av totalsalget i M01A. Reseptfritt salg utgjorde i 2009 57 % målt i DDD og andelen ibuprofen solgt utenom apotek av dette var 38 %. Se kommentarer om salg av legemidler utenom apotek side 16.

Ifølge Reseptregisteret var antallet som i 2009 fikk utlevert ibuprofen etter resept 211 000, 2600 flere enn i 2008. Antall som fikk utlevert diklofenak var 464 000 individer, 7000 færre enn i 2008.

Diskusjoner rundt effekt-dokumentasjonen har ført til en ytterligere nedgang i salget av glukosamin i 2009.

Sentralt virkende muskelrelaxerende midler (ATC gruppe M03B)

Karisoprodol (Somadril®) ble trukket fra markedet i Norge 1. mai 2008. Årsakene til tilbaketrekningen var sikkerheten ved bruk av dette legemidlet: fare for tilvenning, forgiftning og nedsatt evne til å kjøre bil. Det europeiske legemiddelkontoret har anbefalt tilbaketrekning av alle karisoprodol-produkter i EU.

Reseptregisteret viser at rundt 1100 personer i 2009 fikk minst en resept på karisoprodol i henhold til ordningen med godkjenningssritak.

Overall, the 2009 sales in this group, measured in DDDs, were approximately the same as in the preceding year, while the cost increased by 2% and amounted to 612 million NOK (pharmacy retail price).

Antiinflammatory and antirheumatic products, non-steroids (ATC group M01A)

Sales of drugs in ATC group M01A, measured in DDDs have been stable.

Data from the NorPD show that more than 815 000 individuals had at least one prescription dispensed in ATC group M01A in 2009. This is 15 000 less than in 2008. Women accounted for 55% of the users.

The sales of piroxicam and several other NSAIDs has had a reduction in sales as a consequence of the general discussion regarding NSAID safety following the withdrawal of several selective cox-2 inhibitors (coxibs, ATC group M01AH) from the market.

Diclofenac and ibuprofen, dominating the group, constituted together 65% of the sales in ATC group M01A as measured in DDDs.

Measured in DDDs, the sales of ibuprofen had an increase by 4.6%. The corresponding figure for 2008 was 13%. The sales of ibuprofen represented 41% of the total sales in M01A in DDDs. Sales of OTC ibuprofen represented 57% of total ibuprofen sales. The share of OTC-sales in non-pharmacy outlets was 38% in 2009. See the introduction section about OTC medicine sales outside pharmacies page 16.

According to NorPD the number of individuals having ibuprofen dispensed in 2009 was 211 000, 2600 more than in 2008. The number of individuals having at least one prescription of diclofenac dispensed was 464 000, 7000 less than in 2008.

Following a discussion of the efficacy documentation, sales of glucosamine have had a further decline in 2009.

Muscle relaxants, centrally-acting agents (ATC group M03B)

Carisoprodol (Somadril®) was withdrawn from the Norwegian market on May 1st 2008. The reason was the safety profile of the drug i.e. addiction potential, poisoning and impaired driving ability. The European Medicines Agency (EMA) has recommended that all carisoprodol products should be withdrawn from the market in EU.

The NorPD show that the number of users of carisoprodol (non-licensed products) in 2009 was about 1100.

Midler til behandling av bensykdommer (ATC gruppe M05)

Bisfosfonater brukes hovedsaklig til behandling av osteoporose. Salget av bisfosfonater målt i DDD er stabilt.

Målt i DDD utgjør alendronsyre 95 % av salget. I 5-årsperioden 2005-2009 har omsetningen målt i kroner sunket kraftig. Årsaken er generisk konkurranse for alendronsyre og inklusjon i trinnprissystemet. Salget av bisfosfonater beløp seg i 2009 til 77 millioner kroner (AUP). Dette var 63 % lavere enn i 2005 da omsetningen var på sitt høyeste.

Tall fra Reseptregisteret viser at nær 57 000 personer hentet ut minst én resept på bisfosfonater i løpet av 2009, nær 90 % av disse var kvinner. Dette er tilnærmet sammen antall som i 2008.

Drugs for treatment of bone diseases (ATC group M05)

The major use of the bisphosphonates is treatment of osteoporosis. Sales of bisphosphonates were stable measured in DDDs.

Measured in DDDs, alendronic acid constitutes 95% of the sales. In the period 2005 to 2009 the sales measured in NOK have had a strong decrease. The reason for this is introduction of generic alternatives for alendronic acid and inclusion in the graded price model. In 2009 the sales of bisphosphonates totaled 77 million NOK (pharmacy retail price). This is 63% less than in 2005 when the sales were highest.

Data from the NorPD show that nearly 57 000 individuals had at least one bisphosphonate prescription dispensed during 2009, almost 90% were women. The numbers are similar to 2008.

**Hovedinndeling i ATC gruppe M - Muskler og skjelett/
Main ATC levels in M - Musculo-skeletal system**

M01	Antiinflammatoriske og antireumatiske midler ¹⁾ / Antiinflammatory and antirheumatic products ¹⁾
M02	Preparater ved muskel- og leddsmerter, topikale Topical products for joint and muscular pain
M03	Muskelrelakserende midler/Muscle relaxants
M04	Giktmidler/Antigout preparations
M05	Midler til behandling av bensykdommer/Drugs for treatment of bone diseases

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe M - Muskler og skjelett
Sales per ATC 3rd level for ATC group M - Musculo-skeletal system

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2005	2006	2007	2008	2009
M01A	Antiinflammatory and antirheumatic products, non-steroids ¹⁾	423,8	394,9	398,7	415,3	429,3
M01C	Specific antirheumatic agents	0,9	0,8	0,6	0,5	0,5
M02A	Topical products for joint and muscular pain	32,1	33,7	35,8	36,6	39,0
M03A	Muscle relaxants, peripherally acting agents	33,3	37,9	37,1	43,7	45,3
M03B	Muscle relaxants, centrally acting agents	52,0	50,3	34,7	10,6	6,9
M04A	Antigout preparations	12,8	14,9	15,2	14,9	14,5
M05B	Drugs affecting bone structure and mineralization	205,4	135,3	88,6	78,4	76,8

1) Se også ATC gruppe N02B
See also ATC group N02B

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
M01	Antiinflammatoriske og antireumatiske midler	44,10	45,34	46,47	46,29	46,02
M01A	Antiinflammatoriske og antireumatiske midler, ekskl. steroider	44,03	45,28	46,45	46,27	46,00
M01AB	Eddiksyrederivater og lignende substanser	9,42	10,36	11,21	12,50	12,45
M01AB01	Indometacin (0,1 g)	0,41	0,41	0,38	0,39	0,31
M01AB02	Sulindak (0,4 g)	0,07	0,07	0,06	0,05	0,02
M01AB05	Diklofenak (0,1 g)	7,68	8,69	9,60	10,89	10,96
M01AB15	Ketorolak (30 mg)	0,02	0,02	0,02	0,02	0,03
M01AB16	Aceklofenak (0,2 g)	0,08	0,00			
M01AB55	Diklofenak, kombinasjoner	1,16	1,18	1,15	1,15	1,13
M01AC	Oxikamer	6,29	6,54	5,71	3,82	3,46
M01AC01	Piroxikam (20 mg)	4,52	4,74	3,97	2,12	1,89
M01AC06	Meloxicam (15 mg)	1,77	1,80	1,75	1,70	1,57
M01AE	Propionsyrederivater	19,80	20,89	22,25	23,44	23,93
M01AE01	Ibuprofen (1,2 g)	14,10	15,30	16,78	18,18	18,77
M01AE02	Naproxen (0,5 g)	4,63	4,50	4,39	4,22	4,17
M01AE03	Ketoprofen (0,15 g)	1,05	1,05	1,04	1,00	0,96
M01AE14	Dexibuprofen (0,8 g)	0,02	0,03	0,04	0,04	0,03
M01AG	Fenamater	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01
M01AG02	Tolfenamtsyre (0,3 g)	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01
M01AH	Coxiber	3,85	1,44	1,46	1,31	1,21
M01AH01	Celecoxib (0,2 g)	2,19	0,70	0,64	0,51	0,45
M01AH03	Valdecoxib (10 mg)	0,25				
M01AH04	Parecoxib (60 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
M01AH05	Etoricoxib (60 mg)	1,40	0,74	0,82	0,80	0,76
M01AX	Andre antiinflammatoriske og antireumatiske midler, ikke-steroider	4,65	6,03	5,80	5,18	4,94
M01AX01	Nabumeton (1 g)	0,87	0,82	0,80	0,74	0,63
M01AX05	Glukosamin (1,5 g) ¹⁾	3,79	5,21	5,00	4,44	4,31
M01C	Spesifikke antireumatiske midler	0,07	0,06	0,02	0,02	0,02
M01CB	Gullforbindelser	0,07	0,06	0,02	0,02	0,02
M01CB01	Natriumaurotiomalat (2,4 mg)	0,04	0,03			
M01CB03	Auranofin (6,0 mg)	0,03	0,03	0,02	0,02	0,02

1) Inkluderer kun salg av preparater med markedsføringsstillatelse i Norge. Har tidligere vært omsatt i blant annet helsekostbutikker som kosttilskudd.

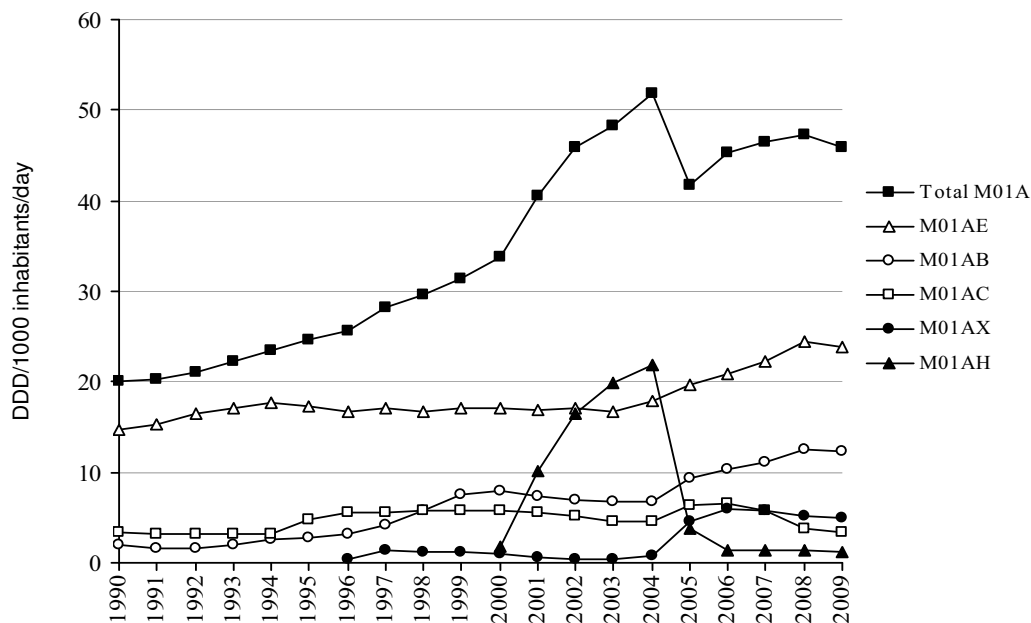
Fylkesvis salg av antiinflammatoriske og antireumatiske midler (M01) i 2009 angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn¹⁾

Sales per county of antiinflammatory and antirheumatic products (M01) in 2009 given in DDD/1000 inhabitants/day

	Total M01
Østfold	54,8
Akershus	41,6
Oslo	41,1
Hedmark	49,2
Oppland	57,9
Buskerud	54,6
Vestfold	51,1
Telemark	53,1
Aust-Agder	46,7
Vest-Agder	52,2
Rogaland	42,5
Hordaland	42,9
Sogn og Fjordane	45,6
Møre og Romsdal	41,7
Sør-Trøndelag	36,4
Nord-Trøndelag	50,2
Nordland	48,5
Troms	46,0
Finnmark	45,9
Hele landet	46,0

Salg av antiinflammatoriske og antireumatiske midler, ekskl. steroider (M01A) 1990 - 2009

Sales of antiinflammatory and antirheumatic products, non-steroids (M01A) 1990 - 2009

1) Salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger blir registrert på fylket der firmaet er registrert. Det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet. I Østfold har dette gitt en større økning i salget enn i andre fylker.

ATC	ATC level name	grams/1000 inhabitants/year				
		2005	2006	2007	2008	2009
M02	Preparater ved muskel- og leddsmerter, topikale	4939	5216	5669	5793	5937
<i>M02A</i>	<i>Preparater ved muskel- og leddsmerter, topikale</i>	<i>4939</i>	<i>5216</i>	<i>5669</i>	<i>5793</i>	<i>5937</i>
M02AA	Ikke-steroid antiinflammatoriske midler til lokalt bruk	4379	4726	5204	5391	5584
M02AC	Preparater med innhold av salisylsyrederivater	560	490	465	402	353

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
M03	Muskelrelakserende midler					
<i>M03B</i>	<i>Sentralt virkende muskelrelakserende midler</i>	<i>2,74</i>	<i>2,60</i>	<i>1,83</i>	<i>0,67</i>	<i>0,57</i>
M03BA02	Karisoprodol (1,4 g)	2,25	2,11	1,32	0,17	
M03BX01	Baklofen (50 mg O)	0,49	0,49	0,51	0,50	0,57
M04	Giktmidler¹⁾	2,93	3,06	2,98	3,29	3,35
<i>M04A</i>	<i>Giktmidler</i>	<i>2,93</i>	<i>3,06</i>	<i>2,98</i>	<i>3,29</i>	<i>3,35</i>
M04AA01	Allopurinol (0,4 g)	2,55	2,67	2,58	2,86	2,89
M04AB01	Probenecid (1,0 g)	0,25	0,25	0,25	0,26	0,26
M04AC01	Kolchicin (1 mg) ¹⁾	0,13	0,14	0,15	0,17	0,19
M05	Midler til behandling av ben- sykdommer	9,03	9,48	9,76	9,70	9,49
<i>M05B</i>	<i>Midler med effekt på benstruktur og mineralisering</i>	<i>9,03</i>	<i>9,48</i>	<i>9,76</i>	<i>9,70</i>	<i>9,49</i>
M05BA	Bisfosfonater²⁾	8,90	9,38	9,68	9,62	9,43
M05BA01	Etidronsyre (0,4 g O)	0,02	0,02	0,01	0,01	0,01
M05BA02	Klodronsyre (1,6 g O/1,5 g P)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
M05BA03	Pamidronsyre (60 mg P)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
M05BA04	Alendronsyre (10 mg O)	7,87	8,23	9,19	9,20	9,05
M05BA06	Ibandronsyre (5 mg O/6 mg P)	0,06	0,32	0,19	0,17	0,14
M05BA07	Risedronsyre (5 mg)	0,93	0,80	0,27	0,23	0,22
M05BA08	Zoledronsyre (4 mg)	0,01	0,01	0,01	0,00	0,01
M05BB	Bisfosfonater, kombinasjoner	0,13	0,11	0,09	0,08	0,06
M05BB01	Etidronsyre og kalsium, sekvensielle (0,4 g etidronsyre)	0,13	0,11	0,09	0,08	0,06

1) Salg av apotekpreparater

2) DDD for bisfosfonatene er basert på ulike indikasjoner. DDDs for bisphosphonates are based on different indications

Fylkesvis salg av midler med effekt på benstruktur og mineralisering (M05B) i 2009¹⁾

Sales per county of drugs affecting bone structure and mineralization (M05B) in 2009

	DDD/1000 inhab./day
Østfold	13,5
Akershus	7,2
Oslo	6,7
Hedmark	11,0
Oppland	10,4
Buskerud	9,7
Vestfold	8,4
Telemark	10,7
Aust-Agder	7,3
Vest-Agder	11,6
Rogaland	7,4
Hordaland	9,5
Sogn og Fjordane	13,4
Møre og Romsdal	13,8
Sør-Trøndelag	8,8
Nord-Trøndelag	13,3
Nordland	11,2
Troms	10,4
Finnmark	5,9
Hele landet	9,5

1) Salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger blir registrert på fylket der firmaet er registrert.

Det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet. I Østfold har dette gitt en større økning i salget enn i andre fylker.

Nervesystemet

Nervous system

Gruppen omfatter blant annet smertestillende midler, sovemidler, midler til behandling av angst, depresjoner samt andre psykiske lidelser og avhengighetslidelser.

Smertestillende midler (ATC gruppe N02)

Gruppen er inndelt i opioider – morfinlignende legemidler (N02A), andre analgetika og antipyretika (N02B) og migrenemidler (N02C).

I gruppen opioider (N02A) øker salget av tramadol og oksykodon mest. Kombinasjoner som inneholder kodein og paracetamol (Paralgin forte®, Pinex forte®), er legemidlene som selges mest i gruppen og utgjorde 60 % av totalt antall DDD in 2009.

Reseptregisteret viser at 487 000 personer, 10 % av befolkningen, fikk utlevert et legemiddel i gruppen opioider i 2009. De fleste får en engangsutlevering av et lite antall tabletter.

Salget av andre smertestillende midler som er klassifisert i ATC gruppe N02B, domineres av paracetamol (N02BE01). Salget av paracetamol økte med 20 % i perioden 2005 til 2009. Økningen i salget skyldes økt salg av reseptpliktige pakninger, mens salget av reseptfrie pakninger har vært tilnærmet uforandret i 5-årsperioden. Reseptfrie pakninger utgjorde 54 % av totalt antall doser av paracetamol i 2009. Se kommentar om reseptfrie legemidler, side 16.

NSAIDs (ATC gruppe M01A) brukes også til behandling av smerter, og salget av smertestillende midler i ATC gruppe N02 må sees sammen med disse, se side 86.

Antipsykotika (ATC gruppe N05A)

Legemidlene i denne gruppen har flere bruksområder avhengig av dosering bl.a. ved psykotiske tilstander som f. eks. schizofreni. Salget målt i DDD har vært relativt stabilt over tid, se figur s 103. Flere nyere legemidler i denne gruppen har mistet patentbeskyttelse og er inkludert i trinnprissystemet (risperidon, olanzapin, quetiapin). Dette har ført til at omsetningen i kroner også i 2009 er redusert, se tabell side 94.

Anxiolytika (ATC gruppe N05B)

For angstdempende legemidler har forbruket de siste årene vært stabilt. Gruppen omfatter i hovedsak diazepam (Valium®, Vival®, Stesolid®) og oxazepam (Sobril®, Alopam®). Tall fra Reseptregisteret viser at 282 000 personer,

The group includes analgesics, hypnotics, anxiolytics, antidepressants and other medicines for the treatment of mental and addictive disorders.

Analgesics (ATC group N02)

The group is divided into opioids - morphine and similar drugs (N02A), other analgesics and antipyretics (N02B) and anti-migraine medicines (N02C).

In the opioid group (N02A) the sales of tramadol and oxycodone had the largest increase. Fixed combinations of paracetamol and codeine (Paralgin forte® and Pinex forte®) constitute the majority of sales in number of DDDs in the group and accounted for 60% of the total sales in 2009.

Data from the Norwegian Prescription Database (NorPD) show that nearly 487 000 individuals, 10% the population, had an opioid dispensed in 2009. Most individuals have a small amount of tablets dispensed once.

The sales of other analgesics are dominated by paracetamol (N02BE01). The sales of paracetamol increased by 22% in the period 2005 to 2009. The increase is caused by increased sales of prescription only packages, while sales of OTC packages have been relatively constant during the 5 year's period. OTC packages accounted for 54% of the total number of DDDs of paracetamol in 2009. See also comments on sales of OTC analgesics, page 16.

NSAIDs (ATC group M01A) are also used in the treatment of pain, and the sales of analgesics in N02 should be considered together with this group, see page 86.

Antipsychotics (ATC group N05A)

Drugs in this group can be used for various indications depending on the dosage, e.g. for the treatment of psychotic conditions such as schizophrenia. Sales measured in DDD have been relatively stable over time, see figure p. 103. Several newer drugs in this group now have generic alternatives and are included in the graded pricing model (risperidone, olanzapine, quetiapine). This has led to a decrease in sales measured in NOK also in 2009, see table p. 94.

Anxiolytics (ATC group N05 B)

Consumption of anxiolytics has been stable during recent years. The most frequently used substances in this group are diazepam and oxazepam.

3 000 færre enn i 2008, hentet ut minst én resept på et angstdempende legemiddel i 2009. Kvinner utgjorde 65 %.

Hypnotika og sedativa (ATC gruppe N05C)

Tall fra Reseptregisteret viser at 406 000 personer, 9000 flere enn i 2008, hentet ut minst én resept på et sovemiddel i 2009, Andelen kvinner var 65 %.

I 2009 var salget av sovemidler stabilt i forhold til 2008. Etter noen år med jevn økning har forbruket de sist tre årene flatet ut. I et lengre perspektiv har imidlertid økningen vært betydelig, se figur s. 103.

Økningen utgjøres i hovedsak av zopiklon (Imovane®). Sovemidlene zopiklon og zolpidem (Stilnoct®) har en noe annen kjemisk struktur enn benzodiazepinene, men tilsvarende virkninger og bivirkninger og betegnes ofte som z-hypnotika. I 2009 utgjorde salget av z-hypnotika 77 % av totalt antall solgte DDD av sovemidler.

Salget av legemidler med virkestoffet melatonin er også inkludert i gruppen sovemidler. Melatonin er klassifisert i reseptgruppe C som betyr at dette ikke er regnet som vanedannende. Melatonin avviker fra de andre sovemidlene når det gjelder virkningsmekanisme. I 2009 utgjorde salget av melatonin 8 % av sovemidler målt i DDD. Det meste av salget har hittil vært produkter uten markedsføringstillatelse.

Antidepressiva (ATC gruppe N06A)

Reseptregisteret viser at 292 000 personer hentet ut minst ett legemiddel mot depresjon i 2009, andelen kvinner var 65 %. I den siste treårsperioden har dette tallet holdt seg relativt konstant.

I 2009 økte salget av antidepressiva målt i DDD med 2 % i forhold til 2008. Det har vært en nedgang i salget målt i kroner i 5-årsperioden. Hovedårsaken er tiltak iverksatt av myndighetene for å redusere utgiftene til legemidler på blå resept. Indeksprissystemet, og senere trinnprismodellen, har medført en betydelig prisreduksjon på legemidler som har mistet patentbeskyttelsen og fått generisk konkurranse.

Salget av escitalopram (Cipralextm) økte med 9 % i 2009, og utgjorde en andel på 33 % av alle antidepressiva målt i DDD. Målt i kroner utgjorde escitalopram i 2009 47 % av salget i ATC-gruppe N06A. Escitalopram er blant de 10 meste solgte reseptbelagte legemidler i Norge rangert etter omsetning i kroner.

Salget av legemidler som har generisk konkurranse (citalopram, paroxetin, sertralin, venlafaxin) har en nedgang i salget i forhold til escitalopram som fortsatt

Data from the NorPD show that 282 000 individuals had at least one prescription of an anxiolytic dispensed in 2009, of which 65% were women.

Hypnotics and sedatives (ATC group N05C)

Data from the NorPD show that 406 000 individuals, 9000 more than in 2008, had at least one prescription of a hypnotic dispensed in 2009. 65% were women.

In 2009 the sales of hypnotics were stable compared to 2008. After some years with steady increase, consumption over the last three years has levelled out. However, over time the consumption has had a considerable increase, see figure p. 103.

The increase is principally caused by zopiclone (Imovane®). The hypnotics zopiclone and zolpidem (Stilnoct®) have a slightly different structure than the benzodiazepines, but equal action and adverse effects and they are often named z-hypnotics. In 2009 the z-hypnotics constituted 77% of the total number of DDD of hypnotics.

Sales of melatonin are also included in the group hypnotics. Melatonin is not, as opposed to the other substances in this group, regarded to have addictive properties. Melatonin deviates from the other hypnotics regarding mode of action. In 2009 sales constituted 8% of the total sales of hypnotics measured in DDD. Most of the sales have been products without Marketing Authorisation.

Antidepressants (ATC group N06A)

Data from the NorPD show that 292 000 individuals had at least one antidepressant prescription dispensed in 2009, women accounted for 65%. During the last three-year period the number of patients using antidepressants has remained unchanged.

In 2009 the sales of antidepressants increase by 2 % compared to 2008. It has been a decrease in sales as measured in NOK over the 5-year's period. The main reason is the efforts from the authorities to reduce reimbursement costs. The index group pricing system, and later the graded price model has led to an extensive price reduction on antidepressants not covered by patent protection and where cheaper generic alternatives are available.

The sales of escitalopram (Cipralextm) increased by 9 % in 2009 and accounted for 33% of all antidepressants measured in DDDs. In 2009 escitalopram had a share of 47% of the ATC group N06A measured in NOK. Escitalopram is included in the list of top 10 ranked prescription drugs according to sales.

The sales of cheaper antidepressants where generic alternatives are available (i.e. citalopram, paroxetin, sertralin and venlafaxine) had decreased sales

har patentbeskyttelse.

Midler mot ADHD (ATC gruppe N06BA)

I likhet med mange andre vestlige land har forbruket av sentralstimulerende legemidler brukt ved ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder) i Norge økt kraftig de senere år. I løpet av perioden 1996 til 2009 har forbruket økt fra 0,3 til 6,5 DDD/1000 innbyggere/døgn. I 2009 økte salget målt i doser med 10 % i forhold til 2008.

Tall fra Reseptregisteret viser at 27 000 personer fikk utlevert et legemiddel i denne gruppen i 2009. Sju av ti var gutter/menn. Legemidlene i gruppen brukes også mot narkolepsi.

Midler mot demens (ATC gruppe N06D)

Legemidler til behandling av demens kom på markedet i Norge i perioden 1998-2000. Etter en periode med økning i salget, har salget de siste årene vært stabilt målt i DDD.

Tall fra Reseptregisteret viser at 13 300 personer fikk utlevert et demenslegemiddel i 2009. andelen kvinner var 62 %. Dette tallet inkluderer imidlertid ikke personer på institusjoner.

compared to escitalopram that still is patent protected.

Drugs for the treatment of ADHD (ATC group N06BA)

As in many western countries the consumption of centrally acting sympathomimetics for the treatment ADHD (Attention Deficit Hyperactivity Disorder) has had a strong increase in the last years. In the period 1996 to 2009 consumption increased from 0.3 to 6.5 DDD/1000 inhabitants/day. In 2009, sales measured in DDDs increased with 10% compared to 2008.

According to data from NorPD, almost 25 000 individuals had at least one drug from this group dispensed in 2009. Seven out of ten were male. Drugs in this group are also indicated for treatment of narcolepsy.

Anti-dementia drugs (ATC group N06D)

Agents for treatment of dementia were marketed in Norway in the period 1998-2000. After a period with increased sales of these products, the sales measured in DDDs have been stable over the last years.

Data from the NorPD show that nearly 13 300 individuals had a prescription of anti-dementia drugs dispensed in 2009, women accounted for 62% of those been treated. This figure does not include individuals in institutions.

Hovedinndeling i ATC gruppe N - Nervesystemet/Main ATC levels in N - Nervous system

N01	Anestetika/Anesthetics
N02	Analgetika ¹⁾ /Analgesics ¹⁾
N03	Antiepileptika/Antiepileptics
N04	Antiparkinsonmidler/Anti-parkinson drugs
N05	Psykoletika/Psycholeptics
N06	Psykoanaleptika/Psychoanaleptics
N07	Andre midler med virkning på nervesystemet/Other nervous system drugs

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe N - Nervesystemet

Sales per ATC 3rd level for ATC group N - Nervous system

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2005	2006	2007	2008	2009
N01A	Anesthetics, general	60,9	57,1	57,8	59,5	62,1
N01B	Anesthetics, local	57,2	59,2	59,4	63,7	67,8
N02A	Opioids	371,0	391,9	404,7	407,3	421,3
N02B	Other analgesics and antipyretics ¹⁾	325,9	351,2	377,1	382,0	405,9
N02C	Antimigraine preparations	291,1	253,1	231,8	232,8	235,5
N03A	Antiepileptics	332,4	345,0	379,8	387,7	402,1
N04A	Anticholinergic agents	3,0	2,7	2,8	1,9	1,8
N04B	Dopaminergic agents	90,1	102,3	120,9	128,0	133,2
N05A	Antipsychotics	475,5	494,4	506,1	351,1	309,6
N05B	Anxiolytics	113,6	116,5	121,6	116,7	122,9
N05C	Hypnotics and sedatives	135,8	150,5	155,3	152,4	174,8
N06A	Antidepressants	552,1	492,6	478,5	398,5	385,6
N06B	Psychostimulants, agents used for ADHD and nootropics	114,1	126,3	149,3	165,8	172,4
N06D	Anti-dementia drugs	162,9	165,8	153,5	141,8	131,2
N07A	Parasympathomimetics	1,9	2,0	1,9	1,9	1,9
N07B	Drugs used in addictive disorders ²⁾	213,5	257,3	343,3	384,2	437,6
N07X	Other nervous system drugs	7,8	8,2	9,4	9,1	9,9

1) Se også ATC gruppe M01/See also ATC group M01

2) Omfatter bare legemidler med markedsføringstillatelse i Norge

ATC gruppe N

ATC	ATC level name	ml/1000 inhabitants/year				
		2005	2006	2007	2008	2009
N01	Anestetika					
N01A	Generelle anestetika					
N01AB	Halogenerte hydrokarboner	835	820	773	779	729
N01AB06	Isofluran	122	125	140	128	120
N01AB07	Desfluran	137	124	88	98	125
N01AB08	Sevofluran	576	571	545	553	484

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
N01AF	Barbiturater, usammensatte	0,08	0,07	0,07	0,07	0,07
N01AF03	Tiopental (0,5 g) ¹⁾	0,08	0,07	0,07	0,07	0,07

ATC	ATC level name	gram of active ingredient/year				
		2005	2006	2007	2008	2009
N01AH	Opioidanestetika	536	553	544	612	646
N01AH01	Fentanyl	147	146	145	149	146
N01AH02	Alfentanil	186	186	148	173	177
N01AH03	Sufentanil	1,20	1,03	1,15	0,97	0,98
N01AH06	Remifentanil	202	220	250	289	322
N01AX	Andre generelle anestetika	171310	179272	169715	205384	223674
N01AX03	Ketamin	6455	7065	6646	7409	7923
N01AX10	Propofol	164855	172207	163069	197975	215751

ATC	ATC level name	ml/1000 inhabitants/year				
		2005	2006	2007	2008	2009
N01B	Lokalanestetika					
N01BB	Amider	6342	6367	6504	6632	6776
N01BB01/51	Bupivakain	1297	1275	1308	1298	1330
N01BB02/52	Lidokain	3941	3998	4023	4060	3942
N01BB03	Mepivakain	83	75	69	67	64
N01BB09	Ropivakain	343	347	405	486	604
N01BB10	Levobupivakain	9	7	1		
N01BB54	Prilokain, kombinasjoner	119	113	114	113	116
N01BB58	Artikaine, kombinasjoner	550	552	584	608	720

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
N02	Analgetika	52,62	54,23	55,99	57,66	58,68
N02A	Opioider	19,62	19,95	20,04	20,54	20,57
N02AA	Opiumsalkaloider	15,22	15,28	15,11	15,17	15,03
N02AA01	Morfin (0,03 g P/0,1 g O) ²⁾	1,48	1,42	1,31	1,34	1,34
N02AA03	Hydromorfon (20 mg O)	0,01	0,02	0,01	0,01	0,01
N02AA05	Oksykodon (75 mg)	0,82	1,00	1,12	1,29	1,49
N02AA55	Oksykodon, kombinasjoner					0,01
N02AA59	Kodein og paracetamol	12,90	12,84	12,66	12,53	12,18

1) No official DDDs are assigned. The DDD used in the table is a national DDD for Norway

2) Inkluderer også salg av sentralt produserte preparater og råvaresalg til apotek

ATC gruppe N

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
N02AB	Fenylpiperidinderivater	1,08	1,15	1,20	1,31	1,29
N02AB01	Ketobemidon (50 mg)	0,15	0,14	0,14	0,14	0,13
N02AB02	Petidin (0,4 g)	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
N02AB03	Fentanyl (1,2 mg TD/0,6 mg SL)	0,89	0,97	1,03	1,13	1,12
N02AC	Difenylpropylaminderivater	1,02	0,93	0,82	0,74	0,64
N02AC54	Dekstropropoksyfen, kombinasjoner	1,02	0,93	0,82	0,74	0,64
N02AD	Benzomorfanderivater	0,00				
N02AD01	Pentazocin (0,2 g)	0,00				
N02AE	Oripavinderivater	0,37	0,40	0,41	0,48	0,54
N02AE01	Buprenorfin (1,2 mg)	0,37	0,40	0,41	0,48	0,54
N02AG	Opioider i kombinasjon med spasmolytika	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08
N02AG01	Morfin og spasmolytika	0,02	0,02	0,03	0,03	0,03
N02AG02	Ketobemidon og spasmolytika	0,05	0,05	0,06	0,05	0,05
N02AX	Andre opioider	1,86	2,12	2,43	2,76	2,99
N02AX02	Tramadol (0,3 g)	1,86	2,12	2,43	2,76	2,99

Fylkesvis salg av opioider (N02A)¹⁾ i 2009 angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn²⁾		
Sales per county of opioids (N02A) ¹⁾ in 2009 given in DDD/1000 inhabitants/day		
	N02AA59	Totalt N02A¹⁾
Østfold	19,0	30,1
Akershus	11,1	17,3
Oslo	12,8	20,6
Hedmark	10,5	18,9
Oppland	11,0	20,6
Buskerud	15,2	25,5
Vestfold	11,3	21,2
Telemark	10,5	21,5
Aust-Agder	15,3	24,6
Vest-Agder	13,8	26,9
Rogaland	11,4	18,9
Hordaland	11,8	18,5
Sogn og Fjordane	9,4	14,7
Møre og Romsdal	12,3	19,8
Sør-Trøndelag	10,7	16,8
Nord-Trøndelag	11,1	18,7
Nordland	10,4	19,9
Troms	9,9	18,5
Finnmark	14,0	21,9
Hele landet	12,2	20,4

1) Inkl. kun legemidler med markedsføringstillatelse i Norge.

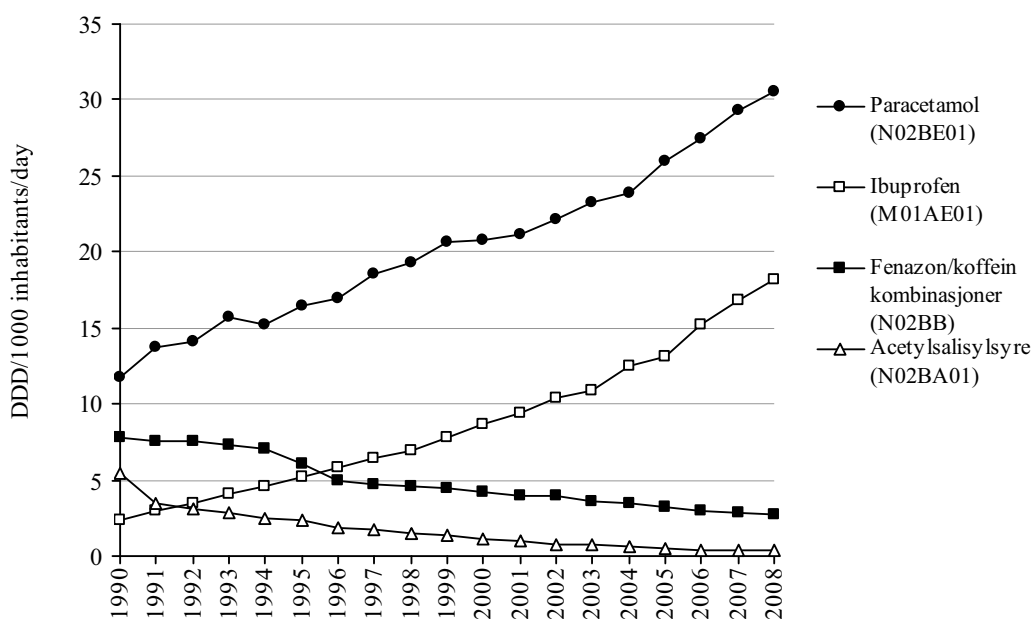
2) Salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger blir registrert på fylket der firmaet er registrert.

Det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet. I Østfold har dette gitt en større økning i salget enn i andre fylker.

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
N02B	Andre analgetika og antipyretika	29,78	30,89	32,51	33,55	34,61
N02BA01	Acetylsalisylsyre (3 g) ¹⁾	0,49	0,43	0,38	0,36	0,32
N02BA11	Diflunisal (0,75 g)	0,06	0,03			
N02BB51	Fenazon, kombinasjoner (3 g)	3,23	2,96	2,83	2,70	2,46
N02BE01	Paracetamol (3 g) ²⁾	26,01	27,47	29,29	30,49	31,83
N02BE05	Propacetamol (6 g)	0,00	0,00			

Salg av smertestillende midler, omfatter både reseptfrie og reseptbelagte pakninger 1990 - 2009

Sales of analgesics also sold without prescription 1990 - 2009 (total sales)

1) Acetylsalisylsyrepreparater godkjent brukt som tromboseprofylakse er klassifisert i B01AC, og følgelig ikke inkludert her.

Acetylsalicylic acid products intended for use in thrombosis prophylaxis are classified in B01AC, and accordingly not included in this table.

2) Eksklusive kombinasjoner med paracetamol (N02AA59)

Fylkesvis salg av andre analgetika og antipyretika (N02B) i 2009¹⁾	
Sales per county of other analgesics and antipyretics (N02B) in 2009	
	DDD/1000 inhab./day
Østfold	46,5
Akershus	27,2
Oslo	28,3
Hedmark	44,4
Oppland	44,0
Buskerud	36,8
Vestfold	40,9
Telemark	49,0
Aust-Agder	37,2
Vest-Agder	36,3
Rogaland	28,9
Hordaland	29,0
Sogn og Fjordane	30,9
Møre og Romsdal	35,3
Sør-Trøndelag	32,5
Nord-Trøndelag	43,3
Nordland	37,2
Troms	34,0
Finnmark	34,5
Hele landet	34,6

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
N02C	Migrenemidler	3,22	3,39	3,45	3,58	3,50
N02CA	Sekalealkaloider	0,06	0,05	0,05	0,04	0,04
N02CA52/72	Ergotamin, sammensatte preparater	0,06	0,05	0,05	0,04	0,04
N02CC	Selektive serotonin (5HT₁) agonister	2,89	3,06	3,13	3,26	3,19
N02CC01	Sumatriptan (50 mg O/6 mg P/ 20 mg N)	1,31	1,38	1,35	1,41	1,45
N02CC02	Naratriptan (2,5 mg O)	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05
N02CC03	Zolmitriptan (2,5 mg O)	0,59	0,63	0,68	0,74	0,66
N02CC04	Rizatriptan (10 mg)	0,46	0,50	0,54	0,55	0,53
N02CC05	Almotriptan (12,5 mg)	0,07	0,09	0,08	0,08	0,08
N02CC06	Eletriptan (40 mg O)	0,40	0,42	0,42	0,42	0,41
N02CX	Andre migrenemidler	0,27	0,27	0,28	0,27	0,28
N02CX02	Klonidin (0,1 mg)	0,27	0,27	0,28	0,27	0,28

1) Salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger blir registrert på fylket der firmaet er registrert.

Det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet. I Østfold har dette gitt en større økning i salget enn i andre fylker.

ATC gruppe N

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
N03	Antiepileptika	10,15	11,10	12,08	13,45	13,90
N03A	Antiepileptika	10,15	11,10	12,08	13,45	13,90
N03AA	Barbiturater og derivater	0,85	0,82	0,76	0,72	0,69
N03AA02	Fenobarbital (0,1 g)	0,85	0,82	0,76	0,72	0,69
N03AB	Hydantoinderivater	0,60	0,56	0,51	0,48	0,44
N03AB02	Fenytoin (0,3 g)	0,60	0,56	0,51	0,48	0,44
N03AB05	Fosfenytoin (0,45 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
N03AE	Benzodiazepinderivater	0,72	0,71	0,70	0,70	0,70
N03AE01	Klonazepam (8 mg)	0,72	0,71	0,70	0,70	0,70
N03AF	Karboksamidderivater	2,54	2,49	2,42	2,35	2,25
N03AF01	Karbamazepin (1 g)	2,15	2,06	1,97	1,88	1,77
N03AF02	Oxkarbazepin (1 g) ¹⁾	0,38	0,43	0,45	0,47	0,47
N03AF03	Rufinamid (1,4 g)			0,00	0,01	0,01
N03AF04	Eslikarbazepin (0,8 g)					0,00
N03AG	Fettsyrederivater	1,52	1,56	1,60	1,64	1,69
N03AG01	Valproinsyre (1,5 g)	1,50	1,54	1,58	1,63	1,67
N03AG04	Vigabatrin (2 g)	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
N03AX	Diverse antiepileptika	3,93	4,97	6,09	7,55	8,13
N03AX09	Lamotrigin (0,3 g)	1,78	2,21	2,59	2,95	3,17
N03AX10	Felbamat (2,4 g)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
N03AX11	Topiramet (0,3 g)	0,26	0,29	0,29	0,30	0,30
N03AX12	Gabapentin (1,8 g)	0,86	0,82	0,80	1,12	1,44
N03AX14	Levetiracetam (1,5 g)	0,44	0,53	0,64	0,78	0,89
N03AX15	Zonisamid (0,2 g)		0,03	0,07	0,08	0,11
N03AX16	Pregabalin (0,3 g O)	0,59	1,09	1,70	2,32	2,20
N03AX17	Stiripentol (1 g)					0,00
N03AX18	Lacosamid (0,3 g)					0,01
N04	Antiparkinsonmidler	2,96	3,04	3,13	3,15	3,39
N04A	Antikolinergika	0,34	0,27	0,27	0,25	0,24
N04AA02	Biperiden (10 mg)	0,26	0,27	0,27	0,25	0,24
N04AB02	Orfenadrin (0,2 g)	0,08	0,00	0,00		
N04B	Dopaminerge midler	2,62	2,76	2,85	2,90	3,15
N04BA	Dopa og dopaderivater	1,20	1,24	1,23	1,24	1,26
N04BA02	Levodopa og dekarboksylasehemmer	1,07	1,06	1,02	0,98	0,99
N04BA03	Levodopa, dekarboksylasehemmer og COMT-hemmer	0,13	0,18	0,22	0,26	0,28
N04BC	Dopaminagonister	0,52	0,60	0,69	0,74	0,92
N04BC01	Bromokriptin (40 mg)	0,00				
N04BC04	Ropinirol (6 mg)	0,17	0,22	0,26	0,26	0,42
N04BC05	Pramipexol (2,5 mg)	0,15	0,20	0,28	0,34	0,38
N04BC06	Kabergolin (3 mg)	0,21	0,18	0,14	0,09	0,05
N04BC09	Rotigotin (6 mg)		0,00	0,02	0,05	0,07
N04BD	MAO-hemmere, type B	0,81	0,86	0,87	0,88	0,93
N04BD01	Selegilin (5 mg)	0,81	0,83	0,81	0,78	0,77
N04BD02	Rasagilin (1 mg)	0,00	0,02	0,06	0,10	0,16
N04BX	Andre dopaminerge midler	0,08	0,06	0,05	0,04	0,04
N04BX01	Tolcapon (0,45 g)	0,00	0,00	0,00		
N04BX02	Entacapon (1 g)	0,08	0,06	0,05	0,04	0,04

1) Tallene inkluderer også salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

ATC gruppe N

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
N05	Psykoleptika	75,13	76,76	78,72	79,33	78,88
N05A	Antipsykotika	10,51	10,73	10,86	10,72	10,69
N05AA	Fentiaziner med alifatisk sidekjede	0,57	0,56	0,43	0,34	0,33
N05AA01	Klorpromazin (0,3 g O,R/0,1 g P)	0,21	0,21	0,07		
N05AA02	Levomepromazin (0,3 g O/0,1 g P)	0,36	0,35	0,36	0,34	0,33
N05AB	Fentiaziner med piperazinring i sidekjeden	1,10	1,05	0,86	0,77	0,72
N05AB01	Dixyrazin (50 mg)	0,19	0,18	0,00		
N05AB02	Flufenazin (10 mg O/1 mg P)	0,04	0,04	0,04	0,00	
N05AB03	Perfenazin (30 mg O/10 mg P/7mg P (dep))	0,71	0,68	0,70	0,65	0,63
N05AB04	Proklorperazin (0,1 g O,R/50 mg P)	0,16	0,15	0,12	0,11	0,10
N05AC	Fentiaziner med piperidinring i sidekjeden	0,01				
N05AC02	Tioridazin (0,3 g)	0,01				
N05AD	Butyrofenonderivater	0,43	0,42	0,41	0,38	0,35
N05AD01	Haloperidol (8 mg O,P/3,3 mg P (depot))	0,43	0,42	0,41	0,38	0,35
N05AE	Indolderivater	0,38	0,34	0,32	0,29	0,26
N05AE03	Sertindol (16 mg)	0,00	0,01	0,02	0,03	0,04
N05AE04	Ziprasidon (80 mg O/40 mg P)	0,38	0,33	0,29	0,26	0,23
N05AF	Tioxantenderivater	1,25	1,26	1,29	1,28	1,24
N05AF01	Flupentixol (6 mg O/4 mg P)	0,30	0,28	0,27	0,28	0,26
N05AF03	Klorprotixen(0,3 g O/50 mg P)	0,44	0,46	0,49	0,51	0,50
N05AF05	Zuklopentixol (30 mg O,P/15 mg P (depot))	0,52	0,52	0,52	0,49	0,47
N05AH	Diazepiner, oxazepiner og tiazipiner	4,12	4,38	4,74	4,87	4,94
N05AH02	Klozapin (0,3 g)	0,57	0,59	0,62	0,61	0,63
N05AH03	Olanzapin (10 mg)	2,71	2,79	2,91	3,04	2,95
N05AH04	Quetiapin (0,4 g)	0,84	1,00	1,21	1,23	1,36
N05AL	Benzamider	0,15	0,13	0,11	0,11	0,10
N05AL05	Amisulprid (0,4 g)	0,15	0,13	0,11	0,11	0,10
N05AN	Litium	1,44	1,43	1,42	1,40	1,40
N05AN01	Litium (24 mmol)	1,44	1,43	1,42	1,40	1,40
N05AX	Andre antipsykotika	1,05	1,16	1,29	1,27	1,34
N05AX08	Risperidon (5 mg O/2,7 mg P (depot))	0,84	0,87	0,90	0,83	0,83
N05AX12	Aripiprazol (15 mg)	0,21	0,30	0,39	0,44	0,51
N05B	Anxiolytika	21,35	21,02	20,88	20,86	20,42
N05BA	Benzodiazepinderivater	20,06	19,68	19,42	19,43	18,89
N05BA01	Diazepam (10 mg)	10,78	10,42	10,16	10,01	9,46
N05BA04	Oxazepam (50 mg)	6,81	7,11	7,23	7,34	7,25
N05BA12	Alprazolam (1 mg)	2,47	2,15	2,03	2,07	2,19
N05BB	Difenylmetanderivater	0,99	1,05	1,18	1,24	1,30
N05BB01	Hydroksyzin (75 mg)	0,99	1,05	1,18	1,24	1,30
N05BE	Azapirodekandionderivater	0,30	0,29	0,29	0,18	0,22
N05BE01	Buspiron (30 mg)	0,30	0,29	0,29	0,18	0,22
N05C	Hypnotika og sedativa	43,28	45,02	46,98	47,75	47,77
N05CD	Benzodiazepinderivater	8,47	7,95	7,51	7,23	6,86
N05CD02	Nitrazepam (5 mg)	5,98	5,75	5,58	5,38	5,13
N05CD03	Flunitrazepam (1 mg)	2,26	1,98	1,78	1,62	1,50
N05CD08	Midazolam (15 mg)	0,23	0,22	0,15	0,23	0,24
N05CF	Benzodiazepinlignende midler	32,76	34,54	36,27	36,76	36,79
N05CF01	Zopiklon (7,5 mg)	29,60	30,98	32,32	32,38	32,14
N05CF02	Zolpidem (10 mg)	3,17	3,56	3,96	4,38	4,65
N05CH	Melatonin reseptor agonister	1,92	2,39	3,04	3,58	3,95
N05CH01	Melatonin (2 mg) ¹⁾	1,92	2,39	3,04	3,58	3,95
N05CM	Andre hypnotika og sedativa	0,13	0,14	0,16	0,17	0,17
N05CM02	Klometiazol (1,5 g)	0,13	0,14	0,16	0,17	0,17

1) Tallene inkluderer også salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

Fylkesvis salg av anxiolytika (N05B) i 2009¹⁾	
Sales per county of anxiolytics (N05B) in 2009	
	DDD/1000 inhab./day
Østfold	31,8
Akershus	16,6
Oslo	20,5
Hedmark	18,1
Oppland	23,8
Buskerud	24,5
Vestfold	22,6
Telemark	35,3
Aust-Agder	23,4
Vest-Agder	26,3
Rogaland	19,0
Hordaland	18,3
Sogn og Fjordane	11,7
Møre og Romsdal	16,7
Sør-Trøndelag	15,4
Nord-Trøndelag	15,4
Nordland	18,5
Troms	17,3
Finnmark	18,3
Hele landet	20,4

Fylkesvis salg av hypnotika og sedativa (N05C) i 2009¹⁾²⁾	
Sales per county of hypnotic and sedatives (N05C) in 2009	
	DDD/1000 inhab./day
Østfold	51,0
Akershus	41,1
Oslo	45,4
Hedmark	43,7
Oppland	59,0
Buskerud	50,8
Vestfold	50,7
Telemark	60,1
Aust-Agder	58,6
Vest-Agder	58,4
Rogaland	40,8
Hordaland	40,1
Sogn og Fjordane	28,5
Møre og Romsdal	47,4
Sør-Trøndelag	36,2
Nord-Trøndelag	43,5
Nordland	43,4
Troms	34,6
Finnmark	30,2
Hele landet	45,0

1) Salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger blir registrert på fylket der firmaet er registrert.

Det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet. I Østfold har dette gitt en større økning i salget enn i andre fylker.

2) Inkluderer kun salg av legemidler med markedsføringstillatelse i Norge.

ATC gruppe N

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
N06	Psykoanaleptika	58,63	60,45	63,04	63,88	64,91
N06A	Antidepressiva	51,84	52,74	54,84	55,15	55,53
N06AA	Ikke selektive monaminreopptakshemmere	3,78	3,71	3,66	3,63	3,58
N06AA04	Klomipramin (0,1 g)	0,41	0,39	0,36	0,35	0,33
N06AA06	Trimipramin (0,15 g)	0,52	0,51	0,49	0,47	0,44
N06AA09	Amitriptylin (75 mg)	2,31	2,30	2,33	2,39	2,41
N06AA10	Nortriptylin (75 mg)	0,16	0,17	0,15	0,14	0,14
N06AA12	Doxepin (0,1 g)	0,38	0,34	0,32	0,28	0,26
N06AB	Selektive serotoninreopptakshemmere	34,77	35,17	36,37	36,97	37,20
N06AB03	Fluoxetin (20 mg)	1,85	1,79	1,84	1,85	1,90
N06AB04	Citalopram (20 mg)	9,99	8,89	8,14	7,44	6,74
N06AB05	Paroxetin (20 mg)	5,07	4,58	4,24	3,96	3,68
N06AB06	Sertralin (50 mg)	7,22	6,86	6,69	6,58	6,52
N06AB08	Fluvoxamin (0,1 g)	0,17	0,16	0,15	0,14	0,13
N06AB10	Escitalopram (10 mg)	10,46	12,89	15,31	17,00	18,23
N06AG	MAO-hemmere, type A	0,29	0,28	0,25	0,23	0,21
N06AG02	Moklobemid (0,3 g)	0,29	0,28	0,25	0,23	0,21
N06AX	Andre antidepressiva	12,99	13,58	14,57	14,32	14,54
N06AX03	Mianserin (60 mg)	2,86	2,76	2,74	2,62	2,47
N06AX11	Mirtazapin (30 mg)	4,04	4,08	4,32	4,45	4,65
N06AX12	Bupropion (0,3 g)	0,22	0,24	0,15	0,19	0,36
N06AX16	Venlafaxin (0,1 g)	5,75	6,29	6,72	6,53	6,65
N06AX18	Reboxetin (8 mg)	0,07	0,06	0,06	0,06	0,06
N06AX21	Duloksetin (60 mg)	0,05	0,15	0,58	0,48	0,36
N06B	Psykostimulantia, midler mot ADHD og nootropika¹⁾	3,70	4,45	5,21	5,98	6,51
N06BA	Sentralt virkende sympatomimetika	3,67	4,42	5,18	5,95	6,47
N06BA01	Amfetamin (15 mg) ²⁾	0,04	0,04	0,05	0,06	0,07
N06BA02	Dexamfetamin (15 mg) ³⁾	0,16	0,20	0,23	0,30	0,35
N06BA04	Metylfenidat (30 mg)	3,22	3,87	4,59	5,26	5,74
N06BA07	Modafinil (0,3 g)	0,03	0,03	0,03	0,03	0,04
N06BA09	Atomoksetin	0,21	0,28	0,28	0,28	0,27
N06BC	Xantinderivater	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
N06BC01	Koffein (0,4 g) ²⁾	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
N06BX	Andre psykostimulantia	0,01	0,01	0,01	0,02	0,02
N06BX03	Piracetam (2,4 g)	0,01	0,01	0,01	0,02	0,02
N06D	Midler mot demens	3,10	3,26	2,99	2,74	2,87
N06DA	Antikolinesteraser	2,73	2,82	2,57	2,33	2,40
N06DA02	Donepezil (7,5 mg)	2,29	2,39	2,16	1,93	2,06
N06DA03	Rivastigmin (9 mg)	0,18	0,22	0,23	0,25	0,23
N06DA04	Galantamin (16 mg)	0,26	0,22	0,18	0,15	0,11
N06DX	Andre midler mot demens	0,37	0,44	0,42	0,42	0,47
N06DX01	Memantin (20 mg)	0,37	0,44	0,42	0,42	0,47

1) Tallene inkluderer salg av legemidler med markedsføringstillatelse i Norge og apotekpreparater

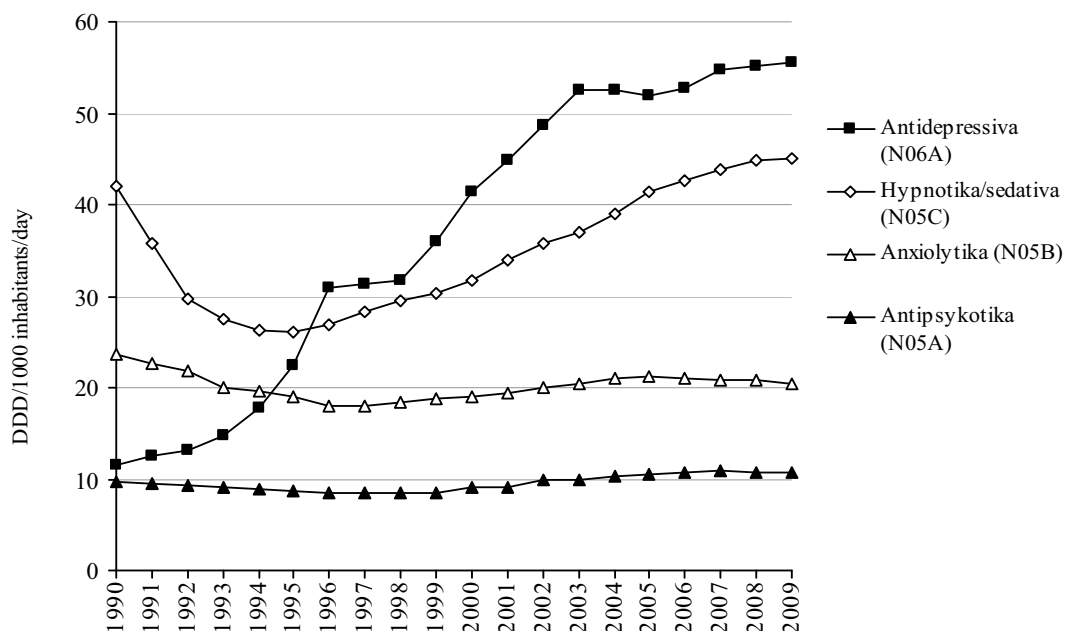
2) Tallene inkluderer kun salg av apotekpreparater.

3) Tallene inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge.

Fylkesvis salg av antidepressiva (N06A) i 2009¹⁾	
Sales per county of antidepressants (N06A) in 2009	
	DDD/1000 inhab./day
Østfold	92,7
Akershus	42,9
Oslo	46,4
Hedmark	64,0
Oppland	75,1
Buskerud	56,3
Vestfold	58,5
Telemark	65,5
Aust-Agder	67,2
Vest-Agder	56,8
Rogaland	54,4
Hordaland	57,9
Sogn og Fjordane	57,8
Møre og Romsdal	47,4
Sør-Trøndelag	44,2
Nord-Trøndelag	69,6
Nordland	51,7
Troms	39,1
Finnmark	38,8
Hele landet	55,5

Salg av psykoleptika (N05) og antidepressiva (N06A) 1990 - 2009²⁾

Sales of psycholeptics (N05) and antidepressants (N06A) 1990 - 2009

1) Salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger blir registrert på fylket der firmaet er registrert.

Det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet. I Østfold har dette gitt en større økning i salget enn i andre fylker.

2) Inkluderer kun salg av legemidler med markedsføringstillatelse i Norge.

ATC gruppe N

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
N07	Andre midler med virkning på nervesystemet	8,11	8,51	9,34	9,82	9,92
N07A	Parasympatika	0,14	0,14	0,14	0,14	0,11
N07AA01	Neostigmin (60 mg O/2 mg P) ¹⁾	0,00	0,00	0,01	0,01	0,00
N07AA02	Pyridostigmin (0,18 g)	0,09	0,09	0,10	0,09	0,08
N07AA51	Neostigmin, kombinasjoner	0,03	0,03	0,02	0,02	0,02
N07AB01	Karbakolin (6 mg O/0,5 mg P) ¹⁾	0,02	0,02	0,02	0,02	0,00
N07B	Midler ved avhengighetslidelser	7,93	8,33	9,15	9,63	9,76
N07BA	Midler ved nikotinavhengighet	3,66	4,02	4,98	5,35	5,73
N07BA01	Nikotin (14 mg TD/30 mg gum)	3,66	4,02	4,38	4,55	4,78
N07BA03	Vareniklin (2 mg)		0,01	0,59	0,80	0,95
N07BB	Midler ved alkoholavhengighet	0,36	0,39	0,45	0,47	0,48
N07BB01	Disulfiram (200 mg)	0,34	0,37	0,41	0,44	0,46
N07BB03	Acamprosate (2 g)	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
N07BB04	Naltrexon (50 mg)	0,00	0,01	0,01	0,01	
N07BC	Midler ved opioidavhengighet	3,90	3,92	3,73	3,81	3,55
N07BC01	Buprenorfin (8 mg)	0,44	0,60	0,59	0,61	0,73
N07BC02	Metadon (25 mg) ²⁾	3,46	3,32	2,93	2,90	2,53
N07BC51	Buprenorfin, kombinasjoner	0,05	0,05	0,21	0,30	0,29
N07X	Andre midler med virkning på nervesystemet	0,04	0,04	0,04	0,04	0,05
N07XX02	Riluzol (0,1 g)	0,04	0,04	0,04	0,04	0,04
N07XX04	Hydroksybutyrsyre (7,5 mg)		0,00	0,00	0,00	0,00

Fylkesvis salg av midler ved røykeavvenning (N07BA) i 2009	
Sales per county of drugs used in nicotine dependence (N07BA) in 2009	
	DDD/1000 inhab./day
Østfold	4,2
Akershus	5,7
Oslo	6,7
Hedmark	4,7
Oppland	4,3
Buskerud	5,6
Vestfold	5,4
Telemark	5,3
Aust-Agder	7,9
Vest-Agder	7,4
Rogaland	6,1
Hordaland	6,1
Sogn og Fjordane	4,5
Møre og Romsdal	5,3
Sør-Trøndelag	5,7
Nord-Trøndelag	5,4
Nordland	5,8
Troms	5,5
Finnmark	5,8
Hele landet	5,7

1) Tallene inkluderer salg av legemidler med markedsføringsstillatelse i Norge og apotekpreparater

2) Inkluderer også salg av sentralt produserte preparater og råvaresalg til apotek

Antiparasitære midler, insekticider og insektmidler Antiparasitic products, insecticides and repellents

Hovedinndeling i ATC gruppe P - Antiparasitære midler, insekticider og insektmidler/ Main ATC levels in P - Antiparasitic products, insecticides and repellents

P01	Protozomidler/Antiprotozoals
P02	Anthelmintika/Anthelmintics
P03	Ektoparasittmidler, inkl. skabb- og insektmidler/ Ectoparasiticides, incl. scabicides, insecticides, and repellents

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe P - Antiparasitære midler, insekticider og insektmidler

Sales per ATC 3rd level for ATC group P - Antiparasitic products, insecticides, and repellents

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2005	2006	2007	2008	2009
P01A	Agents against amoebiasis and other protozoal diseases	7,3	7,4	8,0	8,2	8,0
P01B	Antimalarials	25,7	25,6	29,3	29,9	28,0
P02C	Antinematodal agents	3,2	3,2	3,5	3,6	3,8
P03A	Ectoparasiticides, incl. scabicides	15,2	14,1	14,6	11,9	11,1

ATC gruppe P

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
P01	Protozomidler	0,83	0,75	0,75	0,72	0,72
P01A	Midler til behandling av amøbesykdommer og andre protozosykdommer	0,20	0,20	0,21	0,22	0,22
P01AB	Nitroimidazolderivater	0,20	0,20	0,21	0,22	0,22
P01AB01	Metronidazol (2 g)	0,20	0,20	0,21	0,22	0,22
P01B	Malariamidler	0,64	0,55	0,54	0,50	0,50
P01BA	Aminokinoliner	0,41	0,37	0,38	0,37	0,37
P01BA01	Klorokin (0,5 g)	0,09	0,05	0,05	0,02	
P01BA02	Hydroksyklorokin (0,516 g)	0,32	0,32	0,33	0,36	0,37
P01BB	Biguanider	0,21	0,16	0,13	0,11	0,11
P01BB01	Proguanil (0,2 g)	0,12	0,06	0,02		
P01BB51	Proguanil, kombinasjoner	0,09	0,10	0,11	0,11	0,11
P01BC	Metanolkinoliner	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
P01BC01	Kinin (1,5 g) ¹⁾	0,00	0,01	0,01	0,01	0,01
P01BC02	Meflokin (1 g)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
P02	Anthelmintika	0,10	0,11	0,11	0,11	0,11
P02C	Midler mot nematoder	0,10	0,11	0,11	0,11	0,11
P02CA01	Mebendazol (0,2 g)	0,10	0,10	0,11	0,11	0,11
P02CX01	Pyrvin (0,3 g)	0,01	0,01	0,00	0,00	0,00

ATC	ATC level name	number of packages				
		2005	2006	2007	2008	2009
P03	Ektoparasittmidler, inkl. skabb- og insektmidler					
P03A	Ektoparasittmidler, inkl. skabbmidler					
P03AC	Pyretriner, inkl. syntetiske forbindelser					
P03AC04	Permetrin	20772	21434	24446	23113	25929
P03AX	Andre ektoparasittmidler, inkl. skabbmidler					
P03AX01	Benzylbenzoat liniment 33% ²⁾	641	600	553	555	316
P03AX03	Malation lin	100759	101052	105161	81563	68409
P03AX03	Malation sjampo	1922	1567	1462	174	

1) Basert på salg av apotekpreparater

2) Basert på salg av apotekpreparater, beregnet som pakninger á 100 ml

Respirasjonsorganer

Respiratory system

Legemidler med virkning på respirasjonsorganene omfatter forkjølelsemidler og midler til behandling av astma og allergi. Beløpmessig utgjorde denne legemiddelgruppen 10 % av total omsetning av legemidler i AIP omsetningen (tabell 7, s. 23). Salget i 2009 var på 1,9 milliarder kroner beregnet i AUP.

Midler ved obstruktiv lungesykdom (R03) (Kortikosteroider, se ATC gruppe H02)

Totalt økte salget av midler som brukes ved obstruktiv lungesykdom med nesten 4 % i 2009 målt i DDD. Forbruket av disse midlene har vært relativt stabilt de senere år etter en periode med økende forbruk på nittitallet. Endringer i terapianbefalinger ved behandling av astma var en medvirkende årsak til økt forbruk av midler til bruk ved obstruktiv lungesykdom. Den tilsynelatende stagnasjonen i forbruksvekst for denne legemiddelgruppen i perioden 2000 - 2008, kan forklares ut fra økt bruk av kombinasjonspreparater (dvs. produkter som inneholder to virkestoffer f eks ett kortikosteroid og en beta-2-agonist, ATC gruppe R03AK), se figur s 24. Fastsettelse av DDD for kombinasjonspreparater innebærer at kombinasjonen måles som *en* døgndose, i motsetning til å bli målt som *to* døgndoser dersom de samme virkestoffene blir gitt hver for seg. Økningen fra 2008 til 2009 omfatter en fortsatt økt bruk av kombinasjonspreparater (ATC gruppe R03AK). Salget av tiotropiumbromid (R03BB04), et antikolinergt middel mot kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS) har også økt betydelig fra 2008 til 2009. Dette middelet fikk forhåndsgodkjent refusjon fra 1. juni 2008. Øvrige preparater innen ATC gruppe R03 har hatt et relativt konstant forbruk fra 2008 til 2009. Kostnadene for legemidler ved obstruktiv lungesykdom (R03) økte med 8 % i 2009 og beløp seg til i underkant av 1,2 milliarder kroner (AUP).

Tall fra Reseptregisteret viser at nærmere 9 % av befolkningen (420 000 personer) har hentet minst en resept på midler til behandling av obstruktiv lungesykdom i 2009.

Antihistaminer og allergimidler

Salget av allergimidler til systemisk bruk (antihistaminer i ATC gruppe R06) var tilnærmet lik i 2009 sammenlignet med de to foregående årene målt i doser. Totalt antall DDD har økt med 14 % de siste fem årene (2005-2009). Det er i hovedsak salg av cetirizin (Zyrtec®) og loratadin (Clarityn®) som øker. Salg av reseptfrie pakninger av antihistaminer økte med 6 % i 2009 og utgjorde i underkant av 12 % av totalt antall solgte doser av antihistaminer i 2009. Reseptfrie pakninger av cetirizin ble tillatt solgt i dagligvare fra januar 2009 (se tabell 6, s. 22). Salget av allergimidler til lokal bruk i nesen (ATC gruppe R01AC og R01AD) viste en økning i 2009 på nærmere 6 % målt i DDD. Salget av denne type midler påvirkes blant annet av varighet og intensitet

Medicinal products acting on the respiratory system include cough and cold remedies, antihistamines, and drugs for obstructive airway diseases. In terms of cost this ATC group accounted for 10% of total pharmacy purchase price sales in 2009 (table 7, p. 23). The sales in pharmacy retail price were in 2009 1.9 billion NOK.

Drugs for obstructive airway diseases (R03) (Corticosteroids, see ATC group H02)

The sales of drugs for obstructive airway diseases measured in number of DDDs increased nearly 4% in 2009. The sales of these medicines have been relatively stable since 2000 after a period of increasing use in the nineties. This presumably levelling off in the consumption of these drugs can be explained by increased use of fixed combinations (i.e. medicinal products containing two active ingredients, corticosteroid and beta-2-agonist, ATC group R03AK). DDD assignment for fixed combinations is made in order to measure a combination dose as *one* DDD. If the two ingredients had been taken separately, the same amounts would have been counted as *two* DDDs. The increase from 2008 till 2009 represents a continued increase in use of fixed combinations (R03AK). The sales of tiotropium bromide (R03BB04), an anticholinergic agent for COPD has increased considerably from 2008 till 2009. This medicine was included in the general drug reimbursement scheme 1 June 2008. The sales of other drugs in ATC group R03 were almost unchanged from 2008 till 2009. The sales of drugs for obstructive airway diseases amounted to nearly 1.2 billion NOK in 2009, an increase of 8% compared to 2008.

Data from the Norwegian Prescription Database (NorPD) show that almost 9% of the population (420 000 patients) collected at least one prescription on drugs used for obstructive airway diseases in 2009.

Antihistamines and antiallergics

The sales of antihistamines for systemic use (ATC group R06) measured in number of DDDs was at the same level in 2009 compared to the two previous years measured in DDDs. Total number of DDDs sold in R06 has increased with 14% the last five years (2005-2009). It is mainly the sales of cetirizin (Zyrtec®) and loratadine (Clarityn®) that increase. The sales of OTC packages increased with 6% in 2009 and amounted to about 12% of total sales of antihistamines for systemic use. OTC packages of cetirizine was allowed to be sold in non-pharmacy outlets from January 2009 (see table 6, p. 22). The number of DDDs sold of antiallergics, nasal preparations (ATC group R01AC and R01AD), increased by almost 6% in 2009. The consumption of

av pollensesongen og kan dermed variere noe fra år til år. Kostnadene knyttet til salg av antihistaminer (ATC gruppe R06) har blitt redusert de siste årene som følge av økt generisk konkurranse og tiltak iverksatt av myndighetene. Virkestoffene cetirizin og loratadin har vært omfattet av både indeksprissystemet, og trinnprissystemet. Disse legemidlene har siden 1. mai 2006 vært de foretrukne legemidlene ved behandling av allergi og elveblest (allergisk utslett). Bare pasienter som ikke kan bruke cetirizin eller loratadin kan få andre antihistaminer refundert. Salg av antihistaminer målt i kroner (AUP) ble redusert med 14 % i 2009 i forhold til 2008 (se tabell s. 109).

Rhinologika ved forkjølelse

Salg av legemidler mot nesetetthet ved forkjølelse (ATC-gruppe R01AA og R01AB) økte med vel 3 % i 2009 målt i DDD. Økningen i siste fem års periode (2005-2009) har vært 24 %. Disse legemidlene selges uten resept. Økningen skyldes økt omsetning av xylometazolin (R01AA07 og R01AB06), se også tabell 6, s. 22

the different antiallergic formulations will be influenced by the duration and intensity of the annual pollen seasons, and the sales may therefore vary from one year to another. The pharmacy retail price sales of antihistamines for systemic use (ATC group R06) have decreased the latest three years as a consequence of increased generic substitution and measures taken by the Norwegian government. Cetirizine and loratadine have been included in the "indexgroup" pricing system, and the graded price model system. Since 1st May 2006 these drugs should be the drugs of choice in the treatment of allergy and urticaria. Other antihistamines will only be reimbursed to patients having medical reasons for not using cetirizin and loratadine. Sales of antihistamines measured in pharmacy retail price was reduced by 14% in 2009 compared to 2008 (see table, p. 109).

Decongestants (cold preparations)

Sales in the ATC group R01AA and R01AB increased by 3% in 2009 measured in DDDs. The increase has been 24 % in the last five years (2005-2009). These drugs are sold as OTC drugs. The increase is due to increased sales of xylometazoline (R01AA07 and R01AB06), se also table 6, p. 22.

**Hovedinndeling i ATC gruppe R - Respirasjonsorganer/
Main ATC levels in R - Respiratory system**

R01	Rhinologika/Nasal preparations
R03	Midler ved obstruktiv lungesykdom/Drugs for obstructive airway diseases
R05	Hoste- og forkjølelsemidler/Cough and cold preparations
R06	Antihistaminer til systemisk bruk/Antihistamines for systemic use
R07	Andre preparater med virkning på respirasjonssystemet (kun salg i kroner) Other respiratory system products (sales in NOK only)

**Salg pr ATC 3. nivå for gruppe R - Respirasjonsorganer
Sales per ATC 3rd level for ATC group R - Respiratory system**

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2005	2006	2007	2008	2009
R01A	Decongestants and other nasal preparations for topical use	313,8	342,2	362,2	373,3	387,9
R01B	Nasal decongestants for systemic use	5,0	5,3	5,9	5,9	5,6
R03A	Adrenergics, inhalants	715,5	701,1	698,4	711,4	762,5
R03B	Other drugs for obstructive airway diseases, inhalants	238,7	232,6	230,8	233,4	261,3
R03C	Adrenergics for systemic use	7,2	7,2	8,0	6,8	7,2
R03D	Other systemic drugs for obstructive airway diseases	92,9	98,5	107,2	115,3	122,0
R05C	Expectorants, excl. combinations with cough suppressants	65,8	62,6	72,7	72,9	81,7
R05D	Cough suppressants, excl. combinations with expectorants	54,4	53,6	50,6	51,6	52,7
R05F	Cough suppressants and expectorants, combinations	3,5	3,6	4,8	3,9	4,2
R06A	Antihistamines for systemic use	268,7	264,3	251,7	221,1	199,8
R07A	Other respiratory system products	4,0	5,0	4,9	4,4	4,8

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
R01	Rhinologika	42,90	44,77	47,59	48,88	50,18
R01A	Rhinologika og andre preparater til lokal bruk	41,87	43,72	46,46	47,76	49,12
R01AA	Adrenergika, usammensatte preparater	26,21	27,77	30,01	30,65	29,93
R01AA05	Oksymetazolin (0,4 mg)	3,32	2,79	2,64	2,32	1,85
R01AA07	Xylometazolin (0,8 mg)	22,89	24,98	27,37	28,33	28,08
R01AB	Adrenergika, kombinasjonspreparater ekskl. kombinasjoner med steroider			0,00	0,40	1,77
R01AB06	Xylometazolin (0,8 mg)			0,00	0,40	1,77
R01AC	Antiallergiske midler, ekskl. kortikosteroider	1,24	1,24	1,30	1,18	1,28
R01AC01	Natriumkromoglikat (40 mg)	0,29	0,30	0,30	0,25	0,24
R01AC02	Levokabastin (0,6 mg)	0,78	0,84	0,95	0,92	1,04
R01AC03	Azelastin (0,56 mg)	0,17	0,11	0,05	0,01	0,01
R01AD	Kortikosteroider, inkl. kombinasjoner	14,42	14,71	15,16	15,53	16,13
R01AD01	Beklometason (0,4 mg)	0,14	0,13	0,12	0,11	0,07
R01AD04	Flunisolid (0,15 mg)	0,38	0,36	0,33	0,29	0,07
R01AD05	Budesonid (0,2 mg)	5,01	4,83	4,59	4,34	3,99
R01AD08	Flutikason (0,2 mg)	2,58	2,49	2,32	2,23	2,01
R01AD09	Mometason (0,2 mg)	5,56	6,20	7,11	7,78	8,05
R01AD11	Triamcinolon (0,22 mg)	0,74	0,71	0,69	0,64	0,53
R01AD12	Flutikasonfuroat (0,11 mg)				0,14	1,40
R01B	Rhinologika til systemisk bruk	1,03	1,05	1,12	1,12	1,06
R01BA01	Fenylpropanolamin (0,1 g)	1,03	1,05	1,12	1,12	1,06

Fylkesvis salg av rhinologika (R01) i 2009 angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn					
Sales per county of nasal preparations (R01) in 2009 given in DDD/1000 inhabitants/day					
	R01AA	R01AC	R01AD	R01BA	Total
Østfold	29,9	1,1	17,6	0,9	51,4
Akershus	32,6	1,3	16,5	1,4	53,7
Oslo	30,6	1,7	17,7	1,4	53,6
Hedmark	41,5	1,2	17,9	1,1	63,5
Oppland	43,3	1,5	16,4	0,8	63,8
Buskerud	35,2	1,5	15,5	0,9	55,1
Vestfold	29,6	1,3	16,2	0,9	49,8
Telemark	28,2	1,3	11,6	1,1	43,9
Aust-Agder	28,8	1,2	20,4	1,1	53,4
Vest-Agder	29,8	1,2	14,9	1,1	48,7
Rogaland	27,3	1,2	14,1	1,2	45,2
Hordaland	25,9	1,1	21,2	1,2	51,1
Sogn og Fjordane	24,2	1,4	16,0	0,7	43,4
Møre og Romsdal	26,7	1,1	13,7	0,8	43,8
Sør-Trøndelag	26,1	1,3	13,0	0,8	42,8
Nord-Trøndelag	27,6	0,9	18,0	0,9	48,9
Nordland	26,7	1,2	12,9	0,7	43,1
Troms	27,2	1,1	12,2	0,7	42,8
Finnmark	26,3	1,1	15,1	0,5	44,7
Hele landet	29,9	1,3	16,1	1,1	50,2

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
R03	Midler ved obstruktiv lungesykd	61,29	61,74	61,29	61,61	62,96
R03A	Adrenergika, midler til inhalasjon	36,57	36,54	36,06	36,13	37,08
R03AA	Alfa- og beta-agonister	0,03	0,05	0,03	0,03	0,00
R03AA01	Adrenalin ¹⁾ (avreg. des. 1997)	0,03	0,05	0,03	0,03	
R03AC	Selektive beta₂-agonister	17,96	17,62	17,77	17,17	17,20
R03AC02	Salbutamol (0,8 mg aerosol/pulver/10 mg løsn.)	10,62	10,95	11,03	10,95	11,14
R03AC03	Terbutalin (2 mg aerosol/pulver/20 mg løsn.)	4,44	3,87	3,71	3,33	3,18
R03AC04	Fenoterol (0,6 mg aerosol/pulver/40 mg løsn.)	0,05	0,01			
R03AC12	Salmeterol (0,1 mg aerosol/pulver)	1,16	1,12	1,33	1,29	1,27
R03AC13	Formoterol (24 mcg aerosol/pulver)	1,69	1,67	1,69	1,60	1,61
R03AK	Adrenergika og andre midler ved obstruktiv lungesykd	18,58	18,87	18,27	18,94	19,88
R03AK06	Salmeterol og andre midler ved obstruktiv lungesykd	12,24	12,28	11,45	11,55	11,81
R03AK07	Formoterol og andre midler ved obstruktiv lungesykd	6,34	6,59	6,81	7,39	8,07
R03B	Andre midler ved obstruktiv lungesykd, til inhalasjon	18,53	18,85	18,85	19,08	19,57
R03BA	Glukokortikoider	7,29	7,12	6,64	6,24	6,03
R03BA01	Beklometason (0,8 mg)	0,27	0,25	0,24	0,23	0,22
R03BA02	Budesonid (0,8 mg)	4,07	3,86	3,30	2,92	2,62
R03BA05	Flutikason (0,6 mg)	2,95	3,01	3,09	3,09	3,19
R03BA07	Mometason (0,4 mg)					
R03BB	Antikolinergika	11,20	11,70	12,19	12,81	13,52
R03BB01	Ipratropiumbromid (0,12 mg pulver/aerosol/0,3 mg løsn.)	9,36	9,72	10,05	10,22	9,87
R03BB04	Tiotropiumbromid (18 mcg)	1,84	1,99	2,14	2,60	3,65
R03BC	Antiallergiske midler, ekskl. kortikosteroider	0,03	0,03	0,02	0,02	0,02
R03BC01	Natriumkromoglikat (40 mg aerosol/80 mg pulver/løsn.)	0,03	0,03	0,02	0,02	0,02
R03C	Adrenergika, midler til systemisk bruk	0,80	0,75	0,75	0,65	0,62
R03CA	Alfa- og betaagonister	0,45	0,44	0,45	0,44	0,44
R03CA02	Efedrin (50 mg) ²⁾	0,45	0,44	0,45	0,44	0,44
R03CC	Selektive beta₂-agonister	0,35	0,31	0,30	0,21	0,18
R03CC02	Salbutamol (12 mg)	0,14	0,13	0,12	0,04	0,02
R03CC03	Terbutalin (15 mg)	0,18	0,16	0,16	0,14	0,14
R03CC12	Bambuterol (20 mg)	0,03	0,02	0,03	0,03	0,03
R03D	Andre systemiske midler ved obstruktiv lungesykd	5,39	5,59	5,62	5,76	5,69
R03DA	Xantinderivater	1,90	1,76	1,57	1,38	1,23
R03DA04	Teofyllin (0,4 g)	1,89	1,75	1,56	1,38	1,22
R03DA05	Aminofyllin (0,6 g)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
R03DC	Leukotrienreseptorantagonister	3,50	3,83	4,05	4,37	4,45
R03DC03	Montelukast (10 mg)	3,50	3,83	4,05	4,37	4,45
R03DX	Andre systemiske midler ved obstruktiv lungesykd		0,00	0,00	0,01	0,01
R03DX05	Omalizumab (16 mg)		0,00	0,00	0,01	0,01

1) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

2) Inkluderer salg av apotekpreparater

**Fylkesvis salg av midler ved obstruktiv lungesykdom, til inhalasjon
(R03A + R03B) i 2009 angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn¹⁾**

Sales per county of drugs for obstructive airway diseases, for inhalation
(R03A + R03B) in 2009 given in DDD/1000 inhabitants/day¹⁾

	R03AC	R03AK	R03BA	R03BB+ R03BC	Totalt
Østfold	19,0	23,2	5,6	16,5	64,3
Akershus	17,2	20,1	6,3	11,5	54,8
Oslo	14,7	16,9	6,5	10,7	47,5
Hedmark	22,4	24,5	5,6	23,1	75,7
Oppland	20,7	22,7	7,5	15,1	65,9
Buskerud	17,8	23,7	5,5	14,8	61,9
Vestfold	17,5	21,5	5,6	16,2	60,8
Telemark	19,3	19,6	5,7	17,0	61,5
Aust-Agder	23,9	32,3	5,0	22,0	83,2
Vest-Agder	18,1	24,7	5,6	15,6	60,3
Rogaland	12,5	16,7	4,4	9,8	43,4
Hordaland	16,1	18,1	6,0	12,4	52,6
Sogn og Fjordane	12,9	13,2	6,3	9,9	42,3
Møre og Romsdal	17,1	19,0	6,5	10,1	52,7
Sør-Trøndelag	15,2	14,7	5,5	9,8	45,3
Nord-Trøndelag	20,2	20,0	6,1	12,2	58,4
Nordland	17,5	19,9	7,4	17,9	62,7
Troms	20,5	23,6	7,0	15,6	66,6
Finmark	22,8	18,2	8,5	18,3	66,3
Hele landet	17,2	19,9	6,0	13,5	56,6

**Fylkesvis salg av midler ved obstruktiv lungesykdom, til systemisk bruk
(R03CC + R03DA + R03DC) i 2009 angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn¹⁾²⁾**

Sales per county of drugs for obstructive airway diseases, for systemic use
(R03CC + R03DA + R03DC) in 2009 given in DDD/1000 inhabitants/day¹⁾

	R03CC	R03DA	R03DC	Totalt
Østfold	0,46	2,0	8,1	10,6
Akershus	0,22	1,1	3,8	5,2
Oslo	0,11	0,9	3,2	4,2
Hedmark	0,20	1,7	4,8	6,6
Oppland	0,23	1,9	4,2	6,4
Buskerud	0,18	1,1	5,8	7,1
Vestfold	0,14	1,2	4,8	6,2
Telemark	0,32	2,2	5,6	8,1
Aust-Agder	0,08	1,4	10,8	12,3
Vest-Agder	0,10	0,8	5,5	6,4
Rogaland	0,15	1,3	4,3	5,7
Hordaland	0,16	1,2	3,0	4,3
Sogn og Fjordane	0,25	0,9	2,3	3,4
Møre og Romsdal	0,15	1,4	4,8	6,3
Sør-Trøndelag	0,07	0,5	2,9	3,5
Nord-Trøndelag	0,16	0,9	3,1	4,1
Nordland	0,18	1,1	3,3	4,6
Troms	0,25	1,5	6,3	8,1
Finmark	0,26	1,6	5,3	7,2
Hele landet	0,18	1,2	4,4	5,9

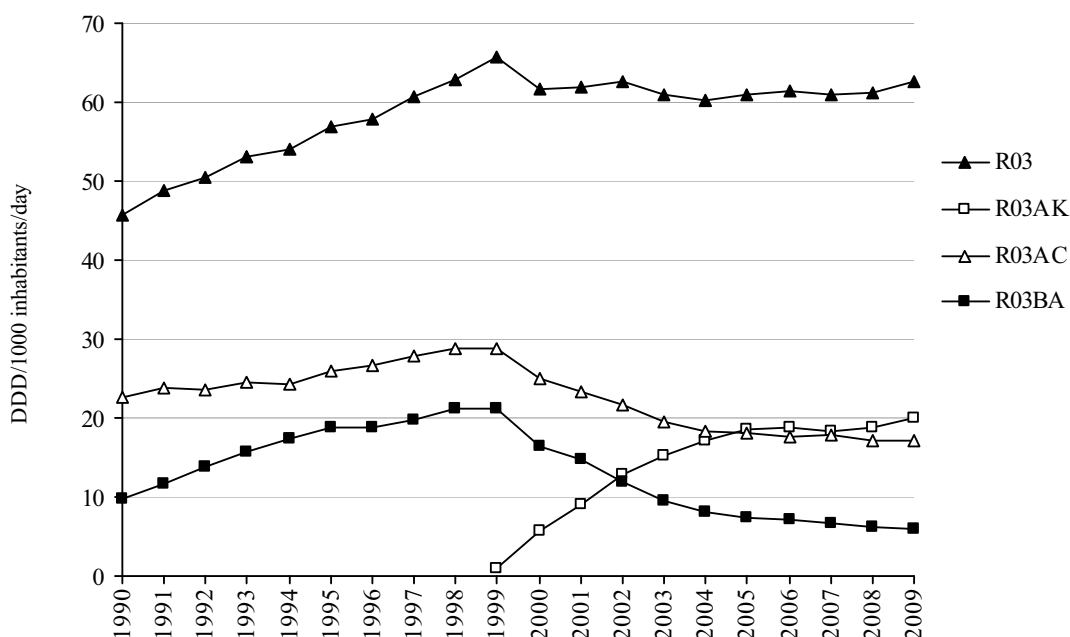
1) Omfatter kun salg av legemidler med markedsføringstillatelse i Norge. Only pharmaceutical specialities with a marketing authorization are included

2) Salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger blir registrert på fylket der firmaet er registrert.

Det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet. I Østfold har dette gitt en større økning i salget enn i andre fylker.

Salg av midler til bruk ved obstruktiv lungesykdom (R03) 1990-2009

Sales of drugs for obstructive airway diseases (R03) 1990-2009

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
R05	Hoste- og forkjølellesmidler	11,18	11,00	11,55	10,95	11,17
R05C	Ekspektorantia, ekskl. kombinasjoner med antitussiva	6,91	6,90	7,64	7,47	7,71
R05CA10	Ekspektorantia, kombinasjoner ¹⁾	2,61	2,35	2,54	2,33	2,17
R05CB01	Acetylcystein (0,5 g O/1,6 g inhal.sol.)	2,92	3,19	3,46	3,60	3,76
R05CB02	Bromhexin (24 mg)	1,36	1,34	1,63	1,52	1,76
R05CB13	Dornase alfa (2,5 mg)	0,01	0,01	0,01	0,01	0,02
R05D	Antitussiva, ekskl. kombinasjoner med ekspektorantia	3,87	3,70	3,39	3,06	3,01
R05DA01	Etylmorfin (50 mg)	1,53	1,58	1,59	1,53	1,52
R05DA03	Hydrokon (15 mg) ²⁾	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
R05DA04	Kodein (0,1 g)	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08
R05DA07	Noskapin (0,125 g)	1,42	1,33	1,49	1,41	1,37
R05DA08	Folkodin (50 mg)	0,74	0,64	0,18		
R05DA20	Kombinasjoner ²⁾	0,03	0,03	0,04	0,03	0,03
R05DB05	Pentoksyverin (0,1 g)	0,07	0,03	0,00		
R05F	Antitussiva og ekspektorantia i kombinasjon	0,40	0,40	0,53	0,42	0,45
R05FA02	Opiumderivat og ekspektorantia	0,40	0,40	0,53	0,42	0,45

1) Inkluderer salg av apotekpreparater

2) Basert på salg av apotekpreparater

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
R06	Antihistaminer til systemisk bruk	54,75	57,18	59,69	59,81	59,86
<i>R06A</i>	<i>Antihistaminer til systemisk bruk</i>	<i>54,75</i>	<i>57,18</i>	<i>59,69</i>	<i>59,81</i>	<i>59,86</i>
R06AB	Alkylaminer, substituerte	2,02	2,26	2,31	2,24	2,33
R06AB02	Deksklorfeniramin (6 mg)	2,02	2,26	2,31	2,24	2,33
R06AD	Fentiazinderivater	4,70	4,51	4,70	4,74	4,64
R06AD01	Alimemazin (30 mg)	3,05	2,79	2,97	3,04	3,02
R06AD02	Prometazin (25 mg)	1,65	1,72	1,73	1,70	1,61
R06AE	Piperazinderivater	23,00	27,10	31,23	33,00	35,72
R06AE03	Cyklizin (0,1 g)	0,23	0,24	0,17	0,06	0,15
R06AE05	Meklozin (50 mg)	1,09	1,06	1,17	1,15	0,97
R06AE07	Cetirizin (10 mg)	21,41	25,63	29,76	31,69	34,51
R06AE09	Levocetirizin (5 mg)	0,28	0,17	0,14	0,10	0,09
R06AX	Andre antihistaminer til systemisk bruk	25,03	23,32	21,45	19,83	17,18
R06AX13	Loratadin (10 mg)	4,25	5,64	7,27	7,56	9,24
R06AX22	Ebastin (10 mg)	4,42	4,21	3,63	3,20	1,52
R06AX26	Feksofenadin (12 mg)	1,69	1,49	1,33	1,38	2,45
R06AX27	Desloratadin (5 mg)	14,66	11,98	9,22	7,69	3,98

Fylkesvis salg av antihistaminer til systemisk bruk (R06) i 2009
angitt i DDD/1000 innbyggere/døgn¹⁾

Sales per county of antihistamines for systemic use in 2009
given in DDD/1000 inhabitants/day

	R06AB	R06AD	R06AE	R06AX	Totalt
Østfold	2,4	7,7	38,3	24,9	73,3
Akershus	2,4	3,5	32,2	20,8	54,8
Oslo	2,6	4,9	36,1	20,2	47,5
Hedmark	2,8	5,9	40,6	17,3	66,6
Oppland	2,2	5,3	39,1	16,2	62,7
Buskerud	2,2	4,8	41,3	19,3	67,6
Vestfold	2,2	3,6	39,9	20,6	66,3
Telemark	2,8	6,1	39,5	17,6	66,0
Aust-Agder	1,8	7,8	35,9	19,0	64,4
Vest-Agder	2,4	6,2	38,6	20,8	60,3
Rogaland	2,1	4,7	30,5	12,9	50,2
Hordaland	2,4	4,1	30,5	17,1	54,1
Sogn og Fjordane	1,8	3,3	31,5	14,1	50,7
Møre og Romsdal	1,6	5,3	38,6	13,8	59,2
Sør-Trøndelag	1,3	3,8	33,9	13,7	52,8
Nord-Trøndelag	1,9	2,5	41,0	15,8	61,3
Nordland	3,2	3,4	37,5	10,5	54,7
Troms	2,8	2,8	34,0	8,5	48,1
Finnmark	3,8	4,0	35,3	8,2	66,3
Hele landet	2,3	4,6	35,7	17,2	59,9

1) Salg fra grossist til firma som produserer endose/multidose pakninger blir registrert på fylket der firmaet er registrert.

Det som produseres kan være solgt fra apotek i hele landet. I Østfold har dette gitt en større økning i salget enn i andre fylker.

Sanseorganer

Sensory organs

Hovedinndeling i ATC gruppe S - Sanseorganer/Main ATC levels in S - Sensory organs

S01	Øyemidler/Ophthalmologicals
S02	Øremidler (kun salg i kroner)/Otolologicals (sales in NOK only)
S03	Øye- og øremidler (kun salg i kroner)/ Ophthalmological and otological preparations (sales in NOK only)

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe S - Sanseorganer

Sales per ATC 3rd level for ATC group S - Sensory organs

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2005	2006	2007	2008	2009
S01A	Antiinfectives	50,0	49,9	52,7	61,0	60,1
S01B	Antiinflammatory agents	9,9	10,4	12,3	12,8	13,7
S01C	Antiinflammatory agents and antiinfectives in combination	16,5	16,2	16,7	16,5	16,1
S01E	Antiglaucoma preparations and miotics	174,1	169,3	170,1	175,9	178,3
S01F	Mydriatics and cycloplegics	2,3	2,3	2,6	2,8	2,8
S01G	Decongestants and antiallergics	66,7	66,9	69,4	65,6	72,2
S01H	Local anesthetics	1,8	1,8	1,9	2,0	2,0
S01J	Diagnostic agents	0,9	0,9	1,0	1,3	1,4
S01L	Ocular vascular disorder agents	26,8	23,1	13,0	24,2	42,6
S01X	Other ophthalmologicals	28,8	28,0	28,3	28,6	34,5
S02A	Antiinfectives		0,5	1,2	1,4	1,4
S02B	Corticosteroids	0,9	0,9	1,1	1,3	1,6
S03C	Corticosteroids and antiinfectives in combination	11,4	10,8	11,2	12,7	11,7

ATC gruppe S

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
S01	Øyemidler¹⁾	19,58	19,80	20,13	19,89	19,72
S01E	Glaukommidler og miotika	19,58	19,80	20,13	19,89	19,72
S01EA	Sympatomimetika	0,58	0,61	0,62	0,65	0,64
S01EA02	Dipivefrin (0,2 ml)	0,10	0,09	0,07	0,07	0,01
S01EA03	Apraklonidin (0,3 ml)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
S01EA05	Bimonidin (0,2 ml)	0,48	0,51	0,54	0,58	0,62
S01EB	Parasympatomimetika	0,35	0,31	0,27	0,24	0,21
S01EB01	Pilokarpin (0,4 ml)	0,35	0,31	0,27	0,24	0,21
S01EC	Karboanhydrasehemmere	1,37	1,43	1,41	1,42	1,41
S01EC01	Acetazolamid (0,75 g)	0,13	0,10	0,10	0,09	0,09
S01EC03	Dorzolamid (0,3 ml)	0,47	0,43	0,38	0,35	0,34
S01EC04	Brinzolamid (0,2 ml)	0,77	0,91	0,93	0,98	0,98
S01ED	Betablokkere²⁾	11,16	11,20	11,52	11,26	11,08
S01ED01	Timolol	6,26	6,33	6,62	6,25	5,96
S01ED02	Betaxolol	0,59	0,54	0,47	0,42	0,36
S01ED51	Timolol, kombinasjoner	4,30	4,33	4,44	4,58	4,75
S01EE	Prostaglandinanaloger²⁾	6,12	6,25	6,31	6,31	6,39
S01EE01	Latanoprost	5,33	5,34	5,34	5,26	5,10
S01EE03	Bimatoprost	0,33	0,36	0,35	0,36	0,36
S01EE04	Travoprost	0,46	0,56	0,61	0,68	0,73
S01EE05	Tafluprost					0,21

Fylkesvis salg av glaukommidler og miotika (S01E) i 2009	
Sales per county of antiglaucoma preparations and miotics (S01E) in 2009	
	DDD/1000 inhab./day
Østfold	20,5
Akershus	20,0
Oslo	17,8
Hedmark	21,6
Oppland	16,0
Buskerud	23,1
Vestfold	23,1
Telemark	20,1
Aust-Agder	26,2
Vest-Agder	19,1
Rogaland	15,9
Hordaland	19,8
Sogn og Fjordane	24,0
Møre og Romsdal	17,8
Sør-Trøndelag	21,0
Nord-Trøndelag	25,5
Nordland	20,7
Troms	15,2
Finnmark	15,4
Hele landet	19,7

1) Bare salg i ATC gruppe S01E er tatt med i statistikken. Only sales for ATC group S01E are included in the statistics.

2) DDD er basert på doseringshyppighet og dose. Dose er enkeltdose (0,1 ml) eller volum av endosebeholder.

The DDDs are based on administration frequencies and single dose. A single dose corresponds to 0.1 ml or the volume of one package (for single use packages).

Varia

Various

Hovedinndeling i ATC gruppe V - Varia/Main ATC levels in V - Various

V01	Allergener ¹⁾ /Allergens
V03	Alle andre terapeutiske preparater ²⁾ /All other therapeutic products ²⁾
V04	Diagnostika (utelatt)/Diagnostic agents (not included)
V06	Ernæringstilskudd (utelatt)/General nutrients (not included)
V07	Alle andre ikke-terapeutiske preparater (utelatt)/All other non-therapeutic products (not included)
V08	Kontrastmidler (utelatt)/Contrast media (not included)
V09	Radiofarmaka til diagnostisk bruk (utelatt)/Diagnostic radiopharmaceuticals (not included)
V10	Radiofarmaka til terapeutisk bruk (utelatt)/Therapeutic radiopharmaceuticals (not included)

Salg pr ATC 3. nivå for gruppe V - Varia

Sales per ATC 3rd level for ATC group V - Various

ATC	ATC level name	mill NOK (AUP)				
		2005	2006	2007	2008	2009
V01A	Allergens	7,3	9,6	13,2	18,3	24,6
V03A	All other therapeutic products	30,2	30,5	32,6	38,6	42,2

ATC	ATC level name	Number of packages/year				
		2005	2006	2007	2008	2009
V01A	Allergener¹⁾	6140	7718	10358	12872	16043
V01AA02	Gresspollen	2416	3187	4416	5757	7894
V01AA03	Husstøv	186	273	392	617	735
V01AA05	Trepollen (bjørk)	2560	3318	4485	5288	6162
V01AA07	Insekter	603	608	607	642	565
V01AA10	Blomster	39	33	36	94	163
V01AA11	Dyr	336	299	422	474	524

1) Inkluderer salg av preparater uten markedsføringstillatelse i Norge

ATC gruppe V

ATC	ATC level name (DDD value)	DDD/1000 inhabitants/day				
		2005	2006	2007	2008	2009
V03	Alle andre terapeutiske preparater	0,11	0,13	0,14	0,16	0,17
V03A	Alle andre terapeutiske preparater¹⁾	0,11	0,13	0,14	0,16	0,17
V03AE	Midler mot hyperkalemi og hyperfosfatemi	0,08	0,10	0,10	0,12	0,13
V03AE02	Sevelamer (6,4 g)	0,08	0,10	0,09	0,09	0,08
V03AE03	Lantanum karbonat (2,25 g)			0,01	0,04	0,05
V03AF	Midler som motvirker toksisitet av antineoplastiske midler	0,03	0,04	0,04	0,04	0,04
V03AF03	Kalsiumfolinat (60 mg)	0,03	0,04	0,04	0,04	0,04
V03AF04	Kalsiumlevofolinat (30 mg)		0,00	0,00		0,00
V03AF07	Rasburikase (14 mg)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
V03AF08	Palifermin (4,2 mg)					0,00

1) Bare de ATC nivåer der DDD er fastsatt er tatt med, dvs ATC kode V03AE02, V03AE03, V03AF03, V03AF04, V03AF07 og V03AF08

Only ATC levels where DDDs are assigned are included, i.e. only ATC code V03AE02, V03AE03, V03AF03, V03AF04, V03AF07 and V03AF08 in Norway

ALTERATIONS IN DEFINED DAILY DOSES (DDDs) AND ATC CODES VALID FROM JANUARY 2009

Alterations in ATC codes valid from January 2010 are listed below. The list contains only products available on the market in Norway. A cumulative survey showing all the ATC/DDD alterations made since 1979 can be ordered from the Norwegian Institute of Public Health, WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology, P.O.Box 4404 Nydalen, 0403 Oslo, Norway. A cumulative list of all DDD alterations made is also available on the website: www.whocc.no

ATC alterations:

Previous ATC code	ATC level name	New ATC code
A11CC07	paricalcitol	H05BX02
D11AX14	tacrolimus	D11AH01
D11AX15	pimecrolimus	D11AH02

DDD alterations:

ATC code	ATC level name	Previous DDD	New DDD
N05AX08	risperidone	1.8 mg P depot	2.7 mg P depot

DEFINERTE DØGNDOSER

Generell omtale av DDD se side 10.

Usammensatte preparater

Døgndosene som er benyttet i statistikken for de enkelte legemidlene, er angitt i mengde virkestoff, i parentes bak legemiddelnavnet, for de aller fleste substansene. ATC/DDD pr 1. januar 2010 er benyttet i statistikken. En liste med alle fastsatte DDD (*ATC classification index with DDDs*) kan bestilles fra Nasjonalt folkehelseinstitutt, WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology, P.O.Box 4404 Nydalen, 0403 Oslo, Norway (pris kr 400,-).

Kombinasjonspreparater

For kombinasjonspreparater, eller for preparater der det av en eller annen grunn er vanskelig å angi døgndosen i mengde virkestoff, benyttes enheten ED (enkeltdose).

- for tabletter, stikkpiller, vagitorier osv.
er 1 ED lik 1 tablett, 1 stikkpille, 1 vagitorie osv
- for pulver til oralt bruk
er 1 ED lik 1 gram pulver. Dersom DDD for pulver til oralt bruk er angitt i gram, refererer dette seg til gram aktiv substans.
- for dosepulver til oralt bruk
er 1 ED lik 1 dosepulver
- for pulver til injeksjon
er 1 ED lik 1 gram pulver. Dersom DDD for pulver til injeksjon er angitt i gram, refererer dette seg til gram aktiv substans.
- for pulver til inhalasjon
er lik 1 ED lik 1 dose pulver f.eks en kapsel
- for flytende preparater til oralt bruk
er 1 ED lik 5 ml løsning.
- for flytende preparater til parenteralt bruk
er 1 ED lik 1 ml løsning.
- for flytende preparater til inhalasjon
er 1 ED lik 1 ml løsning.
- for flytende preparater til rektalt bruk
er 1 ED lik 1 ml løsning.
- for klyster
er 1 ED lik 1 klyster.
- for plaster for transdermal applisering
er 1 ED lik 1 plaster.
- for vaginal krem
er 1 ED lik 1 dose, 1 applisering.

I enkelte tilfeller er administrasjonsform angitt bak døgndosen. Dette er gjort hvor det er forskjellig døgndose for to eller flere administrasjonsformer av samme virkestoff.

DEFINED DAILY DOSES

General description, see page 10.

Plain preparations

The DDDs used in the calculations of the statistics are indicated in brackets after the substance for almost all plain substances. ATC/DDD version valid from January 2010 is used in the statistics in this book. A list of all the assigned DDDs (*ATC classification index with DDDs*) can be ordered from the Norwegian Institute of Public Health, WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology, P.O.Box 4404 Nydalen, 0403 Oslo, Norway (price: € 50,-).

Combined preparations

For combined preparations or preparations where a DDD for various reasons cannot be given in amount of active ingredient, the unit UD (unit dose) is used. The Norwegian term ED is used in the list on page 130:

- Tablets, suppositories, pessaries, etc;
1 UD equals 1 tablet, 1 suppository,
1 pessary etc.
- Powder for oral use:
1 UD equals 1 gram of powder. If the DDD for an oral powder is given in grams, this refers to the content of active ingredient.
- Powder in single dose units for oral use:
1 UD equals 1 dose powder
- Powder for injection:
1 UD equals 1 gram of powder. If the DDD for powder for injection is given in grams, this refers to the content of active ingredient
- Powder for inhalation
1 UD equals 1 unit dose powder e.g. 1 capsule
- Liquid preparations for oral use (mixtures, syrups etc.):
1 UD equals 5 ml of the preparation.
- Liquid preparations for parenteral use (injections):
1 UD equals 1 ml of the preparation.
- Liquid preparations for inhalation:
1 UD equals 1 ml of the preparation.
- Liquid preparations for rectal use:
1 UD equals 1 ml of the preparation.
- Enemas:
1 UD equals 1 enema.
- Plaster for transdermal application:
1 UD equals 1 plaster.
- Vaginal cream:
1 UD equals 1 dose, 1 application.

Administrasjonsmåte

Følgende koder brukes:

Inhal	=	inhalasjon
N	=	nasal
O	=	oral
P	=	parenteral
R	=	rektal
SL	=	sublingual/buccal
TD	=	transdermal
V	=	vaginal

Route of administration

The route of administration is indicated by the following codes:

Inhal	=	inhalation
N	=	nasal
O	=	oral
P	=	parenteral
R	=	rektal
SL	=	sublingual/buccal
TD	=	transdermal
V	=	vaginal

Preparater der DDD er angitt i ED (enkeltdoser)
Products with DDDs expressed in UD (Unit dose)

ATC kode ATC code	Preparatnavn Product name	Doseringsform Dosage form	DDD DDD	
A01AB11	Ascoxal	solub	2 ED	
A02AD01	Antacid	tyggetabl	10 ED	
	Balancid	mikst, tabl	10 ED	
	Link	mikst, tyggetabl	10 ED	
	Novaluzid	mikst, tyggetabl	10 ED	
A02BX13	Gaviscon	mikst, tyggetabl pulv	10 ED 10 ED	
A06AB06	Pursennid	tabl	2 ED	
	Senokot	tabl	2 ED	
	X-Prep	mikst	15 ED	
A06AB58	Pico-Salax	dosepulv	2 ED	
A06AC51	Agiolax	granulat	15 ED	
A06AD65	Endofalk	dosepulv	1 ED	
	Klean-prep	pulv	1 ED	
	Laxabon	pulv	1 ED	= 274 g pulver
	Movicol	dosepulv	2 ED	
	Moxalole	dosepulv	2 ED	
A06AG02	Toilax	klyster	1 klyster	
A06AG10	Klyx	klyster	1 klyster	
A06AG11	Microlax	klyster	1 klyster	
A07CA	Gem	dosepulv	2,5 ED	
A07DA53	Imodium comp	tabl	4 ED	
A07XA02	Arobon	pulv	40 ED	
A09AA02	Combizym	tabl	4 ED	
	Creon	enterokaps	6 ED	
	Creon 10000	enterokaps	6 ED	
	Creon 25000	enterokaps	4 ED	
	Creon 40000	enterokaps	4 ED	
	Creon forte	enterokaps	4 ED	
	Pancrease	enterokaps	6 ED	
	Pankreon	enterogran	3 ED	
	Pankreon	enterokaps	6 ED	
	Pankreon forte	enterokaps	4 ED	
A10BD03	Avandamet	tabl	2 ED	
A10BD04	Avaglim	tabl	1 ED	
A10BD05	Competact	tabl	2 ED	
A10BD07	Janumet	tabl	2 ED	
A10BD08	Eucreas	tabl	2 ED	
A11EA	AFI-B-total	tabl	1 ED	
	B-Tonin	mikst	6 ED	
	Nycoplus B-total	tabl	1 ED	
	Tonipan	mikst	6 ED	
	TrioBe	tabl	1 ED	
A12AX	Calcigran forte	tyggetabl	1 ED	
	Ideos	tyggetabl	2 ED	
	Weifa-kalsium m/D-vitamin	tyggetabl	2 ED	

ATC kode ATC code	Preparatnavn Product name	Doseringsform Dosage form	DDD DDD
A12CC30	Nycoplus Magnesium	tyggetabl	3 ED
B01AC30	Asasantin retard	kaps	2 ED
B03AD03	Pregnifer	tabl	2 ED
C03CB02	Burinex-K	tabl	2 ED
C03EA01	Moduretic	tabl	1 ED
	Moduretic mite	tabl	1 ED
	Normorix	tabl	1 ED
	Normorix mite	tabl	1 ED
C07BB07	Lodoz	tabl	1 ED
C09BA02	Enalapril comp	tabl	1 ED
	Enalapril HCT	tabl	1 ED
	Renitec comp	tabl	1 ED
	Renitec comp mite	tabl	1 ED
	Zamipress	tabl	1 ED
C09BA03	Lisinopril/ hydroklortiazid	tabl	1 ED
	Vivatec comp	tabl	1 ED
	Zestoretic	tabl	1 ED
	Zestoretic mite	tabl	1 ED
C09DA01	Cozaar comp	tabl	1 ED
	Cozaar comp forte	tabl	1 ED
	Fortzaar	tabl	1 ED
	Losartan/ hydroklortiazid	tabl	1 ED
C09DA02	Teveten comp	tabl	1 ED
C09DA03	Diovan comp	tabl	1 ED
	Diovan Cp	tabl	1 ED
C09DA04	CoAprovel	tabl	1 ED
C09DA06	Atacand plus	tabl	1 ED
	Atacand plus mite	tabl	1 ED
	Kandesartan HCT	tabl	1 ED
C09DA07	Micardis plus	tabl	1 ED
C09DA08	Olmetec comp	tabl	1 ED
C09DB01	Exforge	tabl	1 ED
C09DX01	Exforge/HTC	tabl	1 ED
C09XA52	Rasilez/HTC	tabl	1 ED
C10AX06	Omacor	kaps	4 ED
G02BB01	NuvaRing	vaginalring	0,036 ED
G03AA03	Lyndiol	tabl	0,786 ED
G03AA06	Eugynon	tabl	0,75 ED
G03AA07	Follimin	tabl	0,75 ED
	Loette	tabl	0,75 ED
	Microgynon	tabl	0,75 ED
	Tetragynon	tabl	4 ED
G03AA09	Marvelon	tabl (21)	0,75 ED
		tabl (28)	1 ED
	Mercilon	tabl (28)	1 ED
G03AA12	Yasmin	tabl (21)	0,75 ED
		tabl (28)	1 ED
	Yasminelle	tabl (21)	0,75 ED
		tabl (28)	1 ED

ATC kode ATC code	Preparatnavn Product name	Doseringsform Dosage form	DDD DDD
G03AA13	Evra	dep.plaster	0,107 ED
G03AB03	Trinordiol	tabl (21)	0,75 ED
	Trinordiol	tabl (28)	1 ED
	Trionetta	tabl (21)	0,75 ED
	Trionetta	tabl (28)	1 ED
G03AB04	Synfase	tabl (21)	0,75 ED
	Synfase	tabl (28)	1 ED
G03AB08	Qlaira	tabl (28)	1 ED
G03AC01	Conludag	tabl	1 ED
G03AC02	Exlutona	tabl	1 ED
G03AC03	Microluton	tabl	1 ED
	Norlevo 0,75 mcg	tabl (0,75 mg)	2 ED
		tabl (1,5 mg)	1 ED
	Postinor	tabl (0,75 mg)	2 ED
	Postinor	tabl (1,5 mg)	1 ED
G03AC09	Cerazette	tabl	1 ED
G03CA03	Climara 50 mcg	dep.plaster	0,143 ED
	Climara 100 mcg	dep.plaster	0,071 ED
	Estraderm 25 mcg	dep.plaster	0,571 ED
	Estraderm 50 mcg	dep.plaster	0,286 ED
	Estraderm 100mcg	dep.plaster	0,143 ED
	Estraderm Matrix 25 mcg	dep.plaster	0,571 ED
	Estraderm Matrix 50 mcg	dep.plaster	0,286 ED
	Estradot 37,5 mcg	dep.plaster	0,381 ED
	Estradot 50 mcg	dep.plaster	0,286 ED
	Estradot 75 mcg	dep.plaster	0,190 ED
	Estradot 100 mcg	dep.plaster	0,143 ED
	Evorel 25 mcg	dep.plaster	0,571 ED
	Evorel 50 mcg	dep.plaster	0,286 ED
	Evorel 75 mcg	dep.plaster	0,190 ED
	Evorel 100 mcg	dep.plaster	0,143 ED
	Menorest 37,5 mcg	dep.plaster	0,381 ED
	Menorest 50 mcg	dep.plaster	0,286 ED
	Menorest 75 mcg	dep.plaster	0,190 ED
	Menorest 100 mcg	dep.plaster	0,143 ED
G03FA01	Activelle	tabl	1 ED
	Estalis	dep.plaster	0,286 ED
	Eviana	tabl	1 ED
	Kliogest	tabl	1 ED
G03FA12	Indivina	tabl	1 ED
G03FA15	Climodien	tabl	1 ED
G03FB01	Cyclabil	tabl	0,75 ED
G03FB05	Estalis sekvens	dep.plaster	0,286 ED
	Estracomb	dep.plaster	0,286 ED
	Novofem	tabl	1 ED
	Sequidot	dep.plaster	0,286 ED
	Trisekvens	tabl	1 ED
	Trisekvens forte	tabl	1 ED
G03FB06	Diviseq	tabl	1 ED
G03FB11	Totelle Sekvens	tabl	1 ED
G03GA30	Pergoveris	inj.subst.	1 ED
G03HB01	Climen	tabl	0,75 ED
	Diane	tabl	0,75 ED
	Zyrona	tabl	0,75 ED
G04BE52	Papaverin-Fentolamin	inj	1 ED
J01EC20	Trisulfamid	tabl	4 ED

ATC kode ATC code	Preparatnavn Product name	Doseringsform Dosage form	DDD DDD
J01EE01	Bactrim	inf.kons	20 ED
		mikst	8 ED
		tabl	4 ED
	Eusaprim	inf.kons	20 ED
		mikst	8 ED
		tabl	4 ED
Trimetoprim-sulfa	inf.kons	20 ED	
	mikst	8 ED	
	tabl	4 ED	
J04AM02	Rifinah "150"	tabl	4 ED
	Rifinah "300"	tabl	2 ED
	Rimactacid	tabl	4 ED
	Rimactacid Paed 60/60	tabl	5 ED
J04AM05	Rifater	tabl	6 ED
	Rimcure	tabl	4 ED
	Rimcure Paed 3-FDC	tabl	12 ED
J04AM06	Rimstar	tabl	4 ED
J05AR01	Combivir	tabl	2 ED
J05AR02	Kivexa	tabl	1 ED
J05AR03	Truvada	tabl	1 ED
J05AR04	Trizivir	tabl	2 ED
J05AR06	Atripla	tabl	1 ED
M01AB55	Arthrotec	tabl	2 ED
N02AA59	Paralgin forte	supp, tabl	4 ED
	Paralgin major	supp	2 ED
	Paralgin minor	supp	8 ED
	Pinex forte	supp, tabl	3 ED
	Pinex major	supp	2 ED
N02AC54	Aporex	tabl	2 ED
N02AG01	Morfin-Skopolamin	inj	1 ED
N02AG02	Ketogan	inj	5 ED
		mikst	5 ED
		tabl	5 ED
		supp	2,5 ED
		inj	25 ED
N02BA51	Migpriv	dosepulv	3 ED
N02BB51	Antineuralgica	tabl	6 ED
	Fanalgin	tabl	6 ED
	Fenazon-koffein sterk	dosepulv, tabl	3 ED
	Fenazon-koffein	tabl	6 ED
N02BB54	Fanalgin	tabl	6 ED
N02CA51	Dihydergot	nasal	8 doser
N02CA52	Cafergot	tabl	4 ED
N02CA72	Anervan	supp	4 ED
		tabl	8 ED
		supp	2 ED
N07AA51	Robinul-Neostigmine	inj	1 ED
P01BB51	Malarone	tabl	4 ED
	Malarone Junior	tabl	16 ED
R01BA51	Lunerin	depottabl	2 ED
		mikst	12 ED

ATC kode ATC code	Preparatnavn Product name	Doseringsform Dosage form	DDD DDD
R03AK06	Seretide	inhal aerosol	4 ED
	Seretide	inh.pulv	2 ED
R03AK07	Inuxair	inhal aerosol	4 ED
	Symbicort Mite	inh.pulv	4 ED
	Symbicort	inh.pulv	4 ED
	Symbicort Forte	inh.pulv	2 ED
R05CA10	Expigen	mikst	6 ED
	Lakrismikstur	mikst	12 ED
	Solvipect	mikst	6 ED
	Tussin	mikst	6 ED
	Tussol	mikst	6 ED
R05DA20	Sterk hostesirup	mikst	3 ED
R05FA02	Solvipect comp	mikst	3 ED
	Tuxi	mikst	6 ED
R06AA52	Allergin-Coffein	tabl	4 ED

Utgitt av Nasjonalt folkehelseinstitutt

Bestilling:
Folkehelseinstituttet
Avdeling for informasjon og kommunikasjon
Postboks 4404 Nydalen
NO-0403 Oslo
publikasjon@fhi.no
Telefon: 21 07 82 00
Telefax: 21 07 81 05

ISBN: 978-82-8082-397-7 trykt versjon
ISBN: 978-82-8082-398-4 elektronisk versjon
ISSN: 1890-9647